

Til medlemene i Kommunestyret

Det vert med dette kalla inn til / gjort kjent med møte i Kommunestyret

Møtestad: Kommunestyresalen, Kommunehuset

Dato: 07.04.2016

Tid: 18:00

Dersom De ikkje kan møte, ber ein om at De melder frå til sentralbordet snarast råd.

Saksliste

Utvals-saksnr	Innhald	Lukka
	Referatsaker	
RS 4/16	Søknad om støtte - Vidareføring av VandreTelemark	
RS 5/16	Opprettiging av adhoc-utval barnehage	
RS 6/16	Telemark fylkeskommune - Høring - Strategiplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2016 - 2020	
	Saker til handsaming	
PS 26/16	Forvaltningsrevisjon - Førebyggjande arbeid barn og unge.	
PS 27/16	Årsmelding for kontrollutvalet 2015	
PS 28/16	Overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2016 - 2019	
PS 29/16	Eigarskapsmelding for Seljord kommune 2016 - 2019	
PS 30/16	Val av styre kandidater i eksterne verksemder	
PS 31/16	Val av representanter i nemd for kulturpris/-stipend 2016-2020	
PS 32/16	Planleggingsmidlar til bibliotek Granvin kulturhus	
PS 33/16	Tilstandsrapporten for grunnskulen 2015	
PS 34/16	Justerig av alkoholpolitiske retningsliner etter lovendring	
PS 35/16	Fullmakt til ev. kjøp av bustad til flyktninger	
PS 36/16	Trafikksikkerhetsplan 2016 - 2019	
PS 37/16	Avtale mellom Seljord kommune og Granvin kulturhus	
PS 38/16	Arbeidsprogram programområda 2016	

Referatsaker

RS 4/16 Søknad om støtte - Vidareføring av VandreTelemark

RS 5/16 Oppretting av adhoc-utval barnehage

**RS 6/16 Telemark fylkeskommune - Høring - Strategiplan for idrett,
friluftsliv og fysisk aktivitet 2016 - 2020**

Saker til handsaming

PS 26/16 Forvaltningsrevisjon - Førebyggjande arbeid barn og unge.

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Kommunestyret	26/16	07.04.2016

Forvaltningsrevisjon - Førebyggjande arbeid barn og unge.

Saksdokument:

Vedlegg:

1 728015-Førebyggjande arbeid barn og unge-Seljord kommune

Saksutgreiing:

Vedlagt denne saka fylgjer rapport frå forvaltningsrevisjonen om førebyggjande arbeid blant barn og unge i Seljord kommune.

Forvaltningsrevisjonen vil leggje fram rapporten for kommunestyret den 9. april.

Fylgjande problemstillingar er handsama i rapporten:

I kva grad er ansvaret for det førebyggjande arbeidet forankra?

I kva grad har kommunen ivareteke det førebyggjande arbeidet med barn og unge?

I kva grad har kommunen sett i verk tiltak som sikrar at mistanke om omsorgssvikt blir meldt til barnevernstenesta?

Kontrollutvalet rår kommunestyret til å fatte fylgjande vedtak:

Kommunen bør

- sikre at det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge blir omhandla i eit samordna og oppdatert planverk
- sørge for at førebyggjande arbeid blir drøfta i styringsdialogen med barnevernstenesta
- sørge for at alle einingar har og er kjende med rutinar for handtering av meldeplikt og
- sørge for skule og helsestasjon har eit meir systematisk samarbeid med barnevernstenesta.

Rådmann rapporterer til kontrollutvalet om arbeide med oppfølginga av rapporten i løpet av hausten 2016

Rådmannen si tilråding:

Kommunestyret sluttar seg til tilrådinga frå kontrollutvalet:

Kommunen bør

- sikre at det førebyggande arbeidet retta mot barn og unge blir omhandla i eit samordna og oppdatert planverk
- sørge for at førebyggande arbeid blir drøfta i styringsdialogen med barnevernstenesta
- sørge for at alle einingar har og er kjende med rutinar for handtering av meldeplikt og
- sørge for skule og helsestasjon har eit meir systematisk samarbeid med barnevernstenesta.

Rådmann rapporterer til kontrollutvalet om arbeide med oppfølginga av rapporten i løpet av hausten 2016.

Utskrift til:

IKS Telemark kontrollutvalgssekretariat

postmottak@temark.no

Førebyggande arbeid - barn og unge

Seljord kommune

2016 :: 728 015

Om Telemark kommunerevisjon IKS

Telemark kommunerevisjon IKS er eit av dei største interkommunale revisjonsselskapa i landet. Alle dei 18 kommunane i Telemark, kommunane Larvik og Lardal i Vestfold og Telemark fylkeskommune er eigarar av selskapet. Vi utfører revisjon og andre tenester for eigarane våre og andre kommunale/fylkeskommunale aktørar.

Vi utfører forvaltningsrevisjon innanfor dei fleste område, og med forskjellige innfallsvinklar. Våre tilsette har samfunnsfagleg, økonomisk og juridisk utdanning på mastergradsnivå, og har brei kompetanse innan offentleg forvaltning. Vi gjennomfører oppdraga i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds standard for forvaltningsrevisjon ([RSK 001](#)).

Frå 2015 har vi eit fagleg og administrativt samarbeid med dei interkommunale revisjonsordningane Buskerud kommunerevisjon IKS, Vestfold kommunerevisjon og Sandefjord distriktsrevisjon.

Seljord kommune har fått følgjande rapportar om forvaltningsrevisjon sidan 2012:

- 750 011 Vest-Telemark PPT – eit forprosjekt (2013)
- 728 014 Egedomsforvaltning (2013)

Du kan finne alle rapportane våre på nettstaden vår www.tekomrev.no, der du også kan lese meir om forvaltningsrevisjon generelt.

Denne forvaltningsrevisjonen er gjennomført av Geir Kastet Dahle, med Kirsti Torbjørnson som oppdragsansvarlig.

Innhold

Om Telemark kommunerevisjon IKS	ii
Samandrag	iv
1 Innleiing.....	1
1.1 Bestillinga frå kontrollutvalet.....	1
1.2 Bakgrunn.....	1
1.3 Problemstillingar og revisjonskriterium	3
1.4 Avgrensing	4
1.5 Metode og kvalitetssikring.....	4
1.6 Høyring	4
2 Avklaring og forankring	5
2.1 Fakta om førebyggande arbeid i kommunale planar	5
2.2 Vurdering av førebyggande arbeid i kommunen sitt planverk	7
2.3 Fakta om forankring av det førebyggande arbeidet	8
2.4 Vurdering av forankring av det førebyggande arbeidet	8
3 Ivaretaking av det førebyggande arbeidet	9
3.1 Fakta om ansvarsdeling og innsyn	9
3.2 Vurdering av ansvarsdeling og innsyn.....	11
3.3 Samarbeid med barneverntenesta	11
3.4 Vurdering av samarbeid med barneverntenesta	14
4 Bekymringsmeldingar	15
4.1 Bekymringsmeldingar til barneverntenesta	15
4.2 Fakta om skriftlege rutinar	16
4.3 Rutinar og regelverk skal vere gjort kjent for dei tilsette	18
4.4 Informasjon frå barneverntenesta	20
5 Konklusjonar og tilrådingar	22
5.1 Konklusjon	22
5.2 Tiltrådingar.....	22
Litteratur og kjeldereferansar	23
Tabelloversikt.....	23
Vedlegg 1: Revisjonskriterium.....	24
Vedlegg 2: Metode og kvalitetssikring	29

Foto framside: Shannon Pifko, Freeimages.com

Samandrag

Bestilling og bakgrunn

Forvaltningsrevision av prosjektet «Førebygging – utsette barn» er bestilt av kontrollutvalet i Seljord kommune i sak 8/15, 01.06.2015.

Vi har undersøkt følgjande problemstillingar:

- *I kva grad er ansvaret for det førebyggande arbeidet avklara og forankra?*
- *I kva grad har kommunen ivareteke det førebyggande arbeidet med barn og unge?*
- *I kva grad har kommunen sett i verk tiltak som sikrar at mistanke om omsorgssvikt blir meldt til barneverntenesta?*

For å vurdere kommunen sitt førebyggande arbeid for barn og unge har vi sett på korleis kommunen både sentralt og på einingsnivå jobbar førebyggande i samarbeid med barneverntenesta. Av einingar har vi valt ut barnehage, skule og helsestasjonen. Vi har gjennomgått sentrale dokument om det førebyggande arbeidet, sentrale avtalar, og vi har undersøkt korleis samarbeidet er i praksis. Vi har også gjennomført ei spørjeundersøking for tilsette i barnehage, skule og helsestasjon.

Forankring av barnevernsarbeidet

Ansvaret for det førebyggande arbeidet er formelt forankra i øvste administrativ leiing og er omhandla i sektorovergripande planar. Ikkje alt planverk er oppdatert og det er ein risiko for at tiltaka i *plan for trivsel og oppvekst* ikkje lenger er relevante.

Ivaretaking av det førebyggande arbeidet

Kommunen har i stor grad ivareteke det førebyggande arbeidet med barn og unge. Dette er gjort gjennom at kommunen har sikra innsyn i barneverntenesta og ved reetablering av Forum for barn og unge. Samarbeidsavtalen formaliserer ei klar ansvarsfordeling mellom Seljord og Kviteseid kommune. Samarbeidet mellom barneverntenesta og barnehagane verkar tett og systematisk. For skule og helsestasjon er samarbeidet mindre systematisk.

Det er ikkje konkretisert at innsyn i barneverntenesta bør omhandle førebyggande arbeid. Administrasjonen har ikkje etterspurt dette.

Bekymringsmeldingar

Kommunen burde gjort fleire grep for å sikre at mistanke om omsorgssvikt blir meldt til barneverntenesta. Mellom anna er ikkje alle einingar kjende med rutinar for å sende bekymringsmeldingar. Kommunen kunne også i større grad ha sikra at dei tilsette ved skule, barnehage og helsestasjon hadde fått meir informasjon frå barneverntenesta om dei pliktene som gjeld.

Tilrådingar

Vi meiner at kommunen bør:

- sikre at det førebyggande arbeidet retta mot barn og unge blir omhandla i eit samordna og oppdatert planverk,
- sørge for at førebyggande arbeid blir drøfta i styringsdialogen med barneverntenesta,
- sørge for at alle einingar har og er kjende med rutinar for handtering av meldeplikt og
- sørge for skule og helsestasjon har eit meir systematisk samarbeid med barneverntenesta.

Skien, 12.01.16

Telemark kommunerevisjon IKS

1 Innleiing

1.1 Bestillinga frå kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjon av prosjektet «Førebygging – utsette barn» er bestilt av kontrollutvalet i Seljord kommune i sak 8/15, 01.06.2015. I vedtaket står det:

- Korleis jobbar kommunen med det førebyggande arbeidet med utsette barn, i skule, barnehage og helsetenesta?
- Kven har ansvaret for å følgje opp det førebyggande arbeidet i kommunen?

Temaet er omtalt i plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2012-2015. På bakgrunn av bestillinga har vi utforma ein plan med tre problemstillingar som blei teken til orientering av kontrollutvalet 09.09.15 sak 11/15.

Heimel for forvaltningsrevisjon er gitt i kommunelova § 77 nr. 4, jamfør forskrift om kontrollutval kapittel 5 og forskrift om revisjon kapitel 3.

1.2 Bakgrunn

1.2.1 Vertskommunesamarbeid

Kommunane i Vest-Telemark samarbeider om barnevern og PPT. Desse tenestene er viktige for å ha gode tverrfaglege tiltak for utsette barn. Når tenestene er organisert og lokalisert utanfor kommunen, kan avstanden bli stor. Det kan gjere at risiko knytt til samordning og tverrfagleg førebygging aukar.

I perioden 2004 til 2008 hadde kommunane i Vest Telemark som første region i landet, testa ut ordninga med eit interkommunalt samarbeid innan barnevern. I evalueringa av forsøket konkluderte Telemarksforsking med at samanslåinga ordninga var vellukka. Dette var medverkande til at Seljord kommunestyre i sak 52/08, 18.12.08 vedtok å etablere barneverntenesta i eit administrativt vertskommunesamarbeid. Kviteseid kommune skulle vere vertskommune og samarbeidskommunar skulle vere Seljord, Fyresdal, Nissedal, Tokke og Vinje. Deltakinga er uendra i 2015.

Ein forskingsrapport frå Nordlandsforskning¹ viser at 202 kommunar ved utgangen i 2014 var etablert i interkommunalt samarbeid om barnevern. Kvart samarbeid har frå

---

¹ http://www.nordlandsforskning.no/getfile.php/Dokumenter/Rapporter/2015/Rapport_1_2015.pdf

to til sju deltakarkommunar, men to eller tre kommunar er mest vanleg. Fire av fem samarbeid er organisert etter ein vertskommunemodell basert på kommunelova § 28-1 b.

1.2.2 Førebyggande arbeid

I følgje rundskriv om førebyggande arbeid² handlar førebygging først og fremst om å legge til rette for eit godt oppvekstmiljø for barn og unge. Førebyggande arbeid mot barn og unge kan nyttast som omgrep både mot enkeltindivid med høg risiko (til dømes barn med begynnande rusproblem), grupper med høg risiko eller mot barn og unge generelt.

Fleire kommunale instansar har etter lova eit ansvar for å jobbe førebyggande, både gjennom dei kjerneoppgåvene dei har, men og gjennom samarbeid med andre instansar. Samstundes vil mange barn og unge ha behov for tiltak og tenester frå fleire instansar. Ein sentral føresetnad for å lukkast med førebygging er derfor tverrfagleg og tverretatleg samarbeid. Barneverntenesta har ei sentral rolle i dette arbeidet, og eit godt samarbeid med andre kommunale tenester er forankra i både lov, forskrift og andre sentrale føringer. I kva grad kommunen har lukkast med å sikre godt tverrfagleg samarbeid er hovudfokus i denne rapporten.

1.2.3 Sentrale tal for barnevernsarbeid i Seljord

Barnevernsarbeidet i Vest Telemark hadde i 2014 13,5 stillingar fordelt på 15 tilsette.³ Av desse er 2 stillingar finansiert av staten. I følgje Kostra utgjer Seljord sin del av samarbeidet 2,8 stillingar i alt. Av dei har 2,6 stillingar fagutdanning.

I følgje årsmeldinga for barneverntenesta 2014 betalte Seljord kommune kr 4 384 000 for barneverntenesta. Dette er ein nedgang på kr 37 000 frå året før. Tabell 1 viser aktivitetsnivå på ulike område for barneverntenesta i 2013 og i 2014. Av dei 23 bekymringsmeldingane barneverntenesta fekk i 2014 frå Seljord, gikk 19 vidare til undersøking, og fire vart lagt bort. Totalt hadde 31 barn tiltak i løpet av året. På alle områda er det ein nedgang frå 2013.

---

² Rundskriv Q-16/2013 Forebyggende innsats for barn og unge

³ Barneverntenesta si årsmelding 2014

Tabell 1 Meldingar, undersøkingar og tiltak i barneverntenesta, Seljord, 2013 og 2014, Kostra

Aktiviteter i barneverntenesta, barn og unge i Seljord	2013	2014
Meldingar i alt	28	23
Meldingar som gikk til undersøking	23	19
Undersøkingar som førte til tiltak	12	4
Barn med undersøking	20	18
Barn med tiltak i løpet av året	36	31

Samanlikna med dei andre kommunane i barnevernssamarbeidet er Seljord kommune omrent på gjennomsnittet når det gjelder talet på barn med barnevernstiltak. 5,2 % av barn i alderen 0-17 år har barnevernstiltak. I 2014 hadde Seljord 31 barn med tiltak. Av dei er fire i fosterheim.

1.3 Problemstillingar og revisjonskriterium

Rapporten handlar om følgjande problemstillingar:

I kva grad er ansvaret for det førebyggande arbeidet forankra?

I kva grad har kommunen ivareteke det førebyggande arbeidet med barn og unge?

I kva grad har kommunen sett i verk tiltak som sikrar at mistanke om omsorgssvikt blir meldt til barneverntenesta?

Revisjonskriteria⁴ i denne forvaltningsrevisjonen er i hovudsak henta frå:

- Kommunelova § 23 nr. 2 og § 28-1 b
- Barnevernlova
- Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester
- Plan- og bygningslova
- Q-16/2013 - Forebyggende innsats for barn og unge

⁴ Revisjonskriterium er dei reglar og normer som gjeld innanfor det området vi skal undersøke.

Revisjonskriteria er grunnlaget for de analysar og vurderingar som revisjonen gjer og dei konklusjonane vi får. Revisjonskriteria er eit viktig grunnlag for å kunne dokumentere samsvar, avvik eller svakheiter.

Kriteria går fram under kvar problemstilling nedanfor, og er nærmare omtala i vedlegg 2 til rapporten.

1.4 Avgrensing

På oppdrag av kontrollutvala i Vest Telemark gjennomførte Telemark kommunerevisjon i 2013 ei undersøking av samhandlinga mellom Vest Telemark PPT og kommunane i Vest Telemark. Av den grunn vil vi i denne rapporten ikkje sjå på korleis kommunen samarbeider og følgjer opp PPT.

Vi undersøker ikkje korleis skule, barnehage og helsestasjon gjennom sitt daglege arbeid med barn og unge jobbar førebyggande.

1.5 Metode og kvalitetssikring

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført av forvaltningsrevisor Geir Kastet Dahle i perioden september til desember 2015. Oppdragsansvarleg er Kirsti Torbjørnson.

For å vurdere kommunen sitt førebyggande arbeid for barn og unge har vi sett på korleis kommunen både sentralt og på einingsnivå jobbar førebyggande i samarbeid med barneverntenesta. Vi har gjennomgått sentrale dokument om det førebyggande arbeidet, sentrale avtalar, og vi har undersøkt korleis samarbeidet er i praksis. Vi har også gjennomført ei spørjeundersøking for tilsette i barnehage, skule og helsestasjon.

Val av metode og tiltak for kvalitetssikring er omtala meir i vedlegg 3 til rapporten.

1.6 Høyring

Utkast til rapport vart sendt på høyring til rådmannen 14.12.15. Vi har fått svar på e-post frå rådmannen om at dei ikkje har kommentarar til høyringsutkastet.

2 Avklaring og forankring

I kva grad er ansvaret for det førebyggande arbeidet forankra?

2.1 Fakta om førebyggande arbeid i kommunale planar

Det førebyggande arbeidet bør omhandlast i planar som går på tvers av sektorar

2.1.1 Planstruktur og planstrategi i Seljord kommune

Seljord kommune har ein kommuneplan for perioden 2006-2021, vedtatt av kommunestyret 15.06.06 i sak 19/06.

I tillegg til kommuneplanen med samfunnsdel har kommunen fleire sektorvise eller temabaserte planar. Fleire av desse er relevante for det førebyggande arbeidet retta mot barn og unge.

Administrasjonen arbeider med eit utfordringsnotat for ny planstrategi. Denne skal behandlast av det nye kommunestyret. I følgje kommunalsjefen vil ein i arbeidet med planstrategien klargjere om det er behov for å rullere kommuneplanens samfunnsdel. Ei eventuell rulling av samfunnsdel av kommuneplan vil ha eit fokus på born og unge. Korleis planarbeidet for trivsel og oppvekst vil bli plassert kommunen sitt planhierarki er ikkje klart før kommunestyret har vedtatt ny planstrategi.

2.1.2 Om førebyggande arbeid i kommuneplanens samfunnsdel

I kommuneplanens samfunnsdel er førebyggande arbeid tema i nokre av måla.

I planen står det at Seljord kommune skal leggje til rette for gode fritids- og aktivitetstilbod. Vidare er det eit mål i kommuneplanen at kommunen skal utvikle gode service og tenestefunksjonar i samspele med innbyggjarande. Utvikling av skuletilbod, barnehagetilbod og helsetilbod er nemnt. Planen har ikkje mål som er retta særskilt mot førebyggande arbeid eller samarbeid på tvers av arenaer som er sentrale for barn og unge.

I kommunen sin planstrategi for perioden 2012-2016 går det fram at Seljord kommune ikkje skulle revidere samfunnsdelen av kommuneplanen førra valperiode:

Målsetjingane i samfunnsdelen er absolutt ikkje «utgått dato», dei er framleis høgst relevante for å sikre positiv utvikling av kommunen. Men dokumentet kan opplevast som lite «spissa», og mangelfull i høve til spissa målsetjingar og strategiar.

2.1.3 Plan for trivsel og oppvekst 2005 – 2009

Kommunestyret vedtok *Plan for trivsel og oppvekst 2005 – 2009* i Seljord kommune i sak 24/5, 16. juni 2005. Denne skulle ha vore revidert etter 2012, men dette er ikkje gjort.

Planen inneholdt tiltak som går på tvers av sektorar. Planen er delt inn i to typar tiltak. Den første tiltakstypen skal sikre og vidareutvikle kommunen sine ordinære tenester.

Den andre tiltakstypen er tiltak utover ordinær tenesteproduksjon. Døme på slike tiltak er

- Nattramnar i Seljord sentrum,
- Folkehelseprogrammet og
- Tverrfagleg samarbeidsgruppe mellom barnevern og skule.

I samband med planarbeidet i 2005 blei det oppretta ei tverrfagleg styrings- og arbeidsgruppe, der både barnevern, skule, barnehage, rusomsorg, helsesøster med fleire deltok. Ei ny gruppe er etablert i 2015. Det tverrfaglege samarbeidet er framleis gjeldande (meir informasjon om denne arbeidsgruppa i avsnitt 3.2.4).

I følgje kommunalsjef for helse og omsorg har det vore planlagt å revidere planen i inneverande periode, men det har ikkje blitt gjort. I følgje planstrategien skulle dette arbeidet starta i 2011 og vore avslutta i 2012. Administrasjonen har ifølgje kommunalsjefen rapportert til kommunestyret at dei ikkje har klart å revidere i inneverande periode. Ansvaret for planen per september 2015 er lagt til kommunalsjef for skule og oppvekst men den inngår også i andre planstrategiområder.

2.1.4 Rusmiddelpolitisk handlingsplan

Kommunestyret har i 2009 sak 46/09, vedtatt rusmiddelpolitisk handlingsplan for Seljord kommune, 2009:2013. Planen er ein sektorovergripande og koordinerande delplan. Ein del av strategiane og tiltaka er også aktuelle for barn og unge, nokre av tiltaka finn ein også i plan for trivsel og oppvekst. På kommunens nettsider står det at planen er under revidering.

Tiltaka skal evaluerast årleg og takast med i årsmeldinga.

2.1.5 Handlingsplan for undervisningssektoren

I handlingsplan for undervisningssektoren 2013-2017 er samarbeid på tvers av sektorar sentralt i nokre av tiltaka. Eit av måla er å *tilretteleggje tverretatlege og tverrfaglege tiltak* for å kunne imøtekome samansette hjelpebehov hos einskilde barn og unge.

Tiltak under dette målet gir føringar for samarbeid om barn og unge. Døme på tiltak er:

- Inngåtte samarbeidsordningar må følgjast opp.
- Det vert inngått samarbeidsavtale mellom skulane og barnevernet etter modell av avtalen innan barnehageområdet.

Planen vart administrativt rullert i oktober 2013.

2.1.6 Lokal rammeplan for barnehagane i Seljord

Det er laga ein lokal rammeplan for barnehagane i Seljord. Planen er vedtatt av formannskapet i sak 32/09. Administrativ endring er gjort 25.6.12 grunna endring i barnehagelova.

Barnehagane skal ifølgje planen ha møte med barneverntenesta to gonger i året, og det skal samarbeidast om enkeltbarn ved behov.

2.1.7 Handlingsplan for omsorgstenestene

Kommunestyret har vedtatt handlingsplan for omsorgstenestene 2015-2018 i sak 56/14, 23. oktober 2014. Dokumentet har ikkje mål eller tiltak knytt til førebyggande arbeid for barn og unge. Dokumentet viser til rusmiddelpolitisk handlingsplan for handtering av det.

2.2 Vurdering av førebyggande arbeid i kommunen sitt planverk

Det førebyggande arbeidet i Seljord kommune er omhandla i sektorovergripande planar. Både kommuneplanens samfunnsdel, rusmiddelpolitisk handlingsplan og plan for trivsel og oppvekst omhandlar temaet.

Fleire av planane er avgrensa til ein tidsperiode som er utgått. Til dømes er plan for trivsel og oppvekst vedtatt av kommunestyret i 2005 og gjaldt for perioden 2005 til 2009. Gamle planar gir ein risiko for at tiltaka i planen ikkje lenger er relevante.

2.3 Fakta om forankring av det førebyggande arbeidet

Det førebyggande arbeidet bør ha ei overordna forankring i kommunens administrative leiing

For å sikre forankring av det førebyggande arbeidet i den administrative leiinga, er det naturleg å forvente at rådmann saman med kommunalsjefane for skule og oppvekst, og helse og omsorg har ei sentral rolle. Dei tre leiarane gir alle uttrykk for at dei har et felles ansvar for å sikre det førebyggande arbeidet.

I samarbeidsmøta kommunen har med barneverntenesta, sjå kapittel 3,2, er det rådmann og kommunalsjef for skule og oppvekst og/ eller kommunalsjef for helse og omsorg som møter.

I fleire av planane blir ansvar for å fylgje opp mål og setje i verk tiltak i planane plassert hos rådmannen.

I dei personalpolitiske retningslinene (2013) står det at for å nå hovudmålsettinga i kommuneplanen vert det mellom anna lagt vekt på fylgjande delmål for leiarane i kommunen:

- Leiarane skal fylgje opp politiske vedtak og sjå til at det vert arbeidd i samsvar med sentrale og lokale politiske målsettingar.
- Leiarane skal legge vekt på heilskapleg og tverrfagleg tenking.

2.4 Vurdering av forankring av det førebyggande arbeidet

Det førebyggande arbeidet er formelt forankra i øvste administrative leiing i kommunen, både gjennom konkrete ansvarspllasseringar i planane og generelt gjennom dei personalpolitiske retningslinene.

3 Ivaretaking av det førebyggande arbeidet

I kva grad har kommunen ivareteke det førebyggande arbeidet med barn og unge?

3.1 Fakta om ansvarsdeling og innsyn

Kommunen bør ha klar ansvarsdeleligning og tilstrekkeleg innsyn i det arbeid som barneverntenesta skal gjøre på det førebyggende området.

3.1.1 Samarbeidsavtalen – ansvarsdeling kommune - barnevernteneste

I samarbeidsavtalen om barneverntenesta mellom Seljord og Kviteseid kommune er føremålet med avtalen omtalt. «Samarbeidet», her forstått som vertskommunen Kviteseid kommune, skal utføre oppgåvene kommunen har etter lov om barneverntjenester. Vidare står det at «*Samarbeidet skal utføre dei oppgåvene kommunen har jfr. Lov om barneverntjenester. Dette fråtek ikkje kommunen ansvaret den har jfr. Lov om barneverntjenester §§ 3-1 og 3-2 om førebyggjande verksemd*». I følgje § 3-1 skal kommunen følge nøye med i dei førehold barn lever under og skal finne tiltak som kan førebygge omsorgssvikt og atferdsproblem. Barnevernlova § 3-2 omhandlar krav til samarbeid mellom sektorar og forvaltningsnivå.

I Seljord kommune er ansvar for oppfølging av barnevern formelt plassert hos kommunalsjef for helse og omsorg.

3.1.2 Samarbeidsavtalen - innsyn

Samarbeidsavtalen om barneverntenesta mellom Seljord og Kviteseid kommune gir føringar for korleis Kviteseid kommune skal orientere Seljord kommune. Under § 11 om *Informasjon til samarbeidskommunane* står det at:

- barneverntenesta skal orientere administrasjonen i Seljord kommune minst ein gong i året om drifta og om vedtak som blir fatta,
- kopi av halvårlege rapportar til Fylkesmannen skal sendast til Seljord kommune og årsmeldingar og rekneskap skal sendast til Seljord kommune.

Rådmannen i Seljord kommune opplyser at kommunen får både dei halvårlege rapportane som Fylkesmannen etterspør og årleg *Rapport Handlingsprogram for Barnevernsamarbeidet i Vest Telemark*.

3.1.3 Arenaer for rapportering

Årsmelding frå barneverntenesta

Rapport *Handlingsprogram for Barnevernsamarbeidet i Vest Telemark* er årsmeldinga for barneverntenesta. I årsmeldinga for 2014 er statistikk for barnevernsarbeid i dei ulike kommunane lagt fram. Her er det tal for meldingar, undersøkingar, tiltak og økonomi.

I rapporten er tiltak for å sikre målet om tverrfagleg samarbeid mellom kommunane og barneverntenesta evaluert. Eit av tiltaka er å *ha eit godt samarbeid med andre kommunale tenester*: besøk i barnehagane, delta i tverrfaglege samarbeidsfora og ha dialogmøte med rektorane, helseteneste og NAV. Det går fram av årsmeldinga at ikkje alle barnehagane har fått planlagde besøk.

Alle i rådmannsgruppa er nøgde med den informasjonen dei får frå barneverntenesta.

Kopi av rapportar sendt Fylkesmannen

Kommunen har fått kopi av halvårsrapportar som barneverntenesta har sendt Fylkesmannen for 2013, 2014 og for første halvår 2015.

Halvårsrapporten inneheld tal for meldingar, undersøkingar og tiltak siste halvår. Førebyggande arbeid er ikkje tema.

Samarbeidsmøte

I følgje barnevernsleiar har barneverntenesta arrangert felles møter med leiinga i samarbeidskommunane heilt sidan starten i 2009. I følgje leiaren blir det i tillegg til presentasjon av budsjett fortalt om hovudtrekk ved problematikken i barnevernsakene i kommunane generelt og spesielt for den enkelte kommune. Det blir også gitt informasjon om føringar for barneverntenesta på statleg nivå og kva som er utfordringar i den enkelte kommune, både i høve til barnevern og i samarbeid med andre.

For Seljord kommune møter normalt rådmann og kommunalsjef for skule og oppvekst og/eller kommunalsjef for helse og omsorg. Vi har sett dagsorden og referat for møtet som blei arrangert 27.05.15. I følgje rådmann gir barnevernsleiar ei orientering om status i barneverntenesta, aktuelle tiltak, interne satsingar og økonomi. Førebyggande arbeid gjennom samarbeid med andre kommunale instansar har ikkje vore tema i møta. Representantane frå Seljord kommune har heller ikkje etterspurt dette. I møtet gir Seljord kommune uttrykk for korleis administrasjonen og kommunale einingar

oppfattar samarbeidet med barneverntenesta. Kommunen har generelt gitt tilbakemelding på at dei er nøgde med barneverntenesta og samarbeidet med kommunen. Dei har ikkje drøfta samarbeidet mellom barneverntenesta og kommunale einingar.

Kommunalsjef for helse og omsorg har i samband med budsjettarbeidet hatt to møter i 2015 med barnevernsleiar. Møta kom i stand på initiativ frå Seljord kommune. I følgje kommunalsjefen har barneverntenesta vore tilgjengelege og enkle å samarbeide med.

3.2 Vurdering av ansvarsdeling og innsyn

Samarbeidsavtalen formaliserer ei klar ansvarsdeling mellom samarbeidskommunane og vertskommunen når det gjeld førebyggande verksemd.

Seljord kommune har ifølgje samarbeidsavtalen med Kviteseid kommune krav på skriftleg rapportering og munnleg orientering gjennom samarbeidsmøte. Det er ikkje presisert i avtalen at det skal rapporterast på det førebyggande arbeidet, men avtalen gir kommunen høve til å få informasjon om førebyggande aktivitetar hjå barneverntenesta. Vi finn noko omtale av førebyggande arbeid i årsmeldinga.

Det førebyggande arbeidet har ikkje vore tema i samarbeidsmøta. Vi meiner at Seljord kommune kunne ha etterspurt dette i større grad, både for å rette fokus mot førebygging og for kompetanseoverføring og informasjon om behov og aktivitetar frå barneverntenesta på det førebyggande området.

3.3 Samarbeid med barneverntenesta

Kommunen bør sørge for at det er etablert eit systematisk samarbeid mellom skule, barnehagar, helsestasjon og barneverntenesta.

3.3.1 Forum for barn og unge

Seljord kommune har tidlegare hatt ei tverrfaglig gruppe på leiarnivå, *Forum for barn og unge*, som jobba med førebyggande arbeid retta mot barn og unge. I følgje rådmannen var det vanskeleg å finne eit dekkjande og hensiktsmessig mandat for gruppa. Det tverrfaglige utbyttet blei derfor ikkje så stort som ein hadde ønska, og det blei for mykje fokus på enkeltsaker.

Administrasjonen har hausten 2015 restarta ei slik gruppe. Første møte vil vere 24.10.15. Vi har sett innkallinga til møtet. Medlemmer av gruppa er kommunalege, kommunalsjef for skule og oppvekst, kommunalsjef for helse og omsorg, barnevernsleiar og helsesyster. I følgje rådmannen er mandatet å ha eit overordna systemblikk på barn og unge i Seljord.

3.3.2 Samarbeid mellom barneverntenesta og barnehage

Barneverntenesta har inngått ein avtale med dei seks samarbeidskommunane om samarbeid med barnehagane. Avtalen gjeld frå 01.04.13 og er signert kommunalsjef for skule og oppvekst og kontaktperson for barnevernsamarbeidet i Vest Telemark. I avtalen er det beskrive at det skal arrangerast to årlege samarbeidsmøte for barnehagane i barnevernsregionen. Til stades på møta skal barnevernets kontaktpersonar for barnehage, styrarar og pedagogisk personell for dei ulike barnehagane møte. Siktemål for møta er å utveksle informasjon, etablere kontakt, gje høve til drøfting og spørsmål, gjere avtalar for vidare samarbeid og evaluere samarbeid.

I dokumentet *System for kvalitetsvurdering og tilsyn av verksamhet etter barnehagelova i Seljord kommune*, administrativt revidert 02.04.2013, går det fram at barnehagane i barnevernsregionen skal ha faste fellesmøte med barneverntenesta, to gonger kvart år. Tiltaket står i ei sjekkpunktliste der styrar står som ansvarleg.

Vi har intervjua barnehagestyrarane i Seljord kommune og alle bekreftar at dei deltek på disse møta. Alle styrarane opplever møta som nyttige. Det blir gitt informasjon og ein kan få drøfta enkeltsakar på generelt grunnlag.

Kommunalsjef for oppvekst og skule har administrasjonsmøte med styrarar og pedagogiske leiarar. Til eit av dei årlege møta blir barnevernsleiar invitert. Styrarane svarar i intervju at dei har vore på møte der barnevernsleiaren har deltatt.

Dei tre styrarane for kommunen sine fire barnehagar seier i intervju at dei er nøgde med samarbeidet med barneverntenesta. Dei opplever at barneverntenesta er tilgjengeleg, at det er gjort avtalar for kva ein kan forvente og at barneverntenesta er nyttige å bruke i drøftingar av anonyme saker.

3.3.3 Samarbeid mellom barneverntenesta og skule

Administrasjonen har utarbeidd ein handlingsplan for undervisningssektoren i Seljord kommune. Siste versjon er merka *administrativt rullert oktober 2013*. Eit av måla i planen er:

For å kunne imøtekome samansette hjelpebehov hos enskilde barn og unge, må ein tilrettelegge tverretatlege og tverrfaglege tiltak.

Eit tiltak knytt til dette målet er å etablere ein samarbeidsavtale mellom skulane og barneverntenesta lik den barnehagane har inngått. Per september/oktober 2015 er det ikkje laga ein slik avtale.

I følgje kommunalsjef for skule og oppvekst har administrasjonen planar om å utvide dokumentet *Forebygging og tidleg innsats* (omhandla i førre kapittel) til også å omhandle grunnskolen. Det føreligg ikkje noko skriftleg for dette per september/oktober 2015.

Dei tre rektorane som er intervjua opplyser at dei ikkje har noko formelt samarbeid med barneverntenesta. Barneverntenesta deltok på eit rektormøte i 2013/14.

3.3.4 Samarbeid med helsestasjon

Helsestasjonen soknar under kommunalområde helse og omsorg. Ved helsestasjonen jobbar to helsesøstre og ei jordmor (40 % stilling). Kommunen har ikkje avtale med barneverntenesta om samarbeid mellom barneverntenesta og helsestasjonen. I handlingsplan for omsorgstenestene 2015-2018, vedteken av kommunestyret 23.10.14, sak 56/14, er tiltak knytt til helsestasjonen ikkje nemnt. Vi har ikkje funne andre førande dokument underlagt kommunalområdet som omhandler helsestasjonen sitt samarbeid med barneverntenesta.

Leiande helsesyster skal vere med i *Forum for barn og unge* som startar opp i oktober 2015. Ho treff og barneverntenesta i eit forum om foreldrerettleiing⁵. Sist møte var i september 2015.

I 2013/2014 arrangerte barneverntenesta to informasjonsmøte på leiarnivå for samarbeidskommunane om Tibir⁶. Der deltok også helsestasjonane. Leiande helsesøster har også deltatt i eit forum som lensmannen kallar inn til. Både barneverntenesta og helsestasjonen var representert i dette forumet.

---

⁵ Foreldrerettleiing nyttar Cos-P (Circle of security – Parenting) som metode kor målet er å fremme trygg tilknyting mellom foreldre og barn.

⁶ TIBIR er eit program for førebygging og behandling av atferdsvanskar hos barn tilpassa det kommunenestenivået (atferdsesenteret.no)

Leiande helsesøster seier at ho er nøgd med samarbeidet med barneverntenesta. Ho svarar at kontakten generelt har gitt høve til å utveksle informasjon og samarbeidsrutinar.

Ho kan av og til sakne at dei er meir i nærleiken, men dette er ikkje eit stort problem.

3.4 Vurdering av samarbeid med barneverntenesta

Reetableringa av gruppa *Forum for barn og unge* er etter vår vurdering eit viktig grep for å sikre eit systematisk førebyggande arbeid på tvers av sentrale einingar.

Samarbeidet mellom barneverntenesta og barnehagane i kommunen verkar formalisert og systematisk både gjennom avtalar og aktivitetar.

Vi ser at det er møtepunkt med barneverntenesta både for skole og helsestasjon, men vi ser ikkje at samarbeidet på desse områda er systematisk.

4 Bekymringsmeldingar

I kva grad har kommunen sett i verk tiltak som sikrar at mistanke om omsorgssvikt blir meldt til barneverntenesta?

4.1 Bekymringsmeldingar til barneverntenesta

I følgje tal frå barneverntenesta sine årsmeldingar og referat frå dialogmøte 27.05.15, har talet på meldingar frå Seljord kommune auka dei siste tre åra. Tabell 2 viser kor mange bekymringsmeldingar som har kome frå Seljord kommune. I 2012 blei det sendt 15 meldingar, mens det i dei to påfølgande åra blei sendt 27 og 22 meldingar. Talet vil truleg vera enno høgare i 2015.

Tabell 2 Tal på bekymringsmeldingar frå Seljord kommune, 2012-2015

År	2012	2013	2014	2015 ⁷
Tal på meldingar	15	27	22	14 (37 ⁸)

Tal frå barneverntenesta viser at skulane melder fleire saker enn barnehagane i samarbeidskommunane. Mens det i 2013 var 11 meldingar frå skule og 6 frå barnehage var det tilsvarende tall i 2014 14 og 7. Frå januar til mai 2015 har barnehagane ikkje sendt bekymringsmelding, mens skule har levert 9.

Barneverntenesta har i løpet av dei fem første månadene 2015, motteke 44 nye meldingar. Totalt er 13 bekymringsmeldingar blitt henlagt mens dei resterande 31 har ført til undersøking.

I vår spørjeundersøking av tilsette i barnehage, skule og helsestasjon, svarar 53 % at dei i sitt arbeid møtt barn eller unge som dei trur har vore utsett for alvorleg omsorgssvikt. Tabell 3 viser kva som blei gjort i dei sakene etterpå.

---

⁷ Møte fann stad 27.5. Vi vurderer at talet er basert på dei fire til fem første månadene.

⁸ Berekna meldingar for heile året om ein tek utgangspunkt i at dei 14 meldingane ble meldt i løpet av dei første fire og ein halv månadane av 2015.

Tabell 3 Kva blei gjort i saker kor tilsette har møtt barn og unge som dei trur har vore utsett for alvorleg omsorgssvikt. Fleire svar mogleg. N=38

Kva skjedde etter at tilsette har møtt barn eller unge som dei trur har vore utsett for alvorleg omsorgssvikt:	Prosentdel
Meldte sjølv til barneverntenesta	16%
Snakka med foreldra	19%
Sagt i frå til leiar, men det blei ikkje sendt bekymringsmelding	14%
Sagt i frå til leiar, blei ikkje sendt bekymringsmelding, noko eg var ueinig i.	8%
Sagt i frå til leiar, blei sendt bekymringsmelding	65%
Tilvising andre instansar	14%
Anna grunngjeving:	22%

To av dei tilsette har svara at dei har meldt ei bekymring til leiar utan at leiar melde saka vidare til barneverntenesta. Dei tilsette har vore ueinige i avgjerda, men dei melde ikkje saka vidare.

4.2 Fakta om skriftlege rutinar

Aktuelle einingar/verksemder bør ha skriftlege rutinar om dei plikter tilsette har i samarbeid med barneverntenesta

4.2.1 Skriftlege rutinar for samarbeid med barneverntenesta

Rutineperm for barneversarbeid i Vest Telemark

Barneverntenesta har utarbeidd ein rutineperm for barnversarbeid i Vest-Telemark.

Vi har fått tilgang til ein versjon som vart presentert for samarbeidskommunane 24.03.09. Rådmannen kjenner ikkje til at det er rutinepermen er oppdatert etter dette.

I føreordet står det at målet med rutinepermen er å avklare ansvarsforhold og få kunnskap om korleis ein kan samarbeide og utveksle informasjon. I permen er det informasjon om:

- formål med tenestene og krav til samarbeid (mellan Anna barnehage og grunnskule),
- opplysningsplikt og teieplikt,
- bekymringsteikn hos barn ved mistanke om omsorgssvikt,
- rutinar i barneverntenesta ved undersøking og dømer på tiltak og
- døme på rutinar ved omsorgssvikt og ved mistanke om seksuelle/fysiske overgrep.

Barneverntenesta rår til at kvar skule og barnehagehage må vurdere om rutinane kan passe for dei. Kommunen har ikkje tatt stilling til om barnehage, skule og helsestasjon skal nytte desse felles rutinane for bekymringsmeldingar til barneverntenesta frå einingane. Leiarar frå barnehage, skule og helsestasjon opplyser at rutineskrivet som barneverntenesta har utarbeidd i varierenda grad er nytta. To av rektorane seier at dei vil lage eigne rutinar. Ein rektor opplyser at det er utarbeidd rutinar ved skolen i den perioden forvaltningsrevisjonen er gjennomført. Dei andre leiarane vi har snakka med har ikkje laga eigne rutinar og nemner heller ikkje at dei vil gjere det.

4.2.2 Andre rutinar om pliktar og samarbeid

Barnehage

Barnehagane har ei viktig rolle i å oppdage og kartlegge ulike vanskar. Seljord kommune har utarbeidd ein plan (*Forebygging og tidleg innsats*) for arbeid med tidleg registrering og innsats i barnehagane i Seljord. Utgåva vi har fått er datert 19.06.15. Eit formål med dokumentet er å hjelpe barnehagane med å kome så tidleg som mogleg med å hjelpe barn med risiko for å utvikle ulike vanskar, sårbare barn eller barn som strevar. Barneverntenesta er nemnt som mogleg samarbeidspart men det står ikkje noko om korleis ein skal melde saker.

Skule

I dokumentet *System for kvalitetsvurdering av verksemd etter opplæringslova i Seljord kommune*, administrativt revidert 31.07.15, står det følgande om opplysningsplikt til barneverntenesta: *Personalet ved skulane er gjort kjende med at dei på eige initiativ skal gje opplysningar til barneverntenesta når det er grunn til å tru at barn blir mishandla eller at det er andre former for alvorleg omsorgsvikt*. Leiарane kan kryssa av for om dette er gjort. Vi har ikkje fått tilsendt dokumentasjon på at dette er gjort.

Helsestasjon

I førande planer og kartleggingsverktøy laga for skule og barnehage er samarbeid med helsestasjon nemnt i fleire samanhengar. I dokumentet *Førebygging og tidleg innsats* (sjå avsnitt 3.5.1) er det eit avsnitt som omhandlar helsestasjonens kartleggingsarbeid. Dokumentet nemner barnevern som mogleg samarbeidspart i arbeidet med å kartlegge. Leiande helsesøster seier i intervju at det ikkje er utarbeidd skriftlege rutinar for samarbeid med barneverntenesta.

4.2.3 Vurdering av skriftlege rutinar

Kommunen har ein rutineperm som barneverntenesta i Kviteseid har laga for samarbeidskommunane. Tilsette si opplysningsplikt og teieplikt er omtala og det er gitt døme på rutinar for å melde ein bekymringsmelding til barneverntenesta. Kommunen har ikkje gjort tiltak for å tilpasse dette rutinegrunnlaget til Seljord kommune. Det er heller ikkje bestemt at kommunen skal nytte rutineeksempelet for korleis ein skal melde ei sak til barneverntenesta.

I samband med forvaltningsrevisjonen er det utarbeidd lokale rutinar ved ein skole, og to skoleleiarar opplyser at dei vil sørge for at det blir laga lokale rutinar som tek utgangspunkt i rutinane som barneverntenesta har laga.

4.3 Rutinar og regelverk skal vere gjort kjent for dei tilsette

Det skal gis opplæring og rutinar og regelverk skal vere gjort kjent for dei tilsette

4.3.1 Kjennskap til rutinar blant tilsette

Vi har spurd dei tilsette i kva grad dei har kjennskap til om det er utarbeidd rutinar for samarbeid med barneverntenesta. 17 % (6 tilsette) i barnehage og 30 % (11 tilsette) i skule, svarar at dei ikkje veit om det er utarbeida rutinar. Av dei som veit at det er laga rutinar svarar 32 % i barnehage og 42 % i skule at dei ikkje veit kor dei finn rutinane. Ikkje alle kjenner innhaldet i rutinane. 29 % i barnehage og 42 % i skule kjenner det ikkje.

Totalt av dei 72 tilsette (inkludert helsestasjon) som har svara på disse spørsmåla er det 28 som både kjenner innhald og veit kvar dei finn rutinane. Dei restarande 61 % er anten ikkje kjend med rutinane eller dei veit ikkje kor dei finnast eller kva innhaldet er.

4.3.2 Opplæringstiltak for tilsette

Barnehage

I dokumentet *Årsrytme for administrative oppgåver ved barnehagane i Seljord* står det at styrar skal informere dei tilsette om opplysningsplikta til barneverntenesta kvar august månad.

Tre av dei fire styrarane svarar at dei tilsette får årleg opplæring i plikter. Ein av dei svarar at opplæringa blir gitt når ulike situasjonar oppstår.

Vi har spurt dei tilsette i barnehagane i kva grad dei har fått opplæring. 32 av 34 tilsette i barnehage har fått opplæring i å vurdere om barn viser teikn på alvorleg omsorgssvikt. 8 av 34 tilsette (34 %) seier at dei ikkje har fått opplæring av arbeidsgivar dei siste tre åra i dei plikter tilsette har (informasjonsplikt og meldeplikt).

Alle tilsette i barnehagane i Seljord kommune har fått invitasjon til å delta på seminaret *Når barns åtferd gjer deg bekymra*. I følgje kommunalsjef for skule og oppvekst har 49 tilsette frå barnehagane i Seljord delteke på samlinga 23.10.15. Meldeplikt og opplysningsplikt står nemnt som tema på samlinga.

Skule

I dokumentet *System for kvalitetsvurdering av verksemd etter opplæringslova i Seljord kommune*, står det at personalet skal informerast om opplysningsplikta ein gong per år og at rektor/lærar er ansvarleg. Det er sett av plass til signeringer og dato for utført aktivitet.

Dei tre rektorane vi har snakka med svarar at dei enten skal eller har gitt opplæring i 2015 i pliktar hos tilsette. Ein av rektorane svarar at han/ho ikkje brukar rutinepermen som barneverntenesta har laga.

Vi har spurt dei tilsette i skulen i kva grad dei har fått opplæring. 8 av 39 (22 %) tilsette i skulen har fått opplæring i å vurdere om barn viser teikn på alvorleg omsorgssvikt. Like mange seier at dei ikkje har fått opplæring av arbeidsgivar dei siste tre åra i dei pliktar tilsette har (informasjonsplikt og meldeplikt).

Helsestasjon

Det er ikkje utarbeidd føringerar før opplæring av tilsette ved helsestasjonen. Leiande helsesøster seier i intervju at ho gir opplæring når det til dømes kjem skriv frå barneverntenesta, når noko nytt har skjedd eller liknande. Ho rådgir også i forhold til enkeltsaker. Den andre helsesøstera vil frå hausten 2015 vere med i forum om foreldrerettleiing (sjå avsnitt 3.3.4). Her vil også barneverntenesta vere representert.

4.3.3 Vurdering av opplæring og kjennskap til rutinar

Kommunen har gitt føringer, både for styrarar og rektorer, om at dei skal informere tilsette årleg om rutinar og regelverk. Leiande helsesøster har ikkje fått slike føringerar.

Kommunen har ikkje rutinar for korleis dei skal melde ei sak til barneverntenesta, men forslag til rutinar frå barneverntenesta har vore nytta som grunnlag for opplæring.

Dei tilsette i barnehagar har i 2015 vore på kurs som kan bidra til styrker ferdighetane for korleis avdekke omsorgssvikt.

Vi ser at det er eit sprik mellom kva leiarane oppfattar at dei har gitt av opplæring og kva dei tilsette opplever å ha fått.

Seks av ti tilsette har ikkje kjennskap til kvar ein finn rutinane og kva dei inneheld. Det er eit signal om at opplæringa som har vore gitt ikkje er tilstrekkeleg.

4.4 Informasjon frå barneverntenesta

Kommunen bør treffe tiltak som sikrar at dei får informasjon frå barneverntenesta om tenestetilbodet frå barneverntenesta og om dei pliktene som gjeld.

4.4.1 Informasjon frå barneverntenesta

For å sikre at tilsette i kommunen har god kunnskap om det praktiske innhaldet i pliktene etter barnevernlova og rett terskel for å melde frå, vil det vere eit godt tiltak å invitere barneverntenesta til å informere om dette. I avtalen barnehagane har inngått med barneverntenesta i 2013 står det at kvar barnehage skal besøkast kvart tredje år. Barnevernsamarbeidet skal setje opp turnusliste og dagsorden og kontaktperson frå barnevernet og styrar avklarar dagsorden. Det står at målgruppa for besøket er pedagogisk personell i barnehagen. Om ynskjeleg kan møtet skje ved deltaking på foreldremøte.

Tre av kommunen sine fire barnehagar har hatt besøk av barneverntenesta. Alle valde å invitere dei i samanheng med foreldremøte og ikkje på personalmøte. Den fjerde barnehagen har enno ikkje hatt besøk av barneverntenesta. Tema som vart teke opp var i stor grad det tilbodet som barneverntenesta har. Innhaldet i meldeplikta og kva for plikter dei tilsette har var i liten grad tema. To av styrarane trudde at tiltaket var lite nyttig for dei tilsette.

Det er ikkje utarbeidd ein tilsvarande avtale for skule og helsestasjon. Dei tre rektorane som har hatt jobben i fleire år, svarar at dei ikkje har hatt barneverntenesta på møte for alle tilsette. Ein av rektorane seier i intervju at han/ho på sikt vil kalle barneverntenesta inn til eit fellesmøte med dei tilsette. Ein av rektorane er ny frå august 2015 og veit såleis ikkje om barneverntenesta har vore ved skulen og informert.

I spørjeundersøkinga svarar 50 av 72 tilsette at dei har fått informasjon frå barneverntenesta dei siste tre åra. 25 av dei har fått slik informasjon fleire gonger. Andelen som ikkje har fått informasjon er 15 % i barnehage og 50 % i skule. To tredeler av dei tilsette i barnehagane har fått informasjon på foreldremøte og halvparten har fått informasjon gjennom personalmøte. Vel ein fjerdedel har fått informasjon på planleggingsdagar. For dei tilsette i skule har personalmøte vore den viktigaste arenaen for informasjon. Fem av svara som er gitt (fire frå skule) kan tyde på at informasjon er motteke i samband med ei enkeltsak. Det kan såleis vere færre som har fått informasjon, særleg frå skule. Tala kan såleis vere lågare, særleg for skule.

4.4.2 Vurdering av informasjon frå barneverntenesta

Etter vår vurdering har kommunen fått informasjon frå barneverntenesta om kva tilbod tenesta har. Kommunen kunne i større grad ha sikra at dei tilsette ved skule, barnehage og helsestasjon hadde fått meir informasjon frå barneverntenesta om dei pliktene som gjeld.

5 Konklusjonar og tilrådingar

5.1 Konklusjon

I kva grad er ansvaret for det førebyggande arbeidet forankra?

Ansvaret for det førebyggande arbeidet er formelt forankra i øvste administrativ leiing og er omhandla i sektorovergripande planar. Ikkje alt planverk er oppdatert og det er ein risiko for at tiltaka i plan for trivsel og oppvekst ikkje lenger er relevante.

I kva grad har kommunen ivareteke det førebyggande arbeidet med barn og unge?

Kommunen har i stor grad ivareteke det førebyggande arbeidet med barn og unge. Dette er gjort gjennom at kommunen har sikra innsyn i barneverntenesta og ved reetablering av Forum for barn og unge. Samarbeidsavtalen formaliserer ei klar ansvarsfordeling mellom Seljord og Kviteseid kommune. Samarbeidet mellom barneverntenesta og barnehagane verkar tett og systematisk. For skule og helsestasjon er samarbeidet mindre systematisk.

Det er ikkje konkretisert at innsyn i barneverntenesta bør omhandle førebyggande arbeid. Administrasjonen har ikkje etterspurt dette.

I kva grad har kommunen sett i verk tiltak som sikrar at mistanke om omsorgssvikt blir meldt til barneverntenesta?

Kommunen burde gjort fleire grep for å sikre at mistanke om omsorgssvikt blir meldt til barneverntenesta. Mellom anna er ikkje alle einingar kjende med rutinar for å sende bekymringsmeldingar. Kommunen kunne også i større grad ha sikra at dei tilsette ved skule, barnehage og helsestasjon hadde fått meir informasjon frå barneverntenesta om dei pliktene som gjeld.

5.2 Tilrådingar

Vi meiner at kommunen bør:

- sikre at det førebyggande arbeidet retta mot barn og unge blir omhandla i eit samordna og oppdatert planverk,
- sørge for at førebyggande arbeid blir drøfta i styringsdialogen med barneverntenesta,
- sørge for at alle einingar har og er kjende med rutinar for handtering av meldeplikt og
- sørge for skule og helsestasjon har eit meir systematisk samarbeid med barneverntenesta.

Litteratur og kjeldereféransar

Lover og forskrifter:

- Lov 17. juli 1992 nr 100: Lov om barneverntjenester
- Lov 25. september 1992 nr. 107 om kommunar og fylkeskommunar (kommuneloven).
- Lov 02. juli 1999 nr 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven)
- Lov 17. juni 2005 nr 64 om barnehager (barnehageloven).
- Lov 24. juni 2011 nr 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
- Forskrift 15. juni 2004 nr. 905 om revisjon i kommunar og fylkeskommunar mv.

Offentlege dokument:

- Kommunal- og regionaldepartementet: Veileder. Vertskommunemodellen i kommuneloven § 28 a flg.
- Kunnskapsdepartementet: Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, 2006.
- NOU 2009:22 Det du gjør, gjør det helt
- Rundskriv Q-16/2013: Forebyggende innsats for barn og unge
- Sosial- og helsedirektoratet: Kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, 2003

Tabelloversikt

Tabell 1 Meldingar, undersøkingar og tiltak i barneverntenesta, Seljord,.....	3
Tabell 2 Tal på bekymringsmeldingar frå Seljord kommune, 2012-2015	15
Tabell 3 Kva blei gjort i saker kor tilsette har møtt barn og unge som dei trur har vore utsett for alvorleg omsorgssvikt.	16

Vedlegg

Vedlegg 1:Revisjonskriterium

Vedlegg 2: Metode og kvalitetssikring

Vedlegg 1: Revisjonskriterium

I kva grad er ansvaret for det førebyggande arbeidet forankra?

Kommunen har eit stort ansvar for å jobbe førebyggande med utsette barn og unge. Både barnevern, barnehagar, skule, PPT, helse og omsorgsteneste har særlover med tilhøyrande forskrifter og rettleiarar som regulerer dette. Formålet med barnevernlova er ifølgje § 1-1 å:

- *sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid,*
- *bidra til at barn og unge får trygge oppvekstsvilkår.*

Kommunen har fått ein sentral rolle i dette arbeidet. NOU 2009:22 drøftar utfordringar knytt til samordning av tenestetilbod til barn og unge. Ifølgje utgreiinga er det ei hovudutfordring at det eksisterer fleire lovverk som er bygd opp rundt dei ulike sektorane. Vidare står det at:

Plikt til samarbeid er pålagt flere av tjenesteyterne i dagens lovverk. Det eksisterer en rekke bestemmelser som regulerer samarbeid, men disse bestemmelsene er gjennomgående lite forpliktende. Videre er det slik at plikten til å samarbeide ofte er begrenset til å gjelde der det fremmer egen oppgaveløsning. (s. 73).

Deloitte har evaluert små kommunar sitt samarbeid om barneverntenesta. Dei vurderer at mange småkommunar er nøgde med samarbeidet, men at det også er utfordringar. Det som skaper størst utfordringar for det interkommunale samarbeidet er manglande samhandling med andre tenester i kommunen, ulik prioritering og manglande kommunikasjon.

Styresmaktene har utarbeidd eit rundskriv *Forebyggende innsats for barn og unge* (Q-16/2013). Målet med rundskrivet er å auke forståinga for at samarbeid og fokus på heilskap er naudsint for å jobbe godt førebyggjande.

Rundskrivet nemner fem føresetnader for eit godt førebyggande arbeid. I følgje rundskrivet er det ein sentral føresetnad at kommunen har ei tydeleg leiing og forankring av det førebyggande arbeidet hos alle som har ansvar. Vidare står det at *Forebygging får også konsekvenser for hvordan kommunene organiserer og koordinerer tjenestetilbuddet. Et planarbeid må være helhetlig og forpliktende.*

Ifølge plan- og bygningslova § 11-1 skal kommunen ha ein samla kommuneplan som omfattar samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgåver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgåver i kommunen. Samfunnssdelen skal vere grunnlag for planar og verksemd i sektorane i kommunen, og skal gi retningsliner for korleis kommunen sine mål og strategiar skal gjennomførast i kommunal verksemd og med medverknad frå andre, jf. plan- og bygningslova § 11-2. Kommunestyret sjølv skal vedta kommuneplanen, jf. plan- og bygningslova § 11-15.

Kommunen bør såleis ha politisk forankra planar som handlar om førebyggande arbeid på tvers av kommunalområda.

Revisjonskriterium

- Det førebyggande arbeidet bør ha ei overordna forankring i kommunens administrative leiing.
- Det førebyggande arbeidet bør omhandlast i planar som går på tvers av sektorar.

I kva grad har kommunen ivaretake det førebyggande arbeidet med barn og unge?

Seljord har, saman med Nissedal, Tokke, Vinje og Fyresdal kommune, inngått eit vertskommunesamarbeid om barneverntenesta med Kviteseid kommune, og har overført barneverntenesta si mynde til vertskommunen. Difor er det viktig at Seljord kommune har sikra seg innsyn i korleis tenesteområdet vert skjøtta.

Vertskommunesamarbeid er regulert i kommunelova §§ 28-1 a til § 28-1 k. I følgje kommunelova § 28-1 e, skal det det opprettast ein skriftleg samarbeidsavtale mellom vertskommunen og samarbeidskommunen (i dette høvet Kviteseid og Seljord kommune). Samarbeidsavtalen skal mellom anna innehalde reglar om kva for oppgåver og mynde som skal leggast til vertskommunen. Avtalen skal også regulere kva underretning vertskommunen skal gi samarbeidskommunen om vedtak som blir fatta av vertskommunen. I KRD sin rettleiar til vertskommunemodellen står det at ein deltakarkommune ut i frå demokratiske omsyn bør ha høve til å påverke og styre dei tenestene som vertskommunen utfører på deira vegne. Rettleiaren foreslår at ein tek inn i avtalen at samarbeidskommunen skal ha innsynsrett i vertskommunen si verksemd. Ansvaret for det førebyggande arbeidet er eit sentralt område som bør omhandlast i samarbeidsavtalen.

I rundskrivet *Forebyggende innsats for barn og unge* (Q-16/2013) er samarbeid mellom kommunale område omtala som ein føresetnad for eit godt førebyggande arbeid. Kommunen har eit ansvar for at dei ulike tenestene for barnefamiliar er godt koordinerte. I rundskrivet står det er at det er viktig at det blir laga rutinar og system som gjer det enkelt å samarbeide. Felles forståing for utfordringar, mål og verkemiddel samt gode system for styring og rapportering vil truleg betre resultata.

Plikta til å samarbeide med barneverntenesta er også forankra i dei lovverka som dei ulike verksemndene er underlagt. Barnehagar skal i følgje § 22 i barnehagelova vere merksame på forhold som kan føre til tiltak frå barneverntenesta. I *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* (2006) gir departementet føringar for korleis barnehagar skal samarbeide med barneverntenesta. I rammeplanen står det følgjande:

Det bør etablerast eit generelt og systematisk samarbeid mellom barnehagen og barnevernet. Den enkelte kommunen må finne fornuftige løysingar på korleis barnehagen og barnevernet skal samarbeide. Målet bør vere å få til eit samarbeid som er basert på regelmessig og formalisert kontakt, på felles mål i forhold til barnet og på kunnskap om arbeidsoppgåvene og arbeidsformene til kvarandre. (s. 60).

Ifølgje helse og omsorgstenestelova § 3-4 skal kommunen leggje til rette for samhandling. Dette er tydeleggjort i rettleiaren *Kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten* (2003). I rettleiaren står det følgjande:

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal samarbeide med andre kommunale tjenester som for eksempel sosialtjenesten, barnevernstjenesten, barnehage, skole, PP-tjeneste og hjemmesykepleie. Hvordan man velger å organisere samarbeidet avhenger av den lokale strukturen. Det som er viktig er at man gjennom samarbeid styrker tilbudet til brukerne og bidrar til at det samlede tjenestetilbuet fremstår helhetlig og integrert (s. 14).

Revisjonskriterium

- Kommunen bør ha klar ansvarsdeleling og tilstrekkeleg innsyn i det arbeid som barneverntenesta skal gjere på det førebyggande området.
- Kommunen bør sørge for at det er etablert eit systematisk samarbeid mellom skule, barnehagar, helsestasjon og barneverntenesta.

I kva grad har kommunen sett i verk tiltak som sikrar at mistanke om omsorgssvikt blir meldt til barneverntenesta?

Tilsette som jobbar i skule, barnehage og helsetenesta har i sitt arbeid god kjennskap til den situasjonen som barna er i. Ifølgje § 6-4 i barnevernlova skal desse tenestene av eige tiltak og utan hinder av teieplikt gi opplysningar til barneverntenesta når det er grunn til å tru at eit barn blir mishandla i heimen eller når det ligg føre andre former for alvorleg omsorgssvikt, eller når eit barn har vist vedvarande alvorlege åtferdsvanskar. Dette ansvaret er omhandla i opplæringslova § 15-3, barnehagelova § 22 og helsepersonellova § 33. Det vert presisert at opplysningsplikta gjeld både av eige tiltak (meldeplikt) og etter pålegg frå barneverntenesta. I dei sama paragrafane står det at tilsette skal vere merksame på tilhøve som kan føre til tiltak frå barneverntenesta.

I følgje barnevernlova § 3-2 har det kommunale barnevernet plikt til å samarbeide med andre kommunale område når dette kan bidra til å løyse barneverntenesta sine lovpålagte oppgåver.

Det er naudsynt at kommunen sikrar at dei tilsette er kjende med både plikta til merksemeld, med meldeplikta og med opplysningsplikta dei har overfor barneverntenesta. Kommunen bør derfor både ha rutinar og sørge for at rutinar og plikter er kjent for dei tilsette.

For at tilsette i kommunen skal vere kjende med det ansvaret dei har overfor barneverntenesta, bør kommunen sikre at dei tilsette er godt informert om både tenestetilbodet frå barneverntenesta og om dei pliktene som gjeld.

Barnehagane i Seljord har inngått ein avtale med barneverntenesta som mellom anna inneheld mål om at barneverntenesta skal kome og informere dei tilsette kvart tredje år. I handlingsplan for undervisningssektoren 2013-2017 står det at også skulen skal inngå ein avtale etter modell av avtalen innan barnehageområdet.

Sjølv om det ikkje er direkte eit lovkrav, vurderer vi at alle tilsette som jobbar med barn i barnehage, skule og på helsestasjon kan ha god nytte å få informasjon direkte frå barneverntenesta.

Revisjonskritierium

- Aktuelle einingar/verksemder bør ha skriftlege rutinar om dei plikter tilsette har i samarbeid med barneverntenesta

- Det skal gis opplæring og rutinar og regelverk skal vere gjort kjent for dei tilsette
- Kommunen bør treffe tiltak som sikrar at dei får informasjon frå barneverntenesta om tenestetilbodet frå barneverntenesta og om dei pliktene som gjeld.

Vedlegg 2: Metode og kvalitetssikring

Den praktiske gjennomføringa

Forvaltningsrevisionen starta opp ved oppstartbrev til rådmann i Seljord kommune 09.09.15. Oppstartmøte blei halde 21.09.15.

For å undersøke korleis kommunen sikrar det førebyggande arbeidet, har vi gjennomgått kommunen sine planar og rammeverk og kva for avtalar som er inngått mellom kommunen og barneverntenesta. Vi har også gjennomgått dokumentar barneverntenesta i følgje samarbeidsavtalen skal rapportere gjennom.

Vi har intervjua rådmann og rådmannen si leiargruppe, barnehagestyrarar, rektorar og leiande helsesøster. Dette har gitt oss informasjon om korleis kommunen både administrativt og i praksis samarbeider med barneverntenesta. Vi har også gjennomført ei spørjeundersøking av alle tilsette som jobbar med barn og unge i barnehage, skule og på helsestasjon.

Spørjeundersøkinga

Vi inviterte 153 tilsette⁹ i barnehage, skule og helsestasjon til å svare på ei questback spørjeundersøking. Målgruppa for spørjeundersøkinga var tilsette som har kontakt med barn. Leiarar er ikkje teke med i utvalet, då dei har gitt informasjon gjennom telefonintervju. Vi fikk e-postadresser av administrasjonen. Undersøkinga blei sendt ut 21.10.15 og blei avslutta 28.10.15. Dei som ikkje hadde svara fikk ei purring 26.10.15.

Av dei 153 har 72 tilsette svara. Det gir ein svarprosent på 47 %. Av dei som har svara jobbar 34 i barnehage, 37 i skule og 1 på helsestasjon.

Vi skulle gjerne hatt ein høgare svarprosent, men erfaringar viser at svarprosenten ikkje er unormalt låg. Vi vurderer spørjeundersøkinga som «apolitsk», altså at ein svargivar ikkje kan profittere på å velje å ikkje svara, eller at ein ikkje kan påverke eiget arbeid ved å svare strategisk på eigen oppfatning. Vi har heller ikkje funne spor som kan tyde på at dette har vore gjort. Samla sett vurderer vi at grunnlaget er representativt for alle tilsette i barnehage, skule og helsestasjon.

---

⁹ Utvalet var større i utgangspunktet, men nokon har stått oppført med feil e-postadresser eller vore i feil målgruppe. Sjølv om tilsette i feil målgruppe har svara på undersøkinga er dei tatt ut av analysen, då dei ikkje har den daglege kontakten med barn og unge.

Alle spørsmåla har vore obligatoriske. Svargivar har ikkje vore anonym for revisor, men det er ikkje mogleg å spore svara tilbake til svargivar i rapporten.

Påliteleg og relevant

Forvaltningsrevisjon skal gjennomførast på ein måte som sikrar at innhaldet i rapporten er gyldig og påliteleg. Det betyr at innsamling av data skal skje så nøyaktig som mulig og at ein skal kunne få same resultat dersom undersøkinga vert gjort på nytt.

Vi har fleire tiltak for å sikre påliteleg og relevant informasjon. Vi har nytta delvis strukturerte intervjuguidar for intervju av styrar, rektorar og leiande helsesøster. Det vil si at vi har utarbeida intervjuguidar som definerer kva for tema og hovudspørsmål som skal takast opp. Samtidig gir intervjuforma rom for tilleggs- og oppfølgingsspørsmål. Ein viss struktur på førehand er naudsynt for at det skal vere mogleg å samanlikne informasjonen. Strukturen er også til hjelp for å demme opp for skeivheit i materialet gjennom spørsmål som ikkje er nøytrale, selektive notatar og andre forhold som reduserer kor pålitelege og relevante data er. Det er skrive referat frå intervju, og referata er verifiserte av dei vi intervjuer.

Vi har nytta triangulering både på metode og datagrunnlag, dvs. at vi har brukt ulike metodar og har henta data frå ulike kjelder. Når det er samsvar mellom data innhenta på ulike måtar, styrkar dette datagrunnlaget vårt.

God kommunal revisionsskikk - kvalitetssikring

Forvaltningsrevisjon skal gjennomførast og rapporteras i samsvar med god communal revisionsskikk og etablerte og anerkjente standardar på området, jf. forskrift om revisjon § 7. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i samsvar med RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon¹⁰.

I følgje RSK 001 skal forvaltningsrevisjon kvalitetssikras, for at undersøkinga og rapporten skal ha naudsynt fagleg og metodisk kvalitet. Vidare skal det sikras at det er konsistens mellom bestilling, problemstillingar, revisjonskriterium, data, vurderingar og konklusjonar.

---

¹⁰ Gjeldande RSK 001 er fastsett av Norges Kommunerevisorforbund sitt styre med verknad frå 1 februar 2011, og er gjeldande som god communal revisionsskikk. Standarden bygger på norsk regelverk og internasjonale prinsipp og standardar som er fastsett av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og Institute of Internal Auditors (IIA).

Telemark kommunerevisjon IKS har utarbeidd eit system for kvalitetskontroll som er i samsvar med den internasjonale standarden for kvalitetskontroll – *ISQC 1*

Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og begrenset revisjon av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester.

Denne forvaltningsrevisjonen er kvalitetssikra i samsvar med krava i RSK 001 og vårt kvalitetskontrollsysteem.

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Kommunestyret	27/16	07.04.2016

Årsmelding for kontrollutvalet 2015

Saksdokument:

Vedlegg:

- 1 Årsmelding for kontrollutvalet 2015 -Seljord kommune 2

Saksutgreiing:

Seljord kontroll utval handsama i møte den 17. februar årsmeldinga for 2015. Årsmelding for Seljord kontrollutval fylgjer vedlagt denne saka.

Kontrollutvalet fatta fylgjande vedtak:

Seljord kontrollutval godkjenner «Årsmelding for kontrollutvalet 2015 –Seljord kommune»

Tilråding til kommunestyret:

Seljord kommunestyre tek «Årsmelding for kontrollutvalet 2015 – Seljord kommune» til vitande.

Rådmannen si tilråding:

Kommunestyret sluttar seg til tilrådinga frå kontrollutvalet og tek årsmelding for kontrollutvalet 2015 – Seljord kommune til vitande

Utskrift til:

Telemark kontrollutvalsskretariat IKS
postmottak@telemark.no

Seljord kommune

Årsmelding for kontrollutvalet 2015

1. INNLEIING

Kontrollutvalet gir med dette ei samla årsmelding for aktiviteten i 2015. Årsmeldinga skal gi eit bilde av utvalet si formelle rolle, instruks, forhold til revisjonen og sekretariatet og dei viktigaste saker som er behandla i år. Kontrollutvalet gir kvart år uttale til kommunerekneskapen, adressert til kommunestyret. Etter forskrift for kontrollutval, skal kontrollutvalet årleg rapportere om resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjons prosjekt og selskapskontroll. Bestemminga må sjåast i samanheng med vedtekne planar og vert presentert på denne måten for året 2015.

2. SAMANSETTING AV KONTROLLUTVALET

Kontrollutvalet er valt av kommunestyret og skal i kommunestyret sin stad føre det løypande tilsynet med den kommunale forvaltninga. Alle kommunar og fylkeskommunar er pliktige til å velje eit kontrollutval. Kommunestyret kan foreta nyval av kontrollutvalets medlemmer i valperioden, men da må heile utvalet veljast på nytt. Reglar for val av medlemmer til kontrollutvalet er fastsette i eiga forskrift. Det er strenge avgrensingar i kven som er valbare til utvalet.

Medlem og varamedlem (2015) fram til ny val:

Medlem	Varamedlem
Leiar Helge Kasland (Sp)	Sigrund Dyrland Eidal (Sp)
Nestleiar Hanne Nordgaard (AP)	Eivind Skogheim (Ap)
Medlem Gunleif Oland (H)	Ken Jonas Kristoffersen (SV) Elisabeth Haugen (Ap) Iselin Børshheim Stundal (V) Nils Liane (Frp) Tone Astrid Hjartsjø (H)

Nytt utval blei vald på det kontinuerande kommunestyret 22.10.2015

Medlem	Varamedlem
Leiar Sigrun Dyrland Eidal (Sp)	Aasmund Rinde (V)
Nestleiar Mette Aanderaa (SP)	Tone Reiten (MDG)
Medlem John Olav Haugetuft (SP)	Agnes Byberg Skånes (SP)
Medlem Arve Lia (AP)	Svein Forberg Liane (V)
Medlem Gunleif Oland (H)	Alice Bratås (A) Kjell Arne Roheim (A) Tone Astrid Hjartsjø (H) Hanne Lise Kåsen (A)

Kommunelova krev at minst eitt av medlemmene skal veljast blant kommunestyret sine medlemmer. Departementet har tolka det slik at det gjeld ved konstituering.

3. RAMMER FOR KONTROLLUTVALET SITT ARBEID

Etter Kommunelova § 77 er kommunestyret pålagt å opprette eit eige kontrollutval som skal stå for løypande tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltninga og dei folkevalde organa som kommunestyret har oppretta. Tilsynet og kontrollen skjer i kommunestyret sin stad.

Kommunelova § 77 slår fast:

«Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens rekneskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. ”

Kontrollutvalet sine oppgåver er i utgangspunktet gitt i kommunelova § 77, og i forskrift om kontrollutval av 15.06.2004, men kommunestyret kan konkret be utvalet utføre særskilte tilsynsoppgåver på deira vegner. Kontrollutvalet si hovedoppgåve er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltninga på vegner av kommunestyret og sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Kontrollutvalet skal ifølgje kommunelova sørge for mange oppgåver som vi vil komme nærmare inn på seinare.

4. OPPLÆRING OG KURS

Det vert stadig stilt større krav og forventningar til kontrollutvalet sin kompetanse, både frå det politiske miljø og kommunen sine innbyggjarar. Endra regelverk gjer det nødvendig å legge til rette for opplæring og kursverksemd for alle medlemmer av kontrollutvalet. Kunnskap om kontrollutvalet si rolle, oppgåver og lovverk er nødvendig for å utføre dei oppgåvene som går fram av lov og forskrift. Slik opplæring og kursverksemd kan skje lokalt (haust og vår konferanse i regi av Temark) eller gjennom sentrale tilbod. Kontrollutvalet vert blant anna årleg invitert til landskonferansen for kontrollutval i regi av Norges kommunerevisor forbund (NKRF) og fagkonferansen til Forum for kontroll og tilsyn (FKT). Dette er ei viktig samling for å tilføre kontrollutvalet ny kunnskap, og det er ein arena der kontrollutvalsmedlemmer frå heile landet kan møtast og drøfte saker og arbeidsmetodar.

5. SEKRETARIAT

Kommunen er medeigar i Agder og Telemark kontrollutvalssekretariat IKS (Temark). Temark har sekretariatsoppdraget for 34 kommunar i Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark. Temark er med det landets største kontrollutvalssekretariat. Sekretariatet har seks tilsette og fast sekretær for kontrollutvalet fram til kommunevalet i oktober var Line Bosnes Hegna. Etter valet overtok Marianne Lundeberg som fast sekretær for kontrollutvalet.

Sekretariatet skriv saksframstillingar, bistår kontrollutvalet i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møte og med oppfølging av vedtak. I det løypande arbeidet er sekretariatet bindeleddet mellom utval og revisjonsselskap, og utfører oppgåver på vegne kontrollutvalet.

6. REVISJON

Kommunen er medeigar i, og har avtale om levering av revisjonstenester med Telemark kommunerevisjon IKS. Revisjonen leverer revisjonstenester til 21 kommunar. Selskapet bistår kommunen med rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og rådgiving. Oppdragsrevisor er Elizabeth Kasin, oppdragsansvarleg revisor er Kjell Ekman og oppdragsansvarleg forvaltningsrevisor er Kirsti Torbjørnson.

7. ØKONOMI

For å utøve sin funksjon på ein god måte har kontrollutvalet lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som mogleggjer den aktiviteten som det vert lagt opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalet er i tråd med kommunelova pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsverksemda i kommunen.

Rekneskapstala for den samla kontroll- og tilsynsverksemda i kommunen kjem fram av kommunens samla årsrekneskap.

Kontrollutvalet vil få lagt fram ei eiga sak som går på økonomien knytt til kontroll- og tilsynsverksemda, slik at kontrollutvalet kan halde seg oppdatera på utvalets økonomiske stilling, i tillegg til kostnadane til sekretariat og revisjon.

8. KONTROLLUTVALETS ARBEID – MØTE OG SAKER

Kontrollutvalet har i 2015 gjennomført 4 møter og handsama 21 saker.

I likskap med andre folkevalde organ er som hovedregel møta opne

Sakskart, saksdokument og protokollar vert løypande lagt ut på kommunen og sekretariatet sine heimesider (www.temark.no).

Utvalet ynskjer å ha oppdatert informasjon om kommunen si verksemd, og samtidig gjere sin eigen funksjon meir kjent. Administrasjonen har ved fleire høve blitt invitert til kontrollutvalet for å orientere om forskjellige verksemder i kommunen.

Kontrollutvalet ønsker å være synleg og ha god kontakt med leiinga i kommunen. Rådmannen eller representantar for rådmannen har deltatt på fleire av utvalet sine møte, noko kontrollutvalet oppfattar som ein styrke i sitt arbeid.

Ein stor del av kontrollutvalet si saksbehandling omfattar forhold utvalet er pålagt å arbeide med, gjennom krav i kommunelova § 77 og forskrift om kontrollutval. Kva for fokus utvalet vel i dei ulike arbeidsoppgåvene er det i stor grad opp til utvalet å definere sjølv. Kontrollutvalet kan etter oppmoding frå kommunestyret, etter innspel frå innbyggjarar eller på eige initiativ ta opp forhold ved kommunen si verksemd, som kan knytast til utvalet sitt tilsynsarbeid. Kontrollutvalet er også opptatt av korleis kommunen følger opp rapportar frå andre tilsyn.

Saker handsama i kontrollutvalet:

- Protokoll frå sist møte (eiga sak i kvart møte)
- Innkallingar (eiga sak i kvart møte, nytt frå hausten 2015)
- Referatsaker / Eventuelt (eiga sak i kvart møte)
- Orientering frå revisjonen (eiga sak i kvart møte)
- Orientring om Vest - Telemark PPT IKS
- Kontrollutvalets årsmelding 2014
- Årsrekneskapet 2014 for Seljord kommune
- Skatteoppkrevjarens årsrapport 2014 – orientering
- Folkevalgte teieplikt ved lukking av møter
- Bestilling av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt - rullering av planen
- Eigarskapskontroll i Vest-Telemark kraftlag AS
- Prosjektplan - Førebygging - utsette barn
- Oppfølging av eierskapskontroll - Seljord personal
- Revisjonsstrategi 2015
- Budsjett for kontroll og tilsyn 2016
- Bestilling av plan for selskapskontroll 2016-2019
- Presentasjon av nytt kontrollutval 2015-2019 Seljord kommune
- Møte- og arbeidsplan 2016 for Seljord kontrollutval

9. REKNESKAPSREVISJON

Revisjon av årsrekneskapen er ein heilt sentral del av kommunen sin eigenkontroll. Revisor skal gi tryggleik for at ein kan stole på informasjonen kommunen gir om økonomien sin. Dette er ei viktig oppgåve. Revisor er ein uavhengig og objektiv tredeperson som gjennom sine kontrollar kan avdekke og førebygge feil og manglar i den økonomiske rapporteringa. Revisor vil i tillegg rettleie kommunen for å bidra til å førebygge og avdekke feil og underslag.

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen blir revidert på ein tryggjande måte. Utvalet er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkeleg rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalet og revisor har ein god dialog og god forståing av kvar deira oppgåver, er ein viktig føresetnad for å vere trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarleg utført.

Kontrollutvalet registrerer at revisors arbeid med å utføre rekneskapsrevisjon dei siste åra er blitt meir omfattande, spesielt knytt til dei mange attestasjonsoppgåvene som vert utført på vegner av staten og andre offentlege organ. I tillegg til å gje skildringar og uttaler mottar kontrollutvalet jamleg i møte informasjon om utført rekneskapsrevisjon. Kontrollutvalet har ved fleire høve gitt uthyrkk for at det vert gjort mykje godt arbeid innanfor området rekneskapsrevisjon og at dei er nøgde med måten revisjonen løyser oppdraget på.

10. FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal bruke for å sikre at kommunen blir driven på ein måte som tar vare på innbyggjarane sine behov og rettar best mogeleg. Forvaltningsrevisjon er ei av de pålagte oppgåvene til kontrollutvalet. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalet undersøke om kommunen følgjer regelverk, når fastsette mål, og om ressursane blir forvalta på ein effektiv måte.

Kontrollutvalet har vore delaktig i val av tema og utforming av problemstillingar basert på ei risiko- og vesentlegheitsvurdering, innanfor dei rammene som er gjevne av kommunestyret. Kontrollutvalet er delegert mynde til å bestemme korleis avsette ressursar til forvaltningsrevisjon skal nyttast, og revisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjonen i tråd med faglege krav i løpet av valperioden.

Sjølv om det er spesifikke krav til gjennomføring av ein forvaltningsrevisjon, er det viktig at kontrollutvalet involverer seg i val av problemstillingar, avgrensingar og tilnærming. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalet mogelegheita til å gå i djupna i ulike saksforhold, innan eitkvarter verksemdsområde i kommunen. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høg nytteverdi, både i utvalet si kontrollverksemd, og i kommunen sin internkontroll og forbettingsarbeid.

Kontrollutvalet skal minst ein gong i valperioden og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide ein plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtakast av kommunestyret sjølv, men kommunestyret kan delegere til kontrollutvalet å gjere endringar i planperioden. Revisjonen la frem overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Seljord kommune for kontrollutvalet i starten av periode 2011-2015.

Seljord kommune hadde ei ramme på 4 prosjekt i valperioden, noko avhengig av omfanget på de ulike prosjekta. Planen blei levera kommunestyret for godkjenning. Kommunestyret har seinare handsama planen.

Seljord kommune - kontrollutvalet i møte den 29.02.2012 sak 2/12 Vedtak i Seljord kommune - kontrollutvalet

Tilråding til kommunestyret:

Kommunestyret vedtar overordnaanalyse - plan for forvaltningsrevisjon 2012 – 2015 som den ligg føre.

*Kommunestyret gir kontrollutvalet mynde til å endre planen i planperioden.
Kontrollutvalet har vald to forvaltningsprosjekt i perioden:*

- *Eigdomsforvaltning*
- *Samhandlingsreforma*

Kontrollutvalet får fullmakt til å velja ut to prosjekt til i perioden.

Kontrollutvalet valde i tillegg eit forprosjekt på Vest Telemark PPT IKS. Som blei levera i 2014. prosjekt på «Samhandlingsreforma» gjekk ut. Prosjektet på Førebygging - utsette barn er satt i gang i 2015 og blir levera i 2016.

Kontrollutvalet vurderar årleg omfanget av forvalningsrevisjonen og legger evt. endringar/tillegg som det er trond for fram for kommunestyret.

11. SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er ei av dei pålagte oppgåvene til kontrollutvalet og er eit viktig verkemiddel for å sikre at selskapa vert underlagt demokratisk styring og kontroll.

Seljord kommune - kontrollutvalet i møte den 29.02.2012 sak 3/12

Vedtak i Seljord kommune - kontrollutvalet

Tilråding til kommunestyret:

- Kommunestyret vedtek plan for selskapskontroll Seljord kommune 2012 – 2015
- Kommunestyret gir kontrollutvalet mynde til å endre planen i perioden.

Det gjennomførast i inneværende planperiode 2012 – 2015 eierskapskontroll i fylgjande selskap:

- Seljord Personal AS
- Vest-Telemark Pedagogisk Psykologisk teneste PPT IKS (kontor kommune Kviteseid)
- Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (kontor kommune Bø)
- Telemark kommunerevisjon IKS (kontorkommune Skien)
- Vest-Telemark Kraftlag AS (kontor kommune Tokke)

Kontrollutvalet vurderar årleg omfanget av selskapskontroll og legger evt. endringar/tillegg som er naudsynt for fram for kommunestyret.

Kontrollutvalet har gjennomført selskapskontroll av Vest Telemark Kraftlag AS i 2015, saman med dei andre fem eigar kommunane.

12. KONKLUSJON OG AVSLUTTANDE KOMMENTARAR

Kontrollutvalet si årsmelding for 2015 vert med dette lagt fram for kommunestyret til orientering. Ved å sjå årsplan og årsmelding for 2015 i samanheng, kan kommunestyret sjå om dei vedtatte oppgåvene og målsettingane for kontrollutvalet er eller blir følgde opp.

Seljord, 17.02.2016

Sigrun Dyrland Eidal
Leiar

Marianne Lundeberg
Sekretær

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Kommunestyret	28/16	07.04.2016

Overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2016 - 2019**Saksdokument:**

Vedlegg:

- 1 Overordna analyse og forslag til plan for forvaltningsrevisjon Seljord

Saksutgreiing:

Ei av oppgåvane til kontrollutvalet er å utarbeide eit forslag til plan for forvaltningsrevisjon i kommunen. Planen skal utarbeidast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret skal vedta ein plan for forvaltningsrevisjon seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert.

Planen skal byggje på ei overordna analyse av verksemda i kommunen ut frå vurderingar av risiko og vesentlegheit, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon. Overordna analyse og forslag til plan for forvaltningsrevisjon for Seljord kommune fylgjer vedlagt denne saka.

Analyse og forslag til plan er utarbeidd av Telemark kommunerevisjon IKS i samsvar med gjeldande avtale om revisjonstenester. Analysen gjeld kommunen si verksemd og anna kommunal verksemd dersom verksemda er organisert som kommunalt føretak (KF), § 27 - samarbeid og vertskommunesamarbeid etter kommunelova § 28-1 b og § 28-1 c.

På vegne av kommunestyret skal kontrollutvalet sjå til at det vert gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrts eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)

Forvaltningsrevisjon er ein del av kommunen sin eigenkontroll – det er ein del av kommunestyrts sitt tilsyn med forvaltinga av og i kommunen. Forvaltningsrevisjonen si rolle er å undersøkje om verksemda i kommunen skjer i tråd med gjeldande lover og reglar og kommunen sine planar og vedtak. Fokus vert også retta mot effektivitet og kvalitet i produksjonen av velferdstenester for innbyggjarane i kommunen.

Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalet:

- synleggjere moglegheiter til auka produktivitet og måloppnåing
- bringe fram styringsinformasjon til dei som tek avgjerder i kommunen
- bidra til læring og forbetring i organisasjonen
- bidra til kommunen sin eigenkontroll

Forvaltingsrevisjon er omfatta av avtalen om revisjonstenester mellom Seljord kommune og Telemark kommunerevisjon IKS. Forslaget til plan har eit omfang på forvaltningsrevisjon som samsvarar med tilgjengelig ressurs etter avtalen om revisjonstenester. Kommunestyret/kontrollutvalet kan endre planen innanfor denne definerte ressursrama gjennom heile planperioden.

Dersom kommunen ynskjer fleire eller meir omfattande forvaltingsrevisjonar kan ein avtale det. Dette vert fakturert særskilt.

Kontrollutvalet har fatta vedtak om å gje fylgjande tilråding til kommunestyret:

Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 godkjennast slik den ligg føre, med fylgjande prosjekter i prioritert rekkefølge:

1. Næringsarbeid
2. Arkiv og dokument-handtering
3. Offentlege anskaffingar

Rådmannen si tilråding:

Kommunestyret sluttar seg til tilrådinga frå kontrollutvalet og fattar fylgjande vedtak:

Overordna analyse for Seljord kommune tas til orientering.

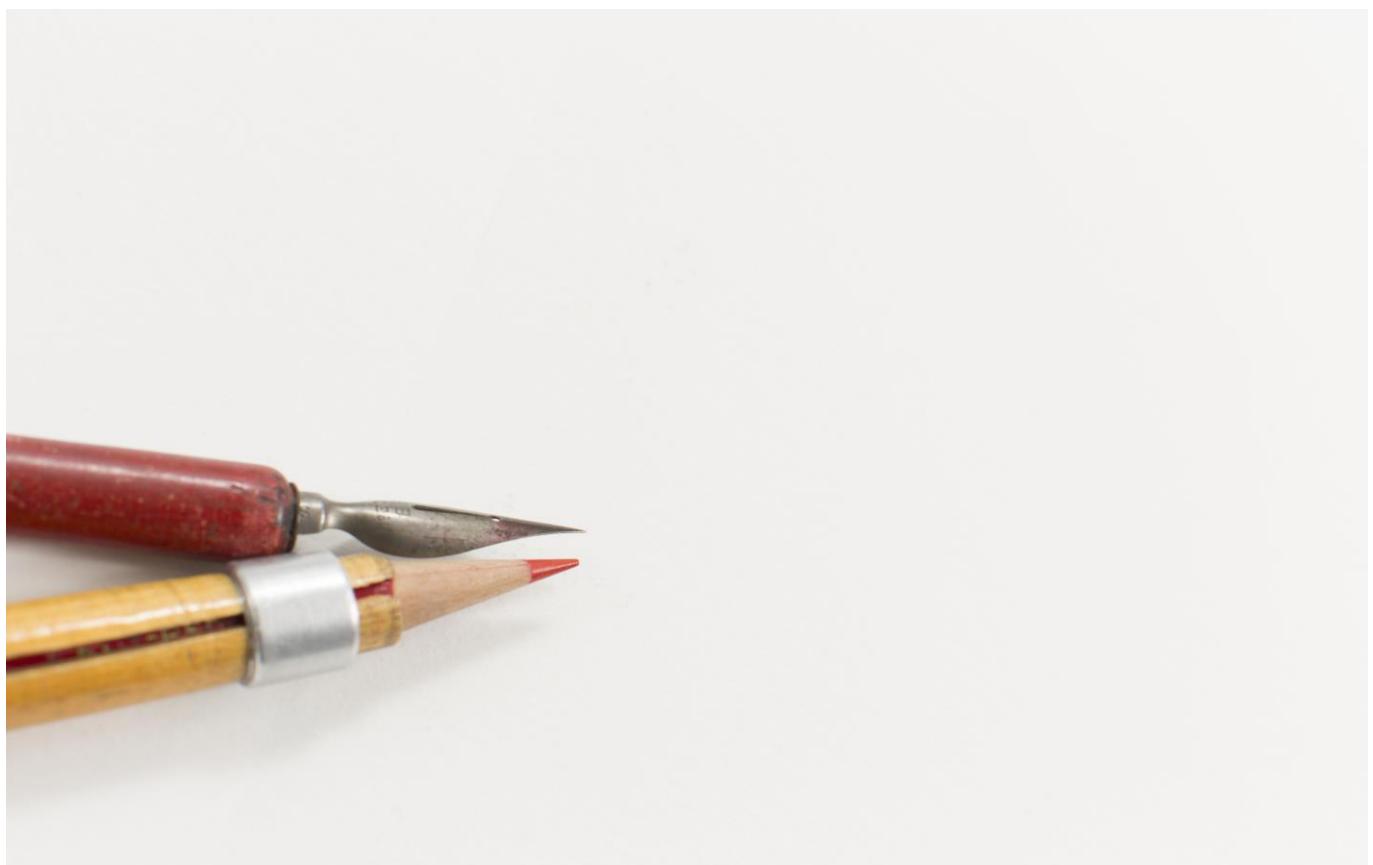
Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 godkjennast slik den ligg føre, med fylgjande prosjekter i prioritert rekkefølge:

1. Næringsarbeid
2. Arkiv og dokument-handtering
3. Offentlege anskaffingar

Kontrollutvalet får fullmakt til å endre planen i perioden.

Utskrift til:

Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS
postmottak@telemark.no

Overordna analyse

Forslag til plan for forvaltingsrevisjon 2016 - 2019
Seljord kommune

2016 :: 728 016

Om Telemark kommunerevisjon IKS

Telemark kommunerevisjon IKS er eit av dei største interkommunale revisjonsselskapa i landet. Alle dei 18 kommunane i Telemark, kommunane Larvik og Lardal i Vestfold og Telemark fylkeskommune er eigarar av selskapet. Vi utfører revisjon og andre tenester for eigarane våre og andre kommunale/fylkeskommunale aktørar.

Telemark kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon innanfor dei fleste område, og med forskjellige innfallsvinklar. Våre tilsette har samfunnsfagleg, økonomisk og juridisk utdanning på mastergradsnivå, og har brei kompetanse innan offentleg forvaltning. Vi gjennomfører oppdrag i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds standard for forvaltningsrevisjon ([RSK 001](#)).

Frå 2015 har vi eit fagleg og administrativt samarbeid med dei interkommunale revisjonsordningane Buskerud kommunerevisjon IKS, Vestfold kommunerevisjon og Sandefjord distriktsrevisjon.

Du kan finne alle rapportane våre på nettstaden vår www.tekomrev.no.

Innhold

1	Innleiing.....	3
1.1	Plan for forvaltingsrevisjon	3
1.2	Kva er forvaltingsrevisjon?	3
1.3	Forvaltingsrevisjonar i Seljord kommune i 2012-2015	4
1.4	Avtale om forvaltingsrevisjon 2016-2019.....	4
2	Plan for forvaltingsrevisjon	5
3	Overordna analyse.....	6
3.1	Om risiko og vesentlegheit – metodikk og rullering	6
3.2	Om Seljord kommune	7
3.3	Lokaldemokrati	9
3.4	Styring av verksemda og tryggande kontroll	10
3.5	Tenesteyting og maktutøving – kvalitet, rettstryggleik og produktivitet	14
3.6	Berekraftig utvikling	22

Foto framside: Danny Twang

1 Innleiing

1.1 Plan for forvaltingsrevisjon

Ei av oppgåvene til kontrollutvalet er å utarbeide eit forslag til plan for forvaltingsrevisjon i kommunen.¹ Planen skal utarbeidast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret skal vedta ein plan for forvaltingsrevisjon seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. **Forslag til plan for forvaltningsrevisjon finn du i kapittel 2.**

Planen skal byggje på ei overordna analyse av verksemda i kommunen ut frå vurderingar av risiko og vesentlegheit, med siktet på å identifisere behovet for forvaltingsrevisjon. **Denne analysen finn du i kapittel 3.**

Analyse og forslag til plan er utarbeidd av Telemark kommunerevisjon IKS i samsvar med gjeldande avtale om revisjonstenester. Analysen gjeld kommunen si verksemd og anna kommunal verksemd dersom verksemda er organisert som kommunalt føretak (KF), § 27 - samarbeid og vertskommunesamarbeid etter kommunelova § 28-1 b og § 28-1 c.

Kommunal verksemd som er organisert i sjølvstendige rettssubjekt (interkommunale selskap (IKS), aksjeselskap eller § 27-selskap) er ikkje dekte av analysen. For slike organisasjonsformer kan kontrollutvalet føre tilsyn ved hjelp av selskapskontroll.²

1.2 Kva er forvaltingsrevisjon?

På vegne av kommunestyret skal kontrollutvalet sjå til at det vert gjennomført

---

systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)³

Forvaltingsrevisjon er ein del av kommunen sin eigenkontroll – det er ein del av kommunestyret sitt tilsyn med forvaltinga av og i kommunen. Forvaltingsrevisjonen si

---

¹ Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner (kontrollutvalsforskrifta) av 15. juni 2004, § 10.

² Jf. kontrollutvalsforskrifta kapittel 6 og eigen plan for selskapskontroll.

³ Revisjonsforskrifta § 7

rolle er å undersøkje om verksemda i kommunen skjer i tråd med gjeldande lover og reglar og kommunen sine planar og vedtak. Fokus vert også retta mot effektivitet og kvalitet i produksjonen av velferdstenester for innbyggjarane i kommunen.

Gjennom forvaltingsrevisjon kan kontrollutvalet:

- synleggjere moglegeheiter til auka produktivitet og måloppnåing
- bringe fram styringsinformasjon til dei som tek avgjerder i kommunen
- bidra til læring og forbetring i organisasjonen
- bidra til kommunen sin eigenkontroll

1.3 Forvaltingsrevisjonar i Seljord kommune i 2012-2015

I Seljord kommune er følgjande forvaltingsrevisjonar gjennomført i perioden 2012-2015:

- Egedomsforvaltning
- Forundersøking Vest-Telemark PPT
- Førebyggande arbeid – barn og unge

1.4 Avtale om forvaltingsrevisjon 2016-2019

Forvaltingsrevisjon er omfatta av avtalen om revisjonstenester mellom Seljord kommune og Telemark kommunerevisjon IKS. Forslaget til plan har eit omfang på forvaltningsrevisjon som samsvarar med tilgjengelig ressurs etter avtalen om revisjonstenester. Kommunestyret/kontrollutvalet kan endre planen innanfor denne definerte ressursrama gjennom heile planperioden.

Dersom kommunen ynskjer fleire eller meir omfattande forvaltingsrevisjonar kan ein avtale det. Dette vert fakturert særskilt.

2 Plan for forvaltingsrevisjon

Innanfor gjeldande avtale om revisjonstenester og på bakgrunn av overordna analyse i kapittel 3, foreslår vi følgjande forvaltingsrevisjonar for planperioden 2016 – 2019, i prioritert rekkefølgje:

Tema/tittel	Vinkling	Nytte	Omfang
Helse og omsorg	<p>Kan ha ulike vinklingar. Til dømes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samhandlingsreforma og mottak av utskrivingsklare pasientar • Heimetenestene • Døgnbemanna omsorg 	Gi styringsinformasjon og bidra til å sikre rett nivå på tenestene/ kvalitet i tenestene.	300
Arkiv og dokument-handtering	Mottak av førespurnader til kommunen og journalføring.	Sikre merksemd på reglane i organisasjonen og bidra til dei blir følgde og at kommunen har gode rutinar på mottak og handtering av førespurnader til kommunen.	200
Offentlege anskaffingar	Undersøke om kommunen har utarbeida reglement og strategi for anskaffingar og får følgd opp reglar og målsettingar på området.	Sikre merksemd på reglane i organisasjonen og bidra til at dei blir følgd dei opp.	200

3 Overordna analyse

3.1 Om risiko og vesentlegheit – metodikk og rullering

Risiko og vesentlegheit

Risiko handlar om

- kva som kan gå gale
- kor truleg det er at noko går gale, og
- kva som er konsekvensen.

Vesentlegheit i forvaltingsrevisjon handlar om kor viktig oppgåva eller området er for kommunen og kommunen sitt samfunnsoppdrag, eller for kommunen sine brukarar/innbyggjarar.

Metode

I vurderinga av risiko og vesentlegheit har vi tatt utgangspunkt i formålsparagrafen i kommunelova og rådmannen sitt ansvar⁴. Vi fokuserer derfor på følgjande område i analysen:

- Ligg forholda til rette for eit funksjonsdyktig folkestyre?
- Har rådmannen tiltak for verksemdsstyring og tryggande kontroll?
- Vert rettstryggleik, kvalitet og effektivitet sikra i utøving av mynde og i tenesteyting?
- Legg kommunen til rette for ei berekraftig utvikling?

For å kartleggje og vurdere risiko i Seljord kommune har vi gjennomgått kommunen sin økonomiplan, årsrapportar, planstrategi og annan styringsdokumentasjon. Vi har gjort ein analyse av nøkkeltal frå KOSTRA og anna statistisk materiale. Vidare har vi kartlagt kommunen sitt system for internkontroll, og vi har henta inn informasjon frå Fylkesmannen sin tilstandsrapport, tilsynsrapportar og andre relevante offentlege dokument.

I KOSTRA-analysen nyttar vi tal for kommunen for perioden 2012 – 2014. Vi samanliknar kommunen med andre liknande kommunar (kommunegruppe 2) og landsgjennomsnittet utanom Oslo. I KOSTRA er kommunane gruppert etter størrelse, kostnader og inntekter. Seljord kommune er i kommunegruppe 2 som er små

---

⁴ Kommuneloven 1 og 2 hvorfor er det markert gult? 3 nr. 2

kommunar med middels bundne kostnader per innbyggjar og middels frie disponible inntekter.

Vi har gjennomført ei samtale med rådmann og kommunalsjefane og ei samtale med ordførar. Formålet med samtalane var å få innspel til planen og informasjon om kommunen.

Kommunereform og rulling

Kommunereforma med mogleg nye oppgåver og endra inndeling av kommunane vil kunne påverke risikobiletet og dermed plan for forvaltningsrevisjon. Dette avheng av kva retningsval kommunen gjer i spørsmålet om kommunestruktur. Vi har lagt til grunn for vår analyse at eventuelle endringar i kommunestrukturen i Telemark ikkje vil ha verknad før i 2020. Dersom det blir endringar i kommuneinndelinga for Seljord kommune, kan det være behov for å rullere plan for forvaltningsrevisjon for andre halvdel av planperioden.

3.2 Om Seljord kommune

Demografi

Seljord kommune har hatt ein svak auke i folketalet frå 2012 - 2014. Kommunen har fleire som er 67 år og eldre enn landsgjennomsnittet og eigen kommunegruppe. Seljord har ein noko større del av befolkninga i barnehagealder enn eigen kommunegruppe, men litt mindre enn landsgjennomsnittet.

Kommunen har om lag same del av befolkninga med innvandrarbakgrunn som eigen kommunegruppe, men den er 4,2 prosentpoeng lågare enn landsgjennomsnittet.

Kommunen har lågare arbeidsløyse og litt færre som pendlar ut av kommunen enn dei vi samanliknar med.

Kommunen sin organisasjon

Seljord kommune har fem programområder: sentraladministrasjon og fellesstenester, skule og oppvekst, helse og omsorg , næring og utvikling og teknisk. NAV er lagt som eit eige område under rådmannen.

Seljord kommune opplyser i årsmeldinga at kommunen i 2014 hadde om lag 245 heile årsverk fordelt på omkring 350 tilsette. I tillegg kjem vikarar og andre timeløna.

Kommunen deltek i nokre interkommunale samarbeid som er heimla i kommunelova § 27. Seljord er kontorkommune for to slike samarbeid, felles legevakt med Kviteseid og felles gjeldsrådgjevar i Vest-Telemark. Andre interkommunale samarbeid er Vest-Telemark rådet, Utval mot akutt forureining IUA Telemark, Krisesenter i Telemark, Overgrepsmottak, Barnevernvakten og 110-Telemark.

Seljord kommune deltar i vertskommunesamarbeid om barnevern (barnevernssamarbeidet i Vest-Telemark), der Kviteseid er vertskommune.

Økonomi

Seljord kommune har ein stram økonomi med låg likviditet. Kommunen er sårbar for uventa hendingar og endringar i budsjettføresetnadene. I samband med økonomiplan for 2013 – 2016 vedtok kommunestyret i sak 70/12 at netto driftsresultat skulle styrkast med 0,5 prosentpoeng kvart år til 3 % vart nådd. Vedtaket var slik: *"For å nå dette målet vert det lagt opp til ei opptrapping med mål om 1 % i 2014 og deretter ei auke på 0,5% kvart år til ein når 3%"*. I formannskapet sitt framlegg til økonomiplan for 2016 – 2019 er dette endra til at: *"Det er ei målsetjing at netto driftsresultat over tid skal vere om lag 1,75 %"*. Årsaka er endring i bokføringsreglar for momskompensasjon frå investeringar som har ført til endra tilråding om nivå på driftsresultat frå 3 % til 1,75 %. I økonomiplan for 2016 – 2019 er det budsjettert med negativt netto driftsresultat, noko som er i strid med målsetjinga og tilrådingane.

Kommunen har i handlingsprogram for 2015 – 2018 vedtatt at det ikkje skal takast opp lån til andre føremål enn det som er naudsynt for å gjennomføre tiltak som er pålagde i form av lov, eller av andre samfunnsmessige omsyn er viktige å gjennomføre.

Kostra 2014	Seljord kommune	Gruppe-snitt	Landsgj. snitt*
Frie inntekter per innbyggjar	56 184	55 528	48 610
Nto lånegjeld per innbyggjar	58 896	61 431	58 160
Disposisjonsfond i % av br. driftsinntekter	2,3	4,9	6,4
Akk. rekneskapsmessig meirforbruk i % av br. dr.int	0	1	0,6
Nto dr.utg. til barnehage per innbyggjar 1-5 år	136 304	129 818	128 633
Nto dr.utg til grunnskolesektor per innbyggjar 6-15 år	120 442	117 964	100 946
Nto dr.utg til kommunehelse per innbyggjar	3 367	3 199	2 319
Nto dr.utg til pleie og omsorg per innbyggjar	20 809	20 364	16 386
Nto dr.utg til sosialtenesta per innbyggjar 20-66 år	2 014	1 388	1 906
Nto dr.utg til barnevern per innbyggjar 0-17 år	7 236	9 024	7 978
Nto dr.utg til administrasjon og styring per innbyggjar	6 320	6 209	4 258

SSB: Utvalte nøkkeltal, kommunar – nivå 1 og 2. Reviderte tal 26.06.2015

* Landsgjennomsnitt utan Oslo

3.3 Lokaldemokrati

3.3.1 Openheit og innsyn

Openheit og innsyn er sentrale føresetnader for eit fungerande demokrati. Offentleglova og kommunelova sine reglar om innsyn og opne møte skal leggje til rette for at kommunen si verksemeld er opa og gjennomsiktig. På den måten vert informasjons- og ytringsfridom, den demokratiske deltakinga, rettstryggleiken for den enkelte og ålmenta sin kontroll styrka.

Seljord kommune har postliste på nett og ordning for kunngjering av møte i folkevalde organ. Dokument frå politiske møte ligg på kommunen si nettside. Ein velfungerande postjournal er viktig for å sikre openheit og innsyn. Dette er omtalt i punkt 3.4.3.

3.3.2 Saksførebuing og gjennomføring av vedtak i kommunestyret

Rådmannen har ansvar for at saker til folkevalte organ er forsvarleg utgreidde og at vedtak vert gjennomført. Kommunen nyttar ein mal for framstilling av politiske saker, men administrasjonen vil vurdere om dei skal forbetre malen. Ut frå den erfaringa ordførar har, har sakene vore godt nok utgreidde. Han trekk også fram at administrasjonen er tilgjengeleg for spørsmål ved handsaming i kommunestyret dersom saksdokumentet ikkje er klart nok.

Kommunen har ei oversikt over kommunestyrevedtak og oppfølging av desse i årsmeldinga.

3.3.3 Budsjettering og rapportering

Kommunen utarbeider eit handlingsprogram med budsjett og økonomiplan på bakgrunn av kommuneplanen. På bakgrunn av årsbudsjett og handlingsprogram blir det utarbeida eit arbeidsprogram for året.

Administrasjonen legg fram økonomirapportering på drift to gonger i året, i tillegg til årsmelding og årsregnskap. Frå 2015 har dei også rapportert på mål i arbeidsprogrammet. Det er i forskrift om årsbudsjett § 10 satt krav til administrasjonssjefen om å rapportere på oppfølging av årsbudsjett til kommunestyret gjennom året. Det betyr i praksis at kommunestyret skal ha rapportering minst to gonger i året. I Seljord blir det ikkje rapportert på investeringsbudsjettet slik det er satt krav om.

3.4 Styring av verksemda og tryggande kontroll

3.4.1 Internkontroll

Kommunelova § 23 nr. 2 har eit generelt krav om at rådmannen skal ha tryggande kontroll med verksemda i kommunen. Etter lovforarbeida vil det seie eit generelt krav om at kommunen skal ha internkontroll. I tillegg er det krav om internkontroll på ei rad særlovsområde, både sektorovergripande og for dei ulike tenesteområda i kommunen, f. eks. arbeidsmiljølova, personopplysingslova, opplæringslova, barnevernslova, helse- og omsorgstenestelova og sosialtenestelova.

Kommunen har ikkje økonomireglement, men administrasjonen har opplyst at det skal utarbeidast eit reglement innan hausten 2016.

Dei fleste kommunar er merksame på internkontroll, men i mange kommunar vert den utøvd utanfor ein heilsakleg struktur. Dermed vert internkontrollen fragmentert, og vil i mindre grad fungere som eit verktøy for leiing og styring. Ei systematisk tilnærming kan gjøre internkontrollen meir relevant og meiningsfull, og bidra til førebygging og forbetring. Seljord har etablert interne kontrollrutinar på ei rekke områder, men ikkje alle er skriftlege. Kommunen har heller ikkje ein heilsakleg struktur/eit felles system for internkontrollen.

3.4.2 Etikk og varsling

Eit av formåla med kommunelova er å legge til rette for ei tillitsskapande forvalting som byggjer på ein høg etisk standard. Etikk er ein integrert del av all arbeidslivspraksis. Etikk er dei verdiprioriteringane som ligg til grunn for avgjerd eller handling.

KS og Transparency International Norge (TI) tilrår at kommunane har etiske retningslinjer for tilsette og folkevalte, og at retningslinene bør vere handsama av kommunestyret. Seljord kommune har etiske retningslinjer for dei tilsette. Retningslinene er del av dei personalpolitiske retningslinene. KS og TI tilrår at dei etiske retningslinene også vert gjort gjeldande for kommunale føretak. Kommunen skal i årsmeldinga gjøre greie for tiltak som er sett i gang og tiltak som er planlagde å verte sett i gang for å sikre tryggande kontroll og ein høg etisk standard i verksemda og i kommunale føretak. Seljord kommune har i si årsmelding vist til at dei har etiske retningslinjer.

Arbeidstakar har rett til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Arbeidsgivar har plikt til å sette i verk andre tiltak for å legge til rette for intern

varsling. KS og Arbeidstilsynet tilrår at kommunane utarbeider skriftlege rutinar for dette. Seljord kommune har rutine for varsling, og har etablert ein varslingskanal.

3.4.3 Arkiv og dokumentasjon

Kommunar og offentlege organ har ansvar for å dokumentere sin eigen aktivitet både i eit kortiktig og eit langsiktig perspektiv. I tillegg spelar arkiva ei rolle for demokratisk aktivitet, forsking og kulturell verksemd. Velfungerande postjournalar og arkivordningar er grunnleggande føresetnader for å sikre dette. Seljord kommune har ikkje arkivplan, men utarbeiding av arkivplan er ein del av handlingsplanen, og administrasjonen har lagt opp til at den skal være ferdig i 2016.

Riksarkivaren går ut frå at kommunereforma vil få store konsekvensar for kommunen sin dokumentasjon, og påpeikar kor viktig det er å vere godt førebudd og tidleg ute med planlegginga. Det vil bli utarbeidd ei rettleiing for korleis kommunen kan førebu seg ved ei eventuell kommunesamslåing. Rettleiinga skal vere ferdig i mai 2016.

Administrasjonen opplyser at kommunen no har fått rutine for overføring av arkiv frå verksemder ute til sentral oppbevaring. Kommunen har også fått overført arkiv frå verksemder ute til sentralt arkiv, mellom anna på skole. Administrasjonen opplyser også at dei har fokus på journalføring, men ser at det være utfordrande å sikre journalføring av mellom anna e-postar som ikkje kjem direkte til postmottak.

Kommunen nyttar ePhorte, som er eit elektronisk sakshandsamings- og arkivsystem. Førebels har ikkje alle verksemdene tatt systemet i bruk. Skole har starta arbeidet med å ta systemet i bruk og det skal være opplæring våren 2016. Deretter skal også barnehagane gjere det. Helse og omsorg nyttar ikkje ePhorte, men leiar opplyser at dei har arkiv i fagsystemet.

Ordførar trakk fram at det å sikre rett mottak av saker/førespurnader og svare på dei, kunne vere eit område ein kunne sjå nærmare på.

Arkiv og journalføring er eit område med generell risiko for at kommunen ikkje får ivaretatt dei krava som er satt. Kommunen er no i gang med å få på plass arkivplan og er i ein prosess med å ta i bruk nytt sakshandsamings- og arkivsystem. Vi foreslår derfor eit prosjekt litt ut i perioden slik at arkivplanen er utarbeida og at fleire har nytta det nye systemet. Det kan vere aktuelt å plukke ut område/einingar som ein undersøker.

3.4.4 Informasjonstryggleik

Informasjonstryggleik gjeld alle tiltak som sikrar konfidensialitet, integritet og tilgang til informasjon og IKT-system, det vil seie alt som gir korrekt informasjon til dei rette menneska til rett tid.

Alle offentlege verksemder er etter § 15 i eforvaltingsforskrifta pålagde å ha internkontroll på informasjonstryggleik.

Personopplysningsloven med føreskrifter stiller krav om tilfredsstillande informasjonstryggleik med omsyn til konfidensialitet, integritet og tilgang ved handsaming av personopplysninga. Det er kravd dokumentert internkontroll. Styringssystemet den enkelte verksemd må etablere for å oppnå tilfredsstillande informasjonstryggleik, må blant anna fastsette overordna mål for tryggleik, akseptabelt risikonivå og fordele ansvar og oppgåver i tryggingsarbeidet. Kommunen skal ha oversikt over alle personopplysninga som vert handsama innanfor dei ulike tenesteområda, vurdere risiko og opprette rutinar og eit aktivt system for handtering av avvik.

Seljord kommune har ein tilsett som er IT-ansvarleg, og kjøper IT-tenester frå AspIT. Det er utarbeida ein overordna plan for IT-tryggleik. IT-tryggleik er eit område med generell risiko der forvaltningsrevisjon er aktuelt. Vi har likevel ikkje vald å prioritere dette i denne planen.

3.4.5 Innkjøp

Offentlig sektor kjøper inn varer og tenester for store beløp årleg. Regelverket om offentlege kjøp skal bidra til at pengane vert utnytta best muleg og at innkjøpa bidreg til eit konkurransedyktig næringsliv.

Seljord kommune er med i innkjøppssamarbeidet Buskerud, Telemark og Vestfold (BTV Innkjøp) og er med på fleire rammeavtalar. Gjennom innkjøppssamarbeidet kan kommunen få betre tilbod og sikre seg betre tilgang på kompetanse på innkjøp. Kommunen bør samstundes være bevisst på kva for strategi kommunen ynskjer skal leggast til grunn for dei innkjøpa kommunen gjer. Dette gjeld også rammeavtalar. Revisjon har avdekkat at kommunen gjer innkjøp utan å ha rammeavtalar eller på anna måte sikra at reglane om offentlege anskaffingar er ivareteke. Kommunen har no starta eit arbeid for å rette opp dette. Seljord kommune har ikkje noko eigen strategi eller reglement for anskaffingar, og har ikkje eigen innkjøpsansvarleg utanom rådmann.

Reglane om offentlege innkjøp har også som føremål å bidra til ei berekraftig utvikling, og skal motverke sosial dumping og korruption. Sosial dumping skjer både ved brot på reglar for helse, miljø og tryggleik og når løn og andre ytingar er uakseptabelt låge, samanlikna med det norske arbeidstakarar normalt tener. I innkjøpssamanhang kan kommunen arbeide mot sosial dumping blant anna ved å stille og følgje opp krav om løns- og arbeidsvilkår i kontraktar. Også innan miljø og andre former for sosialt ansvar kan offentlege innkjøparar spele ei viktig rolle gjennom kvalifikasjonskrav og kontraktsklausular ved innkjøp, og oppfølginga av slike krav. For å motverke sosial dumping har Seljord kommune fastsett krav i kontraktar.

Nye og forenkla reglar om offentlege innkjøp er venta å gjelde frå våren 2016. Dei nye reglane vil gi kommunane både auka handlingsrom og nye plikter. Reglane skal mellom anna gi oppdragsgivar incentiv og plikter knytt til miljøomsyn og nedkjemping av barnearbeid og sosial dumping, og betre konkurransevilkåra for små og mellomstore bedrifter. Det vert foreslått at KOFA igjen skal kunne gi gebyr for ulovlege direkteinkkjøp.

Det har ikkje vore forvaltningsrevisjon på dette området tidlegare. Vi ser at det kan være risiko på dette området og vil derfor tilrå ein forvaltningsrevisjon. Det vil være aktuelt å gjennomføre denne mot slutten av perioden både av omsyn til varsle regelendringar og at det bør gå tid sidan kommunen no har starta eit arbeid på området.

3.4.6 Offentleg støtte

Statsstøttereglare i EØS-avtalen påverkar i stor grad rammene for nærings- og sysselsettingspolitikken. EØS-avtalen har eit forbod mot tildeling av offentleg støtte til føretak dersom støtta kan vri eller true med å vri konkurransen og påverke samhandelen innan EØS-området. Kommunen kan tildele støtte innanfor dei rammene og prosedyrekrava som følger av reglane om offentleg støtte.

Ein del kommunar tilbyr sjølv eller gjennom eigarskap, varer og tenester i konkurranseutsette marknader, for eksempel utleige av næringseigedom. Slik aktivitet skal skje utan offentleg støtte. Det betyr at aktiviteten skal vere tydeleg skilt frå anna offentleg verksemd, slik at det ikkje skjer ei ulovleg kryssubsidiering av den konkurranseutsette aktiviteten til kommunen. Risiko for at det vert tildelt ulovleg offentleg støtte kan også hende når kommunen kjøper eller sel eigedom utanom den opne marknaden.

3.5 Tenesteyting og maktutøving – kvalitet, rettstryggleik og produktivitet

Kommunane forvaltar ein stor del av fellesskapet sine midlar. Det meste av disse midla blir brukt til å produsere dei tenestene som innbyggjarane treng. Tenestene skal ha det omfang og den kvalitet som lova krev, og mynde skal forvaltast slik som lovverket føreset.

3.5.1 Oppvekst

Barnehage

Som eigar og maktutøvar har kommunen mange oppgåver på barnehageområdet. Kommunen skal mellom anna sørge for plass til alle barn med rett til barnehageplass, godkjenne barnehagar, yte tilskot til private barnehagar, samordne opptak, drive rettleiing og føre tilsyn. Kommunen sikrar at barn som har rett, får barnehageplass. I budsjett for 2016 er det også lagt opp til at kommunen skal ha opptak gjennom året, slik at også dei som ikkje har rett til barnehageplass fordi dei er fødd for seint på året kan få plass. Det skal fremjast sak politisk dersom det ikkje er ledige plassar.

Tilskotsordningane til private barnehagar er forenkla frå 2015, slik at tilskota skal baserast på kommunen sin rekneskap, og ikkje på budsjettet til kommunen. Det vert arbeidd med å endre finansieringsordninga for private barnehagar frå 2016. Dei fleste barna i Seljord kommune går i ein communal barnehage, berre rundt 15 prosent går i privat barnehage.

Foreldrebetalinga vert endra i løpet av 2015. Den generelle maksimalprisen aukar, og samtidig vert enkelte moderasjonar innført. Alle familiar med fleire born får søskenmoderasjon. For familiar/hushald med låg inntekt, vert det innført lågare makspris for alle born, og gratis kjernetid for 4- og 5-åringar og for dei med utsett skolestart. Kommunen har opplyst om dei fleste av desse endringane på eigen nettside, men ikkje om den generelle reduksjonen i pris for familiar/hushald med låg inntekt.

Nasjonale styresmakter aukar innsatsen for kompetanseheving i barnehagane. Kompetansehevinga er retta mot alle tilsette og leiarane i barnehagane. Staten bidreg med midlar, samtidig som det vert lagt vekt på det særskilte ansvaret barnehageeigarane har for å heve kvaliteten, oppfylle pedagognorma og auke talet tilsette med aktuell og naudsynt kompetanse. Seljord har betre pedagogdekning enn dei vi samanliknar med.

Skole

Kommunen skal ha eit system som gjer det muleg å vurdere om kommunen oppfyller pliktene etter opplæringslova, jf. § 13-10. Seljord kommune har utarbeida eit system, og deler av systemet blei kontrollert i samband med fylkesmannen sitt tilsyn i 2015 på elevane sitt psykososiale miljø. Kommunen fekk ikkje avvik på internkontrollsystemet, men på arbeidet med å fatte enkeltvedtak på området. Administrasjonen opplyser at dei har jobba aktivt med å sikre at krava knytt til arbeidet med elevane sitt psykososiale miljø er ivareteke.

Kommunen skal sørge for at opplæringa er tilpassa evnene og føresetnadene til den enkelte elev, jf. opplæringslova § 1-3. Dette stiller store krav til planlegging og organisering. Resultata for avgangselevane i grunnskolen i 2015 var betydelig betre enn snittet både i fylket og landet. Tidlegare år har Seljord hatt lågare resultat.

Kvar kommune skal ha ei pedagogisk-psykologisk teneste. Seljord har sikra dette gjennom deltaking i eit interkommunalt selskap, Vest-Telemark PPY IKD. Den pedagogisk-psykologiske tenesta skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringa betre til rette for elevar med særlege behov. Elevar som ikkje har eller kan få tilfredsstillande utbytte av den ordinære undervisninga, har rett til spesialundervisning, jf. opplæringslova § 5-1.

Det er store skilnader mellom kommunar og mellom skular på tal elevar med vedtak om spesialundervisning. Tal frå KOSTRA syner at talet på elevar med spesialundervisning i Seljord er redusert og andelen elevar med spesialundervisning er lågare enn dei vi samanliknar med. Seljord kommune deltek i prosjektet «Betre læring for alle» i samarbeid med dei andre Vest-Telemark kommunane. Prosjektet si overordna målsetting er å betre den ordinære undervisninga, slik at talet på elevar som får spesialundervisning blir redusert. Kvar kommune har utarbeidd eigne planar for utviklingsarbeidet med tilhørande mål i samarbeid med prosjektleiar.

Kompetanseheving i barne- og ungdomsskolen eit nasjonalt satsingsområde. Det vert særleg lagt vekt på vidareføring og utviding av tal plassar ved leiarutdanning for rektorer, og vidareføring og auka økonomiske intensiv til å gjennomføre etter- og vidareutdanning for lærarar. Seljord har lærarar som deltek på etterutdanning i mellom anna norsk, engelsk og matematikk. Tal i KOSTRA frå 2014 syner at Seljord kommune har ein lågare del av lærarane med høgare utdanning og pedagogisk utdanning enn dei vi samanliknar med.

Barnevern

Barnevernstenesta er organisert som eit vertskommunesamarbeid for alle kommunane i Vest-Telemark. Hausten 2015 er det gjennomført ein forvaltningsrevisjon av Seljord kommune sitt førebyggande arbeid retta mot born og unge. Revisjonen omfattar mellom anna samhandling mellom barnevernet og andre verksemder i kommunen.

3.5.2 Velferd

Sosiale tenester

Kommunen har ansvar for å tilby tenester som skal bidra til sosial tryggleik og betre levekår for økonomisk vanskelegstilte. På landsbasis har utbetalingane til sosialhjelp auka dei siste åra. SSB melder om at det i 2014 var det høgste talet på mottakarar av sosialhjelp på 10 år. I Seljord har talet på mottakarar av sosialhjelp minka, slik at talet no nesten er på nivå med landsgjennomsnittet. Kommunen brukar noko meir på sosiale tenester enn dei vi samanliknar med, men ikkje når vi ser på utbetaling av økonomisk sosialhjelp. Slik sett skal kommunen ha ressursar til å følgje opp mottakarane, slik at dei ikkje blir gåande lenge på sosialhjelp. Tal i KOSTRA viser at unge mottakarar av sosialhjelp i Seljord har stønad lenger i 2014 enn tidlegare år.

Tal frå fylkesmannen viser at det var 4 klagesaker frå Seljord som gjaldt sosiale tenester i perioden 01.01.14 – 01.09.15. I tre av sakene blei kommunens vedtak stadfesta.

Introduksjonsordninga

Introduksjonsprogrammet skal bidra til at deltakarane vert kvalifisert for arbeid eller vidare utdanning. Ordninga vart innført i 2004, og i 2011 kom krav om internkontroll, for å sikre at krava i lova vert følgde. Dette er eit område med fokus på nasjonalt nivå, og regjeringa har føreslått endringar i introduksjonsloven for mellom anna å styrke språkopplæringa, jf. Stortingsproposisjon 130 L (2014–2015). Telemark har generelt hatt mindre gode resultat av introduksjonsprogrammet enn landsgjennomsnittet. Både på landsbasis og i Telemark er dessutan resultata dårlegare enn dei måla som er satt. I Seljord er talet på dei som har avslutta program lågt, slik at resultata ikkje er offentlege.

Administrasjonen hadde i budsjett for 2016 foreslått å opprette ei deltidsstilling på teknisk for å følgje opp deltakarar i introduksjonsprogrammet i språkpraksis. Kommunen har vedtatt å kjøpe slike tenester frå Seljord Personal AS.

Kommunen har koordinator med ansvar for å følgje opp deltagarane og tilbod om norskopplæring og grunnskoleopplæring ved vaksenopplæringa i kommunen. Kommunen har også praksisplassar.

Introduksjonsordninga er eit område der forvaltningsrevisjon kan være aktuelt, men vi har likevel ikkje prioritert dette i Seljord.

Bustadsosialt arbeid

Fleire kommunar har utfordringar i arbeidet med å sikre varig bustad for vanskelegstilte på bustadmarknaden. Seljord kommune leiger fleire bustader enn dei vi samanliknar med og har samla sett tilgang på fleire bustader. God tilgang på bustad kan være viktig for å sikre vanskelegstilte bustad.

I nasjonal strategi for bustadsosialt arbeid 2014 – 2020 er det fastlagt felles nasjonale mål og prioriterte innsatsområde, og kommunane har ei nøkkelrolle i å realisere måla. Kommunane sin bruk av dei statlege verkemidla er ein viktig del av arbeidet med å sikre varig bustad for vanskelegstilte på bustadmarknaden. Kommunen nyttar startlån i mindre grad enn dei vi samanliknar med, det same gjeld husbankfinansiering av nye bustader. Men bostøtte frå Husbanken blir nytta i større grad i Seljord enn blant dei vi samanliknar med. På grunnlag av tilgangen på bustader og bruk av statlege verkemiddel finn vi ikkje grunn for å prioritere forvaltningsrevisjon på dette området.

3.5.3 Helse og omsorg

Kommunen skal sørge for at personar som oppheld seg i kommunen får tilbod om nødvendige helse- og omsorgstenester. Dette omfattar alle pasient- og brukargrupper, medrekna personar med somatisk eller psykisk sjukdom, skade eller liding, rusmiddelproblem, sosiale problem eller nedsett funksjonsevne. Kommunen har plikt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere verksemda, slik at omfanget og innhaldet av tenestene er i samsvar med krav fastsett i lov eller forskrift.

Samhandlingsreforma

Målet med samhandlingsreforma er å få eit betre og meir heilskapleg helsetilbod. Reforma skal bidra til rett behandling – på rett stad – til rett tid. Ressursar skal i større grad brukast til å bygge opp kommunen sine helse- og omsorgstenester. Pasientane skal få betre koordinerte tenester, og innsatsen for å avgrense og førebygge sjukdom skal aukast.

Kommunane må betale for utskrivingsklare pasientar som dei ikkje kan ta imot. Dette gjelder førebels ikkje pasientar innan psykisk helse og rus. Her blir betalingsordninga innført tidligast i 2017.

Kommunane er pålagde å opprette tilbod for helse- og omsorgstenester til pasientar og brukarar med behov for augneblikkeleg hjelp (ø-hjelpslassar). Kommunane må ha dette tilboden på plass innan 2016.⁵ Seljord har etablert ø-hjelpslass på sjukeheimen og har også ein avtale med Kviteseid om bruk av ø-hjelpslass. Kommunane kan nytte plassar i begge kommunar.

Folkehelsearbeid

Arbeidet med folkehelse og det å førebyggje sjukdom er sentralt i samhandlingsreforma. Kommunen sitt ansvar for folkehelsearbeid går fram av folkehelselova (2011). Kommunane skal fremme helse og arbeide for å førebyggje sjukdom, skade og sosiale problem. Kommunen skal sette mål og strategiar for folkehelsearbeidet. Utgangspunktet skal vere identifiserte av folkehelseutfordringar i kommunen. Formålet med at kommunen skal setje mål og strategiar er å sikre politisk og tverrsektoriell forankring av folkehelsearbeidet.

Fylkesmannen hadde tilsyn med Seljord kommune sitt arbeid med folkehelse i 2015. Det blei ikkje funne avvik ved dette tilsynet. Fylkesmannen konkluderte med at arbeidet med å sikre oversikt over helsetilstand og påverknadsfaktorar kome godt i gang, men at arbeidet enno er noko usystematisk. Fylkesmannen meinte også at Seljord kommune kunne forbetra styringa (internkontrollen) med oppgåvane etter folkehelselova.

Omsorgstilbod i og utanfor institusjon

Kommunane har ansvar for tenestetilbodet til alle menneske med behov for pleie- og omsorgstenester, utan omsyn til alder eller diagnose. Omfanget av pleie- og omsorgstenestene har auka dei siste åra. Det aukande behovet kjem både av at tenestetilbodet har vorte bygd ut i takt med at det vert stadig fleire eldre, særleg i aldersgruppa over 90 år, og at det har vore ein sterk auke i tal yngre mottakarar (under 67 år). Seljord kommune brukar meir på pleie og omsorgstenester per innbyggjar enn dei vi samanliknar med, men ikkje om vi fordeler utgiftene per innbyggjar 67 år eller eldre. Kommunen gir også tenester til fleire både blant dei under og over 67 år.

---

⁵ Helse- og omsorgstenestelova § 3-5

Kommunale helse- og omsorgstenester er i hovudsak ulike former for heimetenester, som for eksempel heimesjukepleie og praktisk hjelp, opphold i institusjon, medrekna sjukeheim, og tilbod om avlastingstiltak, støttekontakt og omsorgslønn. Frå 2015 har personar under 67 år med langvarig og stort behov for personleg assistanse rett til å få slike tenester organisert som brukarstyrt personleg assistanse. Denne endringa kan gi auka etterspurnad etter tenesta.

Frå 2020 er det foreslått at kommunen skal ha plikt til å tilby aktivitetar på dagtid for demente. Dette har kommunen tatt omsyn til i økonomiplanen, der det er nedfelt at det skal etablerast eit nytt dagsenter med tilbod til demente.

Seljord kommune har betre dekning på døgnbemanna omsorgsbustader enn dei vi samanliknar med, men kommunen har færre plassar på sjukeheim. Sjukeheimspllassar kan være viktig å ha for å kunne ta imot pasientar frå sjukehus, og då særleg korttidspllassar og rehabiliteringspllassar.

Tal i KOSTRA frå 2014 syner at i Seljord kommune har ein lågare del av dei tilsette høgare utdanning (sjukepleiarar) enn i dei kommunane vi samanliknar med. Kommunen har sjølv sett fokus på at dei treng fleire med kompetanse på demens og har som mål å utarbeid ein kompetanseplan i 2016.

Helsestasjon og skolehelseteneste

Kommunen skal tilby helsestasjons- og skolehelseteneste til barn og ungdom 0–20 år. Tilboden skal fremme psykisk og fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold, og førebyggje sjukdomar og skader, jf. helsestasjonsforskrifta §§ 1-1 og 2-1.

Seljord har helsestasjon for ungdom som har ope to timer i veka, og kommunen har også god dekning av helsesøster på helsestasjon. Tal frå Ungdata⁶ syner at ungdommar i Seljord nyttar skolehelsetenesta meir enn gjennomsnittet for fylket. I undersøkinga er omfang av risikofaktorar blant ungdomane kartlagt. Undersøkinga viser at det er noko større grad av opphoping av risikofaktorar i Seljord, men også at dei som er mest utsett i større grad nyttar skolehelsetenesta samanlikna med andre kommunar.

---

⁶ Ungdata er ein spørjeundersøking til elevar på ungdomsskole og vidaregåande skole utarbeidet av Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring, dei regionale kompetansesentera på rusfeltet og KS, som kommunane kan gjennomføre gratis med bistand frå det lokale kompetansesenteret på rusfeltet.

Psykisk helse og rusomsorg

Tal frå folkehelseinstituttet viser at psykiske lidingar er meir utbredt i Telemark enn i landet sett under eitt, men dette er ikkje tilfelle i Seljord. Her er psykiske lidingar mindre utbredt. Kommunen har dessutan betre bemanning av psykiatrisk sjukepleiar/personell med vidareutdanning innan psykisk helse. Kommunane har ei sentral rolle i å identifisere, utgreie, behandle og følgje opp personar med psykiske lidingar. Det at kommunen har personell med spesialisert utdanning kan gjere kommunen betre rusta til å møte dei utfordringane som er på dette feltet. Dette er også eit felt der kommunen må sikre koordinerte tenester og tverrfaglig samarbeid, både internt i kommunen og med spesialisthelsetenesta. Både skolehelsetenesta og PPT kan ha ei viktig rolle i arbeidet med å førebygge sjukdom.

Regjeringa har varsla at den vil innføre eit krav om psykologkompetanse i kommunane frå 2020. Det er foreslått tilskot per psykologårsverk som blir rekruttert frå 2016 og til regelen trer i kraft.

Seljord har i budsjettet dokumentet påpeikt at kommunen treng auka interkommunalt samarbeid mellom anna når det gjeld psykisk helse og rusomsorg for å kunne gi tilbod om gode tenester. Eit argument for samarbeid innafor rusomsorg er at større miljø reduserer frykt for stigmatisering. Seljord kommune har etablert eit brukarråd innafor psykisk helse og rusomsorg.

Seljord brukar meir på rusomsorg enn snittet for eigen kommune gruppe, men noko mindre enn landsgjennomsnittet. Frå statleg hald er det gitt tydelege føringar for behov for opptrapping av tenestetilbodet og meir heilskaplege og koordinerte tenester. I 2015 er det utarbeida ein ny nasjonal opptrappingsplan på rusfeltet.

3.5.4 Tekniske tenester - sjølvkostområda

Sjølvkost

Vassforsyning, avløp, renovasjon, feiing og byggesaksbehandling vert finansiert gjennom gebyr frå innbyggjarane. Frå 1.1.2015 kom nye retningsliner for korleis sjølvkost, og dermed også den øvre rama for gebyrinntektene frå innbyggjarane, skal rekna ut.

Seljord kommune tok i 2015 i bruk ein programvare som er utarbeidd for å ivareta kommunen sine sjølvkostberekingar. Eit slikt verktøy kan bidra til å kvalitetssikre berekningane.

Tal rapportert i KOSTRA for 2014 viser at gebyr på vassforsyning i Seljord er lågare enn både snittet i kommunegruppa og landet. Også på avfallstenestene er gebyret lågare, men ikke når det gjeld septik. Gebyr for avløp er på nivå med eigen kommunegruppe, mens gebyr for feietenester og tilsyn er på rundt det doble av snittet i eigen kommunegruppe og landet.

Avfallsforskrifta er endra frå 01.01.15 og har som formål å hindre ulovleg kryssubsidiering mellom kommunen si lovpålagde handtering av hushaldsavfall og avfallstenester som kommunen sel i marknaden. Forskrifta set krav til at kommunen skal ha separat rekneskap for lovpålagt handtering av hushaldsavfall. Renovest IKS står for renovasjonsordninga i Seljord kommune.

Vest-Telemark brannvesen IKS har ansvar for feietenestene og det brannførebyggande arbeidet i kommunane i Vest-Telemark. Det kan vere aktuelt med forvaltningsrevisjon av desse tenestene. Ein forvaltningsrevisjon av sølvkost på tenester som blir utført av selskap, må gjerast som selskapskontroll.

Plan- og byggesakshandsaming

Plan- og bygningslova (pbl.) pålegg kommunane å ha planar for bruk og vern av tilnærma alle kommunale areal og ressursar. Vidare skal kommunane fatte vedtak om nesten all byggeaktivitet innanfor kommunegrensene, sjølv om det er gjennomført forenklinger i byggesakshandsaminga som gjeld frå 1. juli 2015. Sett frå innbyggjarane sin ståstad er dette ei inngrapande lov. Det er derfor viktig at innbyggjarane har tillit til at kommunen handhevar lova på ein føreseileg, lik og effektiv måte. Seljord kommune skal rullere kommuneplanens arealdel og samfunnsdel i 2016.

Administrasjonen opplyser at dei gir mykje dispensasjonar. Kommuneplanens arealdel og samfunnsdel blei sist vedteke i 2006. Eit føremålsteneleg og oppdatert planverk bidreg til å sikre effektivitet og likebehandling. Dersom planverket ikkje er oppdatert, kan det medføre auka bruk av dispensasjonar. Det gir ei lite effektiv sakshandsaming.

Seljord har hatt få klagesaker hos fylkesmannen. Det var to saker i 2014 der eit vedtak kommunen fatta blei stadfesta og eit omgjort. I perioden 01.01.14 – 01.09.15 var det ein sak der kommunens vedtak blei stadfesta.

3.6 Berekraftig utvikling

3.6.1 Planlegging i kommunen

Plan- og bygningslova skal fremme berekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjonar. Planlegging og vedtak skal sikre openheit, føreseielegeheit og medverknad for alle interesser og styresmakter. I planlegginga skal det leggast vekt på langsiktige løysingar, og konsekvensar for miljø og samfunn skal skildrast. Som nemnt skal kommunen rullere kommuneplanen i 2016.

3.6.2 Næringsutvikling

Ei av oppgåvene til kommunen som planstyresmakt er å vurdere og ta omsyn til næringsutvikling og næringsutbygging i kommunen. I møte med administrasjonen blei næringsarbeid nemnt som eit område der det kunne vore aktuelt med forvaltningsrevisjon. Både for å få undersøkt nærmare korleis arbeidet blir følgd opp og kva for resultat ein ser av arbeidet.

Kommunen hadde tidlegare ein strategisk næringsplan. Administrasjonen opplyser at kommunen ikkje har hatt ein slik plan fordi kommuneplanens handlingsdel med handlingsprogram blei vurdert som tilstrekkeleg av kommunestyret. Kommunen har mål for næringsarbeidet i kommuneplanenens samfunnsdel med tilhørande handlingsprogram. Kommunen skal no utarbeide nytt planprogram. Trongen for ein næringsplan kan då bli vurdert på ein anna måte.

I samfunnsdelen til kommuneplanen har kommunen som mål å vere eit regionalt nærings- og servicesenter. I arbeidsprogrammet for 2015 er det vist til at kommunen jobbar med prosjektet Nye Seljord næringshage, og at prosjektet tek lengre tid enn venta. Prosjektet *Tilrettelegge for oppstart av teknologipark* er utsett.

Tall i KOSTRA viser at i 2014 brukte kommunen mindre på tilrettelegging for næringsliv per innbyggjar enn snittet for eigen kommunegruppe, men meir enn landsgjennomsnittet. Kommunen brukar meir på landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling enn dei vi samanliknar med.

Det er mange utfordringar med å undersøke om kommunen sitt næringsarbeid har gitt resultat for næringslivet i kommunen. Ei slik undersøking kan lett falle utanfor rammene av ein vanleg forvaltningsrevisjon. Ved at kommunen sjølv rapporterer på gjennomføring av tiltak, kan rapporteringa gi informasjon om korleis arbeidet blir følgd opp.

3.6.3 Egedomsforvalting og vern av verdiar

Egedomsforvaltinga

Førande tilrådingar for god egedomsforvalting tilseier at kommunen bør ha oversikt over status for kommunale bygg og bustader med tanke på å ivareta gjeldande krav til teknisk og funksjonell tilstand på eigedomane. Kommunen bør vidare ha overordna politisk forankra mål for bustad- og egedomsforvaltinga, eit rasjonelt system for planlegging og styring, og til slutt rapportering som gir god kommunikasjon mellom bustad- og egedomsforvaltinga og politikarane, og som kan tene som grunnlag for avgjerder. Ein forvaltningsrevisjon på området i 2013 syntte at Seljord kommune ikkje fekk følgd opp alle desse tilrådingane. Kommunen sikrar no at politikarane får betre informasjon i tråd med dei tilrådingar som er gitt.

3.6.4 Samfunnstryggleik og beredskap

Plan- og bygningslova set krav til samfunnstryggleik i planlegginga i kommunar og fylke. Sivilbeskyttelseslova pålegg kommunane å planlegge beredskapen basert på ein heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse.

I 2014 hadde fylkesmannen hadde tilsyn med at Seljord kommune oppfyller krava som er sett til kommunal beredskapsplikt. I rapporten er det vist til at kommunen har hatt eit omfattande arbeid med utarbeiding av overordna ROS-analyse. Fylkesmannen konkluderte med at kommunen hadde eit godt grunnlag for det vidare arbeidet med beredskap. Kommunen fekk avvik på ROS-analysen som hadde nokre manglar, samt at kommunen mangla overordna beredskapsplan og langsigktige mål, strategiar og plan for oppfølging av beredskapsarbeidet. Kommunen arbeider med å få lukka avvika. Ny ROS-analyse skal være ferdig i 2016. Ordfører trakk også fram at kommunen må bli betre på beredskap og kriselening.

3.6.5 Miljøforvalting

Kommunane spelar ei nøkkelrolle i arbeidet med å nå dei nasjonale miljømåla. Miljødirektoratet si kommuneundersøking 2008-2010 viste at mange kommunar slit med å innfri pliktene sine på miljøområdet.

Kommunen si mynde og samfunnsoppgåver på dette feltet spenner frå nedgravne oljetankar i bustadfelt via friluftsliv/fri ferdsel, viltforvalting og motorferdsel i utmark til lokal luftkvalitet og klimaomsyn i lokal planlegging. Kommunen har ein natur og miljørådgivar, men har også ein sakshandsamar på området motorferdsel i utmark. Oppgåver knytt til forureina grunn og nedgravne oljetankar er lagt til teknisk avdeling.

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap/økonomiutval	22/16	19.02.2016
Kommunestyret	29/16	07.04.2016

Eigarskapsmelding for Seljord kommune 2016 -2019 Del 1-2**Saksdokument:**

Eigarskapsmelding for Seljord kommune 2016-2019 Del 1 – 2

Saksutgreiing:

Det er vedteke å oppdatere gjeldande Eigarskapsmelding for Seljord kommune av 2009.

Seljord kommune har skilt ut delar av kommunens si verksemd i interkommunale samarbeid, interkommunale selskap og aksjeselskap. Dei fleste av desse er eigne rettssubjekt og blir ikkje regulert av kommunelova.

Seljord kommune deltek og i ein del verksemder som eigar, der motivet for eigarskapet kan vere som utviklingsaktør eller politisk/finansielt karakter.

Val av organisasjonsform legg rammene for kva høve kommunestyret har til styring av desse verksemdene. Fristilte selskap har eigne selskapsorgan og er regulerte av særskilt regelverk, som mellom anna regulerer forholdet mellom eigarane (kommunen) og selskapsorgana. Dette gjev utfordringar når det gjeld demokratisk, folkevald styring, innsyn og kontroll av verksemda. Eigarstyring og selskapskontroll er kommunesektoren sitt verktøy for å møte desse utfordringane.

Ei eigarskapsmelding skal gjere tydeleg kva kommunen vil med sitt eigarskap, formål og langsigte mål og grunnleggande prinsipp som skal gjelde for selskap som kommunen vel å nytte for delar av si verksemd. Vidare skal ei eigarskapsmelding innehalde ein oversikt over dei føretaka og selskapa som kommunen er eigar i og eigarstrategi for det einskilde selskap.

Eigarskapsmeldinga kan vera eit nyttig oppslagsverk og skal ligge open og tilgjengeleg for alle på kommunen si heimeside.

Eigarskapsmeldinga skal ikkje nyttast til å detaljstyre selskapa. Når kommunen vel å leggje ein del av sine verdiar inn i eit selskap, medfører det og ei overføring av styringsrett til verksemda. Kommunen må trekke opp ein ytre ramme av prinsipp og reglar, og innafor denne eigarstrategien må selskapet ha ein stor grad av spelerom.

Kommunen kan som medveten eigar utøve sitt eigarskap gjennom generalforsamling, representantskap og eigarmøte. Om kommunen gjer dette godt nok, vil komme fram gjennom

eigarskapskontroll som kommunens kontrollutval utøver som del av selskapskontrollen i kommunen. Heimel for selskapskontroll finn me i kommunelova §77, jf. i tillegg §80 om innsynsrett i selskap.

Plan for selskapskontroll for kvar fireårsperiode skal leggast fram for kommunestyret seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, jf. Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar. Gjennom denne planen vil kommunestyret vedta kva for selskap som skal undersøkjast, anten som eigarskapskontroll (obligatorisk) eller forvaltningsrevisjon (friviljug).

Administrasjonen har nå gjennomført ein gjennomgang av eigarskapsmeldinga. I dette arbeidet er det sett til andre eigarskapsmeldingar (m.a. Tokke kommune og Telemark fylkeskommune), KS sine tilrådingar " Anbefalingar om eierstyring, selskapsledelse og kontroll av november 2015". Administrasjonen har også sett på erfaringar frå eigarskapskontroller i Seljord personal AS (2014) og Vest-Telemark kraftlag AS (2015).

Framlegget til eigarskapsmelding

Denne eigarskapsmeldinga er delt i 3 hovuddeler, slik;

Del 1 Eigarskapspolitikk/- prinsipp i Seljord kommune

Del 2 Godt eigarskap / Selskapsformer

- A. Motiver for eigarskap
- B. Val av organisasjonsform
- C. Dei ulike selskapsformer
- D. Roller

Del 3 Eigarskapsstrategiar

- A. Oversyn over verksemder kommunen har eigarinteresser i
- B. Oversyn Kommunalt oppnemnde representantar, per 5. mai 2015
- C. Eigarskapsstrategiar/nykelopplysninga for aktuelle verksemder (denne delen skal utarbeidast, etter at del 1- 2 er vedteke)

Del 3 C vil vere eigarstrategi for dei einskilde aktuelle selskap/verksemder som Seljord kommune er involvera i. Det er viktig at meldinga er dynamisk og blir endra når det blir endring i faktiske eller juridiske rammer.

Det er dei to første delane av eigarskapsmeldinga som no blir lagt fram til handsaming. Når kommunestyret har vedteke grunnlaget, vil del 3 bli utarbeidd.

Samla framlegg til eigarskapsmelding vil bli lagt fram for formannskapet og kommunestyret etter dette.

Kommunestyret har fått opplæring i eigarstyring som del av folkevaldopplæringa, og målet var at Seljord kommune skal vere ein medveten eigar og utøve eigarskap i tråd med lovkrav og sine eigne prinsipp. Alle som blir valt til av kommunen til verv som styremedlem bør gjennomføre styreopplæring i løpet av det fyrste styreåret.

Rådmannen si tilråding:

Rådmannen rår Formannskapet gjere følgjande vedtak;

Formannskapet rår Kommunestyret vedta Seljord kommune si eigarskapsmelding Del 1 og 2. Eigarstyringsprinsippa vil då ligge til grunn for utarbeiding av del 3C Eigarstrategi for dei selskap/ verksemder kommunen har vesentleg eigarinteresser i (15 % eller meir).

Når del 3 C er ferdig, blir samla eigarskapsmelding lagt fram for formannskapet og kommunestyret.

Handsaming i Formannskap/økonomiutval - 19.02.2016

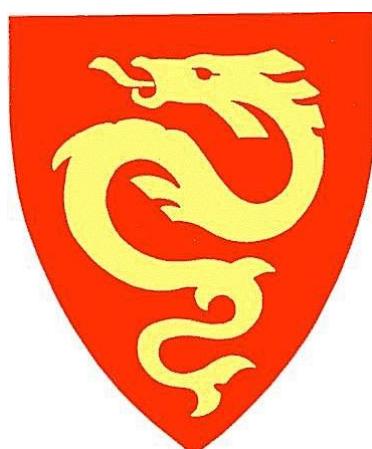
Rådmannen si tilråding samrøystes vedteke.

Vedtak i Formannskap/økonomiutval - 19.02.2016

Formannskapet rår Kommunestyret vedta Seljord kommune si eigarskapsmelding Del 1 og 2. Eigarstyringsprinsippa vil då ligge til grunn for utarbeiding av del 3C Eigarstrategi for dei selskap/ verksemder kommunen har vesentleg eigarinteresser i (15 % eller meir). Når del 3 C er ferdig, blir samla eigarskapsmelding lagt fram for formannskapet og kommunestyret.

Seljord kommune

Eigarskapsmelding for Seljord kommune 2016-2019

utkast pr 26. januar 2016

INNHOLD

INNLEIING	3
DEL 1 EIGARSKAPSPOLITIKK/- PRINSIPP	5
Eigarskapsprinsipp for Seljord	5
Valkomite	6
Samansetting av styre	6
Styregodtgjering	7
Habilitet	8
DEL 2 GODT EIGARSKAP/ SELSKAPSFORMER	9
A. MOTIV FOR EIGARSKAP	9
B. VAL AV ORGANISASJONSFORM	10
C. DEI ULIKE SELSKAPSFORMENE	11
Interkommunale selskap (IKS)	11
Aksjeselskap (AS)	12
Kommunalt føretak (KF)	12
Samverke føretak	12
Interkommunalt samarbeid (IS)	13
Stiftingar	13
D. ROLLER	
Rolla som eigar	14
- Kommunestyret	
- Formelle eigarmøte	
- Eigarmøte	
Rolla som styre	16
Rolla som dagleg leiar/adm.dir	18
Rolla til kommuneadministrasjonen/rådmannen	18
Rolla til kontrollutval	19
DEL 3 EIGARSKAPSTRATEGIAR	20
A. EIGARSKAP - SELJORD KOMMUNE	21
B. REPRESENTANTAR OPPNEMNDE AV KOMMUNEN	22
C. EIGARSTRATEGI / NYKELOPPYSINGAR	24
1. Granvin kulturhus AS	
2. Interkom. brannvernsamarbeid i Vest-Telemark IKS	
3. Møtestad Seljord AS	
4. Renovest IKS	
5. Seljord Næringshage As	
6. Seljord Personal AS	
7. Vest-Telemark pedagogisk psykologiske teneste PPT IKS	
8. Vest-Telemark næringsbygg Vest-Telemark Kraftlag AS	
9. Århus Næringspark AS	
Andre	
Stiftinga Samtun	

INNLEIING

Eigarskapsmeldinga er *"eit overordna politisk styringsverktøy for verksemder som er lagt til eit anna rettssubjekt, eige styre eller ein vertskommune eller til eit anna interkommunalt organ"*. (Def. KS Eigarforum).

Ei eigarskapsmelding skal gjere tydeleg kva kommunen vil med sitt eigarskap, formål og langsigtige mål og grunnleggande prinsipp som skal gjelde for selskap som kommunen vel å nytte for delar av si verksemd. Vidare skal ei eigarskapsmelding innehalde oversikt over dei føretaka og selskapa som kommunen er eigar i, og eigarstrategi for det einskilde selskapet.

Kommunestyret vedtok gjeldande Eigarskapsmelding Seljord kommune den 25.03.2010 og tiden er inne for å revidere denne.

Seljord kommune har skilt ut kommunale oppgåver i interkommunale samarbeid, interkommunale selskap og aksjeselskap. Dei fleste av desse er eigne rettssubjekt og blir ikkje regulert av kommunelova.

Eigarskapsmeldinga skal ikkje nyttast til å detaljstyre selskapa. Når kommunen vel å leggje ein del av sine verdiar inn i eit selskap, medfører det og ei overføring av styringsrett til verksemda. Kommunen set opp ei ytre ramme med prinsipp og reglar, og innanfor denne eigarstrategien må selskapet ha ein stor grad av spelerom.

Val av organisasjonsform legg rammene for kva høve kommunestyret har til å styre desse verksemndene. Fristilte selskap har eigne selskapsorgan og er regulerte av særskilt regelverk, som mellom anna regulerer tilhøvet mellom eigarane (kommunen) og selskapsorgana. Dette gjev utfordringar når det gjeld demokratisk, folkevald styring, innsyn og kontroll av verksemda. Eigarstyring og selskapskontroll er kommunesektoren sitt verktøy for å møte desse utfordringane.

Kommunen kan som medveten eigar utøve sitt eigarskap gjennom generalforsamling, representantskap og eigarmøte. Om kommunen gjer dette godt nok, vil komme fram gjennom eigarskapskontroll som kommunens kontrollutval utøver som del av selskapskontrollen i kommunen.

Plan for selskapskontroll for kvar fireårsperiode skal leggast fram for kommunestyret seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, jf. Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar. Gjennom denne planen vil kommunestyret vedta kva for selskap som skal undersøkjast, anten som eigarskapskontroll (obligatorisk) eller forvaltningsrevisjon (friviljug).

Eigarskapsmeldinga kan vera eit nyttig oppslagsverk og skal ligge ope og tilgjengeleg for alle på heimesida til kommunen.

Føremålet med arbeidet er å legge grunnlag for at Seljord kommune skal opptre aktivt og føreseieleg som eigar, og føre ein medviten og open eigarskapspolitikk. Hovudvekta er lagt på korleis kommunen kan styre ved å bruke ulike organisasjonsformer for å løyse samfunnsoppgåver som er knytte til eigne kjerneoppgåver, styringsliner og rolleavklaringar.

For alle verksemder der kommunen er involvert bør det vere ein eigarskapsstrategi med nykelopplysningar over eigarsamansetting, føremål, organisasjonsform, eigarorgan og styresamansetting; særleg gjeld dette verksemder der kommunen har eit stort engasjement, her definert som meir enn 15 % eigarskap. Ved etablering av nye engasjement bør det alltid etablerast ein eigarstrategi.

Denne eigarskapsmeldinga er delt i tre hovuddelar

Del 1 Eigarskapspolitikk/-prinsipp - politisk del

Del 2. Godt eigarskap

- A. Motiver for eigarskap
- B. Val av organisasjonsformer
- C. Ulike selskapsformer
- D. Roller

Del 3. Oversyn / eigarstrategiar /nykelopplysningar

- A. Eigarskap – Seljord kommune, pr. 1.juli
- B. Representantar oppnemnde av kommunen, pr 1. juli
- C. Verksemder eigarstrategi/ nykelopplysningar

DEL 1 EIGARSKAPSPOLITIKK/-PRINSIPP

I omgrepet eigarskapspolitikk ligg dei overordna premissa som kommunen legg til grunn for forvaltinga av sine selskap og egedeler. Det inneber med andre ord val av system, retningsliner og rutinar for rapportar, premiss for val av styremedlemmer, premiss for utøving av eigarskap osv.

Aktuelle spørsmål er praktisering av meir offentlegheit, premiss for val av styremedlem(-er), premiss for val av selskapsorganisering og premiss for korleis eigarstyring skal gå føre seg. Merk at politiske føringar frå kommunestyret gjeld berre for kommunen sin representant(-ar) i eigarorgan, og ikkje for styremedlemmer.

EIGARSKAPSPRINSIPP FOR SELJORD

1. Kommunen skal definere føremålet med selskapet (alle selskapsformer) og skal som eigar gje klare langsiktige mål for selskapa gjennom eigarstrategi for kvart einskilt selskap. Kommunen skal setje utbyte- og avkastingsmål for selskapa.
2. Kommunens formelle eigarorgan er kommunestyret. Kommunestyret har eit tilsyns- og kontrollansvar for kommunen sitt eigarskap. Kommunestyret vedtek eigarmelding og eigarstrategiar for dei selskapa kommunen har eigarinteresser i.
3. Kommunen fremjer sine interesser gjennom generalforsamling, representantskap og eigarmøte. Kommunen føreset at styret sjølv kontrollerer leiinga av selskapet på vegner av eigarane. Det er normalt ordførar/ varaordførar eller annan utpeika frå politisk leiing som representerer kommunen som eigar i desse formelle eigarmøta.
4. Kommunestyret skal få lagt fram årsmeldingar for dei verksemndene som løyser kommunale oppgåver, og skal få jamleg informasjon om desse verksemndene.
5. I starten av kvar kommunestyreperiodar skal kommunestyret vedta kva for verksemder som det ynskja selskapskontroll av i perioden.
6. I verksemder med fleire eigarar bør det nyttast valnemnd for å setje saman eit godt styre. Valnemnda skal sikre at styra setjast saman ut frå kompetanse, kapasitet og mangfold ut frå kva behov, eigenart og føremål selskapet har.
Valnemnda bør veljast på generalforsamling/ representantskapsmøte. Styra må evaluera sitt arbeid jamnleg.
7. I selskap med fleire eigarkommunar bør kommunane utarbeide felles eigarskapsmelding og utbytepoltikk
8. I verksemder som utfører kommunal tenesteproduksjon/ oppgåver er det viktig at styret har representantar som har god kunnskap til kommunalt ansvar/rammer og den kommunale tenesteproduksjon.
9. I verksemder der eigarskapet til kommunen også er strategisk og inneber utvikling av verksemda, bør styremedlemmene veljast fritt etter kompetanse - eventuelt frå det politiske miljøet.
10. Styregodtgjering. Styremedlemme som kommunen oppnemner bør få godtgjersle for sitt styrearbeidet. Godtgjersla bør liggje på eit moderat nivå, men rimeleg ut frå styret sitt ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksiteten i arbeidet.
Om verksemda ikkje kan gje styregodtgjersle, skal kommunens representantar i styret normalt tilkomme godtgjersle som for møte i adhochutval. Dette gjeld ikkje om styrearbeidet gjerast som ein naturleg arbeidsoppgåve innanfor den normale arbeidstida.

11. Seljord kommune ynskjer at løn på alle nivå i ansvarlege selskap (KF, IKS) skal haldast opp mot liknande stillingar i kommunen. Lønn og godtgjersle i aksjeselskap som yter kommunale tenester skal haldast opp mot liknande selskap, offentlege og private.
12. Selskapa skal vere medvetne om sitt samfunnsansvar og særleg legge vekt på arbeid mot misleghald og korruption, arbeide for rett og effektiv ressursbruk ved anskaffingar, høg standard på arbeidet med helse, miljø og tryggleik (HMS), likestilling, mangfald og samfunnstryggleik.
13. Kommunen sine etiske retningsliner skal ligge til grunn for den verksemda som vert driven i selskap der kommunen har eigarinteresser. Selskapa bør ha eigne etiske retningsliner.
14. Det skal gjennomføres obligatoriske kurs og/eller eigarskapsseminar for folkevalde og kontaktpersonar/sakshandsamarar i administrasjonen. Alle styrerepresentantar skal gjennomføre styrekurs i løpet av det første styreår, enten i regi av verksemda eller gjennom kommune.
15. Vedtekter (for KF og AS) og selskapsavtaler (for IKS) skal gjennomgåast og eventuelt reviderast i tråd med eigarstrategien, særleg med fokus på føremålet
16. Alle eigarskap som er sjølvstendige rettssubjekt med eigne tilsette, bør vere medlem av ein arbeidsgivarorganisasjon og ha rutinar for å ta imot lærlingar.
17. Seljord kommune sine styrerepresentantar skal vere registrerte i styrevervregisteret.
18. Styremedlemmer veljast for 2 eller 4 år, skifte av styremedlemmer skjer på årsmøte/ generalforsamling/ representanteskapsmøte.
19. Eigarstrategi. For dei verksemndene det er relevant for, skal det utarbeidast eigarstrategiar med føremål, krav og rammer for verksemda. Dette være seg verksemder der Seljord kommune eig 15 % eller meir, eller nye verksemder som kommunen involverer seg i. Kommunen skal vera open om sin eigarstrategi og selskapa si verksemd, og informasjon skal vera tilgjengeleg for alle

VALKOMITE OG STYREUTNEMNING

Ved val av styre til kommunalt eigde selskap bør ein vedtektsfeste bruk av valkomite. Representantskapet/generalforsamlinga bør velje valkomite. I selskap med fleire eigarar/kommunar bør den felles valkomiteen setjast saman slik at han reflekterer eigardelane. Ordninga med valkomite er ikkje lovregulert, og ho bør derfor vedtektsfestast, alternativt bli nedfelt i selskapsavtala. Vidare tilrår ein at det blir utarbeidd retningsliner som regulerer arbeidet til valkomiteen. Det blir likeeins tilrådd at valkomiteen har ein dialog med styret før det blir lagt fram noko framlegg, og at valkomiteen grunngiv framlegga sine. Eigaren står fritt til å endre styresamansettinga uavhengig av valperioden. For å sikre kontinuitet og vidareføring av kompetanse bør ikkje heile styret skiftast ut samtidig. Det kan derfor vere føremålstenleg med overlappande valperiode for ulike styremedlemmer.

SAMANSETTINGA AV STYRET

Det er eigaren sitt ansvar å syte for at den samla kompetansen til styret er tilpassa verksemda til det einskilde selskapet. Det blir tilrådd at kommunen sikrar opplæring av styremedlemmene. Styret har ansvar for alle sider ved verksemda, og skal vere støttespelar for dagleg leiar. Styret skal spegle og representere dei behova som selskapet har. Dei bør derfor ha ulik og supplerande kompetanse innan økonomi og organisasjon, også om den marknaden som selskapet opererer i. Vidare bør styret ha fagleg innsikt og interesse for formålet til selskapet.

Det bør vera mest mogeleg lik kjønnsrepresentasjon i styra, uavhengig av selskapsform.

Til grunn for valet av kvar einskild styremedlem bør det ligge eit behov for å komplettere kompetansen blant dei andre styremedlemmene.

Utøvinga av styrefunksjonen krev engasjement og innsats. Styremedlemmene må derfor ha kapasitet til å sette av tilstrekkeleg med tid og krefter til styrevervet. Omfanget av andre stillingar og verv vil derfor vere eit moment ved vurdering av aktuelle kandidatar. Dette gjeld alle styremedlemmer, men i særleg grad styreleiar. Kapasitetsomsynet bør ikkje ivaretakast gjennom store styre.

Styret har ansvar for breie saksområde som bør kastast lys over frå ulike synsvinklar. Dette blir best gjort av eit styre sett saman av medlemmer med ein mangfaldig erfaringsbakgrunn. I tillegg til kompetanse vil det - avhengig av typeverksemd - vere positivt at styret totalt sett er balansert ihopsett med omsyn til kjønn, geografi og alder.

Styreverv i selskap er eit personleg verv. Medlemmer av selskapsstyre representerer berre seg sjølv, ikkje nokon av eigarane, og skal ta vare på interessene til selskapet til det beste for alle eigarane. Det betyr at ein korkje representerer noko parti, kommunen eller andre interesser, men tek vare på selskapet sine interesser og eigarane kollektivt på best mogleg måte, ut frå føremålet til selskapet og innanfor lovlege rammer. Det må understrekast at lova ikkje er til hinder for at folkevalde kan veljast til styremedlemmer.

Styremedlemmer med forståing og erfaring frå det politiske systemet i kommunane kan vere viktig å ha for verksemder der kommunen er vesentleg eigar.

Når det er spørsmål om å velje folkevalde eller tilsette i kommunen til styremedlemmer i selskap som kommunen har eigardelar i, bør kommunen vurdere kor ofte vedkommande kan bli ugild.

Dersom ugildskap/inabilitet vil førekommе ofte, må det vurderast om det kan vere lite føremålstenleg å velje den aktuelle personen til styremedlem. Typisk gjeld dette der det er snakk om sentrale folkevalde eller tilsette i leiarstillingar. Om ulempene ved å velje slike personar til styremedlemmer overstig behovet for å ha den aktuelle personen i styret, er ei vurdering som kommunestyret sjølv bør gjere.

Kommuneloven § 80 a jf. aksjeloven § 20-6 bør få følge for alle typer verksemder med kommunen som eigar.

Styregodtgjersle

Generelt bør styreleiaren godtgjerast høgare enn styremedlemmene. Lønnsnivået til styreleiaren bør vere konkurransedyktig, men ikkje lønnsleiane.

Det blir tilrådd at selskapa vurderer behovet for styreforsikring for styremedlemmene. Forsikringa gjeld det økonomiske ansvaret, ikkje det strafferettslege.

Styremedlemmer bør ikkje ta på seg særskilte oppgåver for det aktuelle selskapet i tillegg til styrevervet.

Godtgjersla bør reflektere det økonomiske og strafferettslege ansvaret som styret har i tillegg til kompetanse, tidsbruk og kompleksiteten i verksemda. Dette inneber at i selskap som opererer i ein marknad der det er monaleg risiko, bør honoraret reflektere dette ansvaret. Aksjeloven gir generalforsamlingen ansvar for å fastsette godtgjersle til styremedlemmene. I eit IKS er det representantskapet som fastset godtgjersla til styremedlemmene, og det er kommunestyret eller fylkestinget sjølv som fastset godtgjersla til styret i foretak (KF). Når det gjeld godtgjersle til representantskapet i eit IKS, tilrår KS at deltakarkommunane fastset og utbetalar denne til medlemmene sine i representantskapet i interkommunale selskap.

HABILITET - UGILD/GILD

At utøvarane av dei ulike rollene er uavhengige av kvarandre, heng tett saman med behovet for å unngå habilitetskonfliktar.

Styra bør etablere faste rutinar for å handtere mogelege habilitetskonfliktar. Ordførar og rådmann bør ikkje sitte i styret for selskap.

Inabilitet kan oppstå blant anna når det er rimeleg å meine at ein person kan ha personlege interesser i utfallet av ei sak som skal handsamast, og som det er grunn til å tru vil ha verknad på vedkommande sine vurderingar under handsaming av saka.

At ein person er ugild, inneber at vedkommande ikkje kan legge til rette saksgrunnlaget for eller avgjere ei sak. Forvaltingslova slår fast blant anna at ein person er ugild når han leier eller har ei leiande stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamlinga for eit selskap som er part i saka, eller ei foreining/lag, sparebank eller stifting som er part i saka.

Ingen kommunalt tilsette eller folkevalde skal handsame saker i kommunen som gjeld eit selskap der dei sjølv er styremedlem. Dette gjeld uansett om selskapet er privat eigd eller heilt eller delvis offentleg eigd.

Ugildskap kan også oppstå for styremedlemmer slik at dei blir ugilde til å handsame ei sak i styret til selskapet. Dette er regulert i kvar einskild selskapslov.

Ein kommunestyresrepresentant som er styremedlem i ei fristilt eining (IKS og AS) kan hamne i habilitetskonflikt mellom rolla som eigar og rolla som styremedlem når selskapet er «part» i saka, jf. forvaltningsloven § 6 første ledd.

Dette gjeld ikkje styremedlemmer i vertskommunesamarbeid (kl. § 28), interkommunalt samarbeid (kl. § 27) eller fylkeskommunale foretak (FKF – kl. kap. 11) fordi desse verksemndene blir sett på som ein del av kommunen.

Ugildskap finn ikkje stad ved handsaming av overordna saker så som årsbudsjett, økonomiplan, kommuneplan og fylkesplan fordi ingen blir sett på som «part» i saka. I slike overordna saker vil det som utgangspunkt ikkje gjelde det einskilde selskapet/verkemda.

I tillegg til direkte ugildskap/inabilitet etter § 6 første ledd, kan det oppstå ugildskap etter same paragrafs andre ledd når det ligg føre *"andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet"*. Dersom det er ei klar, handfast og ikkje uvesentleg partsliknande interesse – positiv eller negativ – i saksutfallet utover det som blir rekna som ålmenn distrikts-, yrkes- eller næringsinteresse, vil det kunne leie til ugildskap.

Dersom ein kommunestyrerrepresentant er ugild, vil denne ikkje kunne fylle rolla si eit eigarorgan som er overordna styret. Dette kan løysast ved at representanten fråtrer kommunestyret eller i eigarorganet i saker som kan ha med verksemda å gjere. Utstrekta bruk av slik fråtreing kan bidra til å svekke kommunestyret si rolle i saker som vedkjem selskapet. Særleg gjeld dette dersom styremedlemmet er sentral politikar så som ordførar eller medlem av formannskapet.

Rådmannen og andre tilsette i administrasjonen har ansvar for saksførebuinga for eigarorgan, og kan komme til å møte same slags rollekonfliktar som kommunestyrerrepresentantane gjer.

DEL 2 GODT EIGARSKAP

Målet med å utarbeide felles prinsipp for kommunen sitt eigarskap er å medverke til god forvalting og utvikling av selskap og samarbeid i regionen ved å tydeleggjera styringssignal i samsvar med dei målsettingar kommunane har for sitt eigarskap. Prinsippa vil danne grunnlag for klarare retningsliner til selskapa og forenkle samarbeidet med dei andre eigarane.

Prinsippa bør gjelde uavhengig av selskapsform og kva for målsettingar kommunen(-ane) har med selskapet eller samarbeidet, og desse prinsippa bør bli lagde til grunn for eigarskap der kommunen har vesentlege eigarinteresser.

Eigarskap knytt til kommunen skal vera ope. Meiroffentlegheit skal vera eit prinsipp.

Politisk vedteken eigarstrategi bind deltararane i representantskap/generalforsamling.

Det bør bli utarbeidd aksjonær-/eigaravtale som beskriv tilhøvet mellom eigarane, informasjon til eigarane utanom representantskap/generalforsamling, selskapet si verksemd og val av styre.

Eigarskap bør vera føreseieleg og langsiktig.

I det følgjande kjem nærmare omtale av aktuelle tema innanfor eigarskapspolitikk i tilknyting til dei ulike val, roller og situasjonar som eigaen må forhalde seg til.

Utgangspunktet er eigaen sin ståstad:

- A. Motiv/formål for eigarskap
- B. Val av organisasjonsform
- C. Roller

Eigarane bør i fellesskap utforme styreinstruks som klargjer styret sitt mandat og samansetting, styremøta sin saksgang/forretningsorden og kva saker som skal handsamast av styret, sakshandsamingsreglar (lovgrunnlag), samt informasjon utanom styremøta når dette ikkje treng følgje selskapslovgjevinga.

For verksemder av kommersell karakter bør det bli utarbeidd ein klar utbytepolitikk, forankra blant alle eigarar og leiinga i verksemda.

A. Motiv for eigarskap

Seljord kommune har som hovudprinsipp at primæroppgåvene til kommunen skal organiserast i den ordinære kommunale administrasjonen.

Kommunen kan i tillegg ha eigarskap i verksemder som samsvarar med kommunen si rolle som lokal utviklingsaktør.

Kommunen bør unngå eigarskap på område der kvar og ein utøver mynde, eks. vedtak/konsesjon.

Eigarskap er eit verktøy for å nå mål og realisere strategiar. Kommunalt eigarskap må derfor forankrast i sentrale mål for kommunen.

Eigarskapet kan delast i fleire motiv. Dei ulike kategoriane kan bidra til å tydeleggjera kommunen sine målsettingar med selskapa.

Utgangspunkt og grunnar til at kommunen ynskjer å etablere eit føretak eller selskap, eller vil gå inn som medeigar eller deltarar saman med andre i eit selskap, kan vere ymse. Det kan vere høve til meir forretningsmessig drift eller å takle utfordrande konkurransetilhøve, ynske om meir kostnadseffektiv tenesteproduksjon og oppgåveløysing, endringar i rammevilkår og/eller lovverk, og regionalpolitiske hensyn. Ofte er det fleire grunnar, men det handlar om å ville oppnå noko.

Det er fleire grunnar til at kommunen kan ynskje eigarskap i verksemder som til dømes:

- a) Lovpålagde tenester som kommunar løyser i fellesskap med andre kommunar.
(RENOVEST og PPT er døme på dette).
- b) Lovpålegg.(Offentleg eigde kraftselskap skal vere organisert som aksjeselskap,ev DA.)

- c) Ynske om ei samfunnsbyggjande utviklingsrolle. (Eigarskap i Møtestad Seljord as, Seljord næringshage As, Vest-Telemark Næringsbygg as er døme på dette.)
- d) Eigarskapet kan vere forretningsmessig grunngitt, dvs eit ynske om at verksemda skal gje overskot som blir pløgd tilbake til eigarane. (Eigarskapet i VTK kan delvis ha ei slik grunngjeving.)

Kommunen kan ha ulik motivasjon for ulike typar eigarskap. Me skil gjerne mellom politisk og finansiell motivasjon, men dette er ikkje alltid lett å skilje då dei fleste selskapa har samansette mål, og motivasjonen kan dels vere finansiell og dels politisk.

Politisk motivert eigarskap:

- Drifta av lovpålagde eller kommunale kjerneoppgåver
- Motivet for selskapsdanning kan vere ynske om å
  - effektivisere tenesteproduksjonen
  - betre samfunnsøkonomiske resultat
  - binde regionen tettare saman
- Kan i avgrensa grad vere underlagt avkastningskrav
- Typiske område: drift og vedlikehald, VAR, arealdisponering, samferdsel, arbeidsmarknadstiltak og kultur

Finansielt motivert eigarskap:

- Selskap som er marknadseksponeerte
- Motivet er at det er mogleg å få økonomisk utbyte av innskoten kapital og avgrensa økonomisk ansvar
- Organisert som aksjeselskap

Det er likevel ikkje alltid like lett å dele inn på dette viset sidan dei fleste selskapa har samansette mål.

B. Val av organisasjonsform

Grunnane til å etablere eit føretak eller selskap, eller gå inn som medeigar eller deltar saman med andre kan vera ulike.

Kommunane står stort sett fritt til å velje selskapsform i dei tilfelle danning av selskap er aktuelt.

I praksis finst følgjande aktuelle organisasjonsformer for fristilte einingar:

- Prosjekt
- Kommunalt føretak (KF)
- Interkommunalt selskap (IKS)
- Aksjeselskap (AS)
- Stifting

Eit kommunalt eigarskap kan ha mange ulike former. Aksjeskapsforma kan nyttast av ein kommune som vil starte verksemd åleine eller saman med private eller andre offentlege organ. Eit interkommunalt selskap kan berre ha kommunale eller fylkeskommunale eigarar, og har som føresetnad at fleire deltek saman om selskap. Kommunen kan ikkje etablere eller vere deltar i ansvarlege selskap eller kommandittselskap. Skal det samarbeidast med private, må derfor aksjeskapsforma nyttast. Kommunen kan vera deltar i samvirkeføretak eller vere stiftar av ei stifting. Dersom kommunen ynskjer ein friare organisering av eiga verksemd enn i ordinære etatar, kan me nytte kommunale føretak.

Val av selskapsformer som interkommunale selskap (IKS) og interkommunalt samarbeid (jf kommunelova § 27) er ofte grunngitt med oppgåveløysing ved å samarbeide, endringar i rammevilkår eller lovendringar, meir kostnadseffektiv tenesteproduksjon og regionalpolitiske omsyn.

Aksjeselskap blir ofte bruka i høve til regional utvikling og i tilknyting til større prosjekt der tidshorisonten er langsigktig. Samferdsel, energi og næringsutvikling er område der det har vore mest vanleg å bruke aksjeselskap som selskapsform.

Før det bli avgjort kva for selskapsform som skal veljast, bør det gjerast fleire vurderingar. Ein må vurdere om selskapsforma passar til dei oppgåvane og funksjonane selskapet er tenkt å utføre, og kva rammevilkår selskapet har behov for. Før selskapsform blir valt, skal følgjande tilhøve vere vurderte:

- Høve til politisk styring; høve til innretning av eigarskap, samt eigarane si reelle styring gjennom representasjonsmodellar.
- Økonomisk ansvar; kva for plikter tek kommunen på seg i høve til selskapet.
- Risikovurderingar; økonomi, marknadsutsikter, miljø og samfunnstryggleik, kvalitet og kvantitet av den kommunale tenesta og tilhøvet til sluttbrukar/inn-byggjarane.
- Selskapet sitt økonomiske sjølvstende; plikter i høve til eit selskap kontra å det behalde eige mynde i avgjerder som medfører prioritering av ressursbruken.
- Fleksibilitet – endring av eigartilhøve/samarbeid med private.
- Skatte- og avgiftsmessige tilhøve.
- Reglar for anskaffingar.
- Arbeidsgjevarpolitisk strategi.

I tillegg kan det i unntakstilfelle vere aktuelt å organisere verksemder etter særlover eller som sameige. Desse organisasjonsformene blir ikkje omtala nærmare her.

For tidsavgrensa aktivitetar vel ein prosjekt.

C. ULIKE SELSKAPSFORMER

Det er i hovudsak to mogelege måtar som kommunane nytta ved utskiljing av verksemder: Interkommunale selskap (IKS) og aksjeselskap (AS).

INTERKOMMUNALE SELSKAP (IKS)

Eit interkommunalt selskap etter lov om interkommunale selskap kan berre opprettast av kommunar, fylkeskommunar eller andre interkommunale selskap. Deltakarane har samla sett eit uavgrensa ansvar for selskapet sine forpliktingar og skyldnader. Eigarorgan og øvste mynde for selskapet er representantskapet. Deltakarane skal setje opp ei skriftleg selskapsavtale.

Forvaltinga av selskapet ligg hjå styret og dagleg leiar. Deltakarkommunane utøver eigarstyring gjennom sine valde medlemmer i representantskapet.

Kvar einskild deltakar skal ha minst ein representant i representantskapet. Kommunestyret har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet. Representantskapet vel også styret. Styret skal ha minst tre medlemmer, og er omfatta av kravet om balansert kjønnsrepresentasjon, det vil seie minimum 40 % av kvart kjønn. Dagleg leiar eller medlemmer av representantskapet kan ikkje vere medlem av styret.

Representantskapet som eigarorgan utøver kontroll over styret på fleire måter:

- bestemmer samansetjinga av styret
- kan instruere styret og gjere om vedtak
- kan gjennom selskapsavtala slå fast at nærmare nemnde saker må godkjennast i representantskapet

AKSJESELSKAP (AS, AL, LL, ASA)

Eit aksjeselskap kan eigast av ein kommune eller fylkeskommune aleine, saman med andre kommunar og fylkeskommunar eller saman med private rettssubjekt. I eit AS har eigarane avgrensa økonomisk risiko for selskapet sine økonomiske forpliktingar. Minimum aksjekapital skal vere 30 000 kr.

Generalforsamlinga er det øvste organet i selskapet, Gjennom generalforsamlinga utøver eigarane det øvste mynde i selskapet. Her kan eigarane gjennom vedtekter, instruksar og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmare reglar for styret og dagleg leiar.

Kommunen kan som aksjeeigar ikkje gje direkte pålegg til styret i selskapet utan å gå via generalforsamlinga. Styremedlemene skal i fyrste rekje ivareta selskapet sine - og ikkje kommunen sine - interesser. Dersom det skulle bli interessekonflikt, bør styret innkalle til ekstraordinær generalforsamling.

Det er generalforsamlinga som vel styret. Selskapet blir leia av styret og dagleg leiar. Styret har det overordna ansvaret for at selskapet blir drive i samsvar med eigarane sitt føremål og innanfor rammene av lovverket. Styret har også ein viktig funksjon for å sikre strategisk planlegging for selskapet. Dagleg leiar skal rette seg etter dei påboda og retningslinene som styret har gitt.

Eit AS blir gjerne etablert der det er tenester som skal ytast i ein konkurranseutsett marknad. Selskapsforma er lite eigna til å organisere lovpålagde tenester, eller tenester der det er stor trøng for/ynske om politisk styring.

Eit AS er eit sjølvstendig rettssubjekt og er ikkje ein del av kommunen – korkje organisatorisk eller økonomisk.

Ein aksje gjev ei røyst på generalforsamlinga. Aksjedel på 34% gjev høve til å hindre ei vedtektsendring, 51% gjev fleirtal i allminnelege saker som t.d godkjenning av budsjett, 67% gjev høve til å vedta ei vedtektsendring og 90% gjev rett til å løyse inn dei andre aksjane frå andre eigarar.

Eit aksjeselskap (AS) er regulert i aksjelova 13. juni 1997 nr 44 (AS) og allmennaksjelova av 13. juni 1997 nr 45 (ASA).

Kommunene kan også velje nokre andre organisasjonsformer:

KOMMUNALT FØRETAK (KF)

Når kommunen vil gi ei verksemrd ei friare stilling enn det som gjeld i den tradisjonelle etatsmodellen, kan det etablerast eit kommunalt føretak etter kommunelovas kapittel 11.

Føretaket er ikkje ein eigen juridisk person, men del av kommunen som rettssubjekt.

Kommunen er part i alle avtaler og heftar for føretaket sine forpliktingar. I motsetnad til utskilling ved bruk av aksjelova og lov om interkommunale selskap, vil dei tilsette framleis ha kommunen som arbeidsgivar. Føretaket blir leia av eit styre, som er utpeika direkte av kommunestyret. Styret er underlagt kommunestyret, og ikkje den administrative leiinga i kommunen.

Dagleg leiar står i linje under styret, som igjen er underlagt kommunestyret. Føretaka er på denne måten direkte underlagt kommunestyret sitt budsjettmynde. Rådmannen har ikkje instruksjons- eller omgjeringsmynde overfor dagleg leiar av føretaket, men rådmannen har likevel møterett i alle styremøte, og kan krevje at kommunestyret skal handsame bestemte saker.

SAMVERKEFØRETAK

Kommunar kan også delta i samverkeføretak. Eit samverkeføretak er ikkje eit selskap.

Samverkeføretak har medlemmer, men ikkje eigarar, og blir styrt av dei som handlar med føretaket og som dermed har direkte nytte av verksemda. Samverkeføretak har ikkje fritt omsetbare eigardelar og kan såleis heller ikkje kjøpast opp. På årsmøtet –det øvste organet i samverket – fattar ein vedtak som hovudregel ut frå prinsippet om eitt medlem, éi stemme. Det er lov om samverkeføretak (samvirkelova) av 29. juni 2007 nr. 81 som regulerer denne organisasjonsforma.

INTERKOMMUNALT SAMARBEID ETTER KOMMUNELOVA § 27 (IS)

Interkommunalt samarbeid etter § 27 kan etablerast av ulikt slag. Samarbeidet er lite regulert i lova, og det er i stor grad opp til kommunane korleis dei vil organisere det. Det er derfor eit mindre bunde samarbeid enn eit IKS. Hovudkjenneteiknet er at det blir oppretta eit felles styre for å forvalte felles oppgåver.

Det skal oppretta vedtekter for styret som minimum skal innehalde styret si samansetting og korleis det skal veljast, styret sine oppgåver, om deltagarane skal gjere innskot og om styret har avgjerdsmakt til å forplikte deltagarane økonomisk. I utgangspunktet er ikkje eit slikt selskap eit eige rettssubjekt, men samarbeidet kan organiserast som eit eige rettssubjekt.

STIFTINGAR

Kommunar og fylkeskommunar kan også opprette stiftingar. Ei stifting er eit sjølvstendig rettssubjekt og skil seg frå dei andre selskapsformene ved at ho *"eig seg sjølv"*, *ho har ikkje eigarar*. Som stiftar av ei stifting kan kommunen verken utøve styring over verksemda i stiftinga eller gjere krav på nokon del i overskot i stiftinga, (ta utbytte). Stiftarane kan ikkje løyse opp stiftinga. Stifting er berre føremålstenleg som organisasjonsform der det er ynske om å gjere verksemda heilt uavhengig av kommunen.

Det er lov om stiftingar (stiftelsesloven) av 15. juni 2001 nr. 59 som regulerer denne organisasjonsformen.

Stifting vil difor i dei fleste tilfella vera ei lite eigna selskapsform for ein kommune.

Etat	KF	Vertskommune	§ 27-samarbeid	IKS	AS	Stiftelser
Sterk politisk styring og kontroll				Uavhengig organisasjon		

D. ROLLER

Innanfor ordinær kommunal organisering blir dei ulike styringselementa tekne i vare fullt og heilt av kommunestyret og andre politiske organ.

Ved ei organisering utanfor administrasjonen blir fleire aktørar involverte med ulike roller:

- Rolla som eigar
- Rolla til styret
- Rolla som dagleg leiar/ adm.dir
- Rolla til kommuneadministrasjonen/ rådmannen
- Rolla til kontrollutvalet

Kvar av desse må fylle rollene sine i samsvar med styringa av verksemda. For kvar aktør må ansvar, mynde og tilhøve til andre aktørar vere klart definert.

Roller og styringsmåtar:

Rolle	Ansvar	Arenaer	Styringsverktøy
Eigar	Forvalting av formål og verdiar Signal til styret Velje styre	Generalforsamling (AS) Representantskap (IKS) Eigarmøte	Eigarstrategi, vedtekter selskapsavtale, aksjonæravtale stiftingsmøte, vedtak i generalforsamling val av styreremedlemmer Bunde mandat til representant i eigarorgan
Styret	Forvalting av selskapet Følgje opp signal fra eigarorgan Strategi Økonomisk styring og kontroll Tilsette dagleg leiar	Styremøte Styreseminar Generalforsamling	Forretningsplan Strategi Budsjett og rekneskap Tilsetting og oppfølging av dagleg leiar Vedtak i styremøte Forankring i eigarorgan
Dagleg leiar	Dagleg leiing Følgje opp vedtak frå styret Saksførebuing Gjennomføring Informasjon Representasjon	Interne møte Eksterne møte	Strategi Budsjett og rekneskap Tilsetting og oppfølging av tilsette Vedtak i interne møte Forankring i styremøte
Administrasjonen	Underlag for innspel til eigarorgan	Kommunestyret	Saksdokument til kommunestyret
Kontrollutvalet	Syte for revisjon av rekneskap Sjå til at det blir ført kontroll med økonomisk forvalting og at måloppnåing, verknader mm blir vurdert		Revisjon Forvaltingsrevisjon Selskapskontroll

ROLLA SOM EIGAR

Kommunen si eigarrolle blir utøvd gjennom kommunestyret og eigarorgana (generalforsamling i AS og representantskap i IKS). Eigaren er ansvarleg for at føremålet med verksemda blir tatt vare på, og at verdiane som verksemda disponerer, blir forvalta i samsvar med intensjonane.

Eigarrolle blir utøvd gjennom ein kombinasjon av styredokument og vedtak i eigarorgana. Klare styringsdokument reduserer behovet for eigarstyring via eigarorgana, og gjer det lettare å halde nødvendig fråstand til den løpende styringa av selskapet.

Dei viktigaste styringsdokumenta er:

- Vedtekter (selskapsavtale for IKS)
- Aksjonæravtale (eventuelt)
- Stiftingsdokument
- Eigarstrategi/forretningsplan

For dei verksemndene det er relevant tilrår ein derfor det blir utarbeidd eigarstrategiar med føremål, krav og rammer for verksemda.

Eigaren vel styret for dei fristilte einingane KF, IKS, AS og stiftingar.

Styret blir valt i eigarorgana (generalforsamling eller representantskap). Eigaren har også ansvar for å fastsette styrehonorar og for å følgje opp kontroll av styret.

- **Kommunestyret si rolle**

Eigaravgjerder kan berre takast i formelt eigarmøte i kommunestyret (el. formannskapet etter delegasjon).

For kommunale føretak (KF) er kommunestyret øvste organ. Kommunestyret vedtar oppretting av føretaket, fastset vedtekter og vel styre. Styret i eit KF er direkte underlagt kommunestyret. Som ledd i handsaminga av kommunebudsjett og økonomiplan vedtar kommunestyret budsjett og økonomiplan for føretaket. Kommunestyret har også rett til når som helst å instruere føretaket i kva sak som helst. Intensjonane med å skilje ut einingar i eigne føretak tilseier likevel at kommunestyret bør vere varsame med å gjere vedtak som grip inn i leiinga og drifta av føretaket.

Overfor aksjeselskap, interkommunale selskap og stiftingar har kommunestyret inga formell rolle som eigarorgan. Kommunestyre (evt. formannskapet) si hovudoppgåve overfor slike selskap er å peike ut kommunen sin(e) representant(ar) til eigarorgana (generalforsamling eller representantskap). Kommunestyret kan også utstyre representanten(-ane) i generalforsamling/representantskap med bunde mandat, for å sikre at dei røystar i samsvar med fleirtalet i kommunestyret. Politiske organ kan ikkje binde styremedlemmer då desse skal handle på vegne av verksemda og ikkje av eigarane.

Seljord kommune skal som ein del av folkevaltopplæringa gjennomføre obligatoriske kurs og/eller eigarskapsseminar knytt til eigarstyring.

- **Formelle eigarmøte**

Den formelle utøvinga av kommunalt eigarskap går føre seg i eigarorganet (generalforsamling eller representantskap).

Rutinemessig fattar kvar ordinære generalforsamling vedtak som gjeld:

- Val av styre
- Honorar til styremedlemmer
- Val av revisor
- Årsrekneskap
- Utbyte

Når dette er aktuelt vedtar eigarorganet:

- Eigarstrategi
- Vedtektsendringar
- Kapitalendring
- Opplysing/avvikling

Når rammene er fastlagde gjennom eigarstrategi og vedtekter, er den viktigaste oppgåva til eigarorganet å velje eit kompetent styre og evt. fastsette eit utbyttenivå som underbyggjer

føremål og overordna strategi for selskapet. Eigarorganet bør vere varsam med å fatte vedtak ut over dette, sjølv om generalforsamlinga og representantskapet formelt sett har rett til å fatte vedtak i kva sak som helst.

Representantskapet i et IKS er tillagt fleire oppgåver enn generalforsamlinga i eit AS. I fyrste rekke gjeld dette budsjett, økonomiplan, sal/pantsetting av fast eigedom og større kapitalinvesteringar. Dette heng saman med at deltakarane har uavgrensa økonomisk ansvar. Ut over dette bør representantskapet i et IKS som hovudregel følgje same køyrereglar som generalforsamlinga i eit AS.

Lovverket opnar for at kommunestyret eller heile formannskapet utgjer generalforsamlinga i eit heileigd AS. Dersom det blir valt ei slik løysing, må kommunestyret/formannskapet opptre som eigarorgan og følgje spelereglane i aksjelova. Kommunen bør stille med ein representant som røystar på vegner av fleirtalet i kommunestyret/formannskapet. Som tidlegare nemnt inneber dette at eventuelle debattar om standpunktet til kommunen går føre seg i kommunestyret/formannskapet.

I aksjeselskap bør innkalling og saksdokument til generalforsamling bli sendt minst tre veker før møtet skal haldast. (Aksjelova § 5-10 har ein minimumsfrist på 1 veke).

For interkommunale selskap skal innkalling og saksdokument til representantskapsmøte sendast minst tre veker før møtet skal haldast.

- **Eigarmøte**

KS tilrår at det blir halde eigarmøte jamleg for å bidra til god eigarstyring og kommunikasjon med selskapet. Eit eigarmøte er eit møte mellom representantar frå kommunen som eigar, styret og dagleg leiar for selskapet.

Nokre gonger har eigarane behov for å diskutere strategiar seg imellom utan å gjere formelle vedtak, og dette bør kunne gjerast utan å måtte kalle inn til møte i generalforsamlinga eller representantskapet etter dei formelle reglane i lova. Eit eigarmøte er ikkje lovregulert og er berre ein uformell arena der det ikkje skal vedtakast noko.

I tillegg bør ein ikkje legge føringar eller «gi signal» i eigarmøta som kan oppfattast som inngrep inn i myndighetsområdet til styret. Eigarmøta er uforpliktande for eigarane og for selskapet.

ROLLA TIL STYRET

Ved kommunalt eigarskap

Selskap med offentlege eigarar skal vera klar over samfunnsansvaret sitt.

Alle eigarar må bli behandla likt og få same informasjon. Eigarane forheld seg til styret/styreleiaren av verksemda.

Selskapet skal gi dekkande informasjon i god tid om saker til handsaming; saksdokumenta bør vere så utførlege at eigarane kan ta stilling til saker som skal handsamast.

Styret skal på uavhengig grunnlag ha ei aktiv rolle overfor dagleg leiar når det gjeld service, kontroll, strategi og ressurssituasjon.

Styret bør:

- Legge til rette for god dialog på generalforsamlinga mellom eigar, styret og leiing.
- Fastsetje ein årleg plan for arbeidet sitt med serleg vekt på mål, strategi og gjennomføring.
- Evaluere arbeidet sitt.
- Nye styremedlemmer må bli gjort merksame på kva rolle og ansvar dei har, og bør gjennomgå styrekompelansekurs.

Styret sitt ansvar

Styret har samla ansvar for forvalting av selskapet, inkludert:

- Strategiutvikling, planar og budsjett
- Organisering, leiing og drift
- Økonomisk styring og kontroll
- Tilsetting og oppfølging av dagleg leiar.
- Representasjon av selskapet utetter.

Styret er underlagt eigarorganet (kommunestyret i eit KF, representantskapet i eit IKS og generalforsamlinga i eit AS). Styret sitt mynde er avgrensa av dei rammene som eigarorganet har sett gjennom eigarstrategi, vedtekter og enkeltvedtak i eigarorganet.

Dersom styret saknar styringssignal frå eigarane, bør dei be om å få dette. Strategiske avgjelder bør vere forankra i eigarorganet.

Styret har **ansvar for verksemda som heilskap, og representerer alle eigarane**. Dette gjeld også det enkelte styremedlemmet. Eit styremedlem skal derfor utøve styrerolla si ut frå omsynet til selskapet sitt beste, og ikkje spesielt ivareta interessene til den eigaren, det partiet, den interessegruppa eller andre som har utpeika det.

Dei enkelte styremedlemmene har personleg ansvar. Ansvaret gjeld handlingar eller unnlating av handlingar, og føreset forsett eller uaktsemd. Det personlege ansvaret gjeld styremedlemmer utpeika av kommunen på lik line med andre styremedlemmer.

Styreleiaren har same formelle ansvar som dei andre styremedlemmene. I det praktiske styrearbeidet har likevel styreleiaren ei meir aktiv rolle enn andre styremedlemmer.

Styreleiaren har ansvaret for gjennomføring av styremøta, løpende dialog med og praktisk arbeidsgivarfunksjon overfor daglag leiar og eventuell representasjon av verksemda i media.

Dei viktigaste dokumenta for utøving av styreansvaret er:

- Forretningsplan
- Strategi
- Budsjett
- Årsrekneskap
- Perioderekneskap/budsjettoppfølging

Ut over dette er det viktigaste verktøyet for styret dei vedtaka som blir fatta i enkeltsaker i styremøta. Vanlegvis krev utøvinga av styrerolla kontakt mellom styremøta. Særleg gjeld dette kontakt mellom styreleiaren og dagleg leiar. I nokre situasjoner vil det også vere føremålstenleg med samtaler mellom styremedlemmer. Ein føresetnad for at slik kontakt utanom styremøta ikkje skal undergrave styret si rolle som kollegium, er at det ikkje blir fatta vedtak eller at det blir gitt viktige styringssignal. Samstundes er det avgjerande at dialog utanom styremøta er prega av openheit og går føre seg i forståing med dei andre styremedlemmene.

Hovudprinsipp som gjeld styret

- Styret skal sørge for jamleg styreopplæring om ansvar og oppgåver,
- Styret bør vurdere ei eigenevaluering kvart år, både når det gjeld kompetanse og arbeid internt i styret.
- Styret sine prioriteringar bør nedfellast i strategiske planar som eigarorgana vedtar.
- Styret skal gjere greie for styringa og leiinga av selskapet i årsrapporten.
- Det skal utarbeidast instruksar for styret og dagleg leiar.

ROLLA SOM DAGLEG LEIAR/ADM. DIR

Ansvoaret til dagleg leiari er heimla både i kommuneloven § 71, lov om interkommunale selskaper § 14 og aksjeloven § 6-2 nokså likelydande.

Dagleg leiari har ansvar for den daglege leiinga og skal følgje retningsliner og pålegg frå styret. Til dagleg leiing høyrer ikkje saker som etter tilhøva i selskapet er av uvanleg art eller er svært viktige. Slike saker kan den daglege leiaren berre avgjere når styret i kvar einskild sak har gitt dagleg leiari mynde til det, eller når ein ikkje kan vente på ei styreavgjerd utan at det er til vesentleg ulempe for verksemda til selskapet. Styret skal i så fall snarast råd bli underretta om saka.

Dagleg leiari blir tilsett av og er underlagt styret. I styringssamanheng held dagleg leiari seg til styret samla evt. til styreleiari og ikkje til eigarane.

ROLLA TIL KOMMUNEADMINISTRASJONEN / RÅDMANNEN

Administrativ støtte og koordinering

Rådmannen skal hjelpe dei folkevalde representantane og skal:

- ha oversikt over selskapa med tilhørande vedtekter, selskapsavtaler, tenesteavtaler og lovverk som blir haldne à jour.
- etablere kontakrutine med administrasjonen i dei andre eigarkommunane, med vekt på selskap av stort verdi for kommunen.
- yte administrativ sekretariatsstøtte til dei valde representantane for å hjelpe ordføraren i høve til faglege avklaringar på førehand.

I samspelet med fristilte einingar har administrasjonen i fyrste rekke ansvar for å utarbeide underlagsdokument for å utøve eigarrolla til kommunestyret og eigarorgana.

Administrasjonen har ingen direkte styringsfunksjon over fristilte einingar. Administrasjonen har såleis ikkje høve til å instruere dagleg leiari eller styret i ei fristilt verksemd.

Dette gjeld for alle variantane av fristilte einingar, også kommunale føretak (KF). Overfor KF har likevel rådmannen høve til å instruere leiaren av føretaket om å utsetje iverksetjing av eit tiltak til det er handsama i kommunestyret. I saker som skal opp i kommunestyret har rådmannen rett til å møte og uttale seg i styremøte før styret fattar vedtak. Styret i føretaket har likevel inga formell plikt til å leggje vekt på uttala frå rådmannen.

Rådmannen si rolle i selskap med avgrensa ansvar (AS og IKS) er som rådgivar og kontrollar for ordføraren før saker blir lagde fram for kommunestyret. Også i det løpende arbeidet skal rådmannen og hans administrasjon stå til rådvelde for ordføraren der ein finn det nødvendig. Særleg når kommunen sine økonomiske tilskot eller forventningar må endrast utanom dei årlege budsjettetthandsamingane skal rådmannen vere med og kvalitetssikre dei økonomiske tilhøva.

Rådmannen har ansvar for å leggje til rette for politiske avgjerder og setje i verk og følgje opp det som er vedtatt, inkludert hjelpe og informere dei folkevalde på best mogeleg fagleg grunnlag. Dette generelle ansvoaret reiser likevel nokre særegne utfordringar knytt til eigarskapshandtering, i og med at dei selskapa som kommunen heilt eller delvis eig, er underlagt selskapslovgiving som set grenser for eigaren si direkte styring, og for eksempel også avgrensar tilgangen til selskapsinterne dokument.

Etter kommunelova § 23 pkt 2. er ramma for ansvoaret til rådmannen at:

"Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at

administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.”

På same vis vil intensjonar og retningsliner i forvaltingslova vere førande, ikkje minst fvl § 17 – om forvaltningsorganet si utgreiings- og informasjonsplikt.

- *Administrasjonen kanaliserer som hovedregel signaler til styret gjennom eierorganene*
- *Administrasjonens hovedrolle er som rådgiver og kontroller for ordfører før saker legges frem i kommunestyret*
  - *Sikre et holdbart kunnskapsgrunnlag og utrede aktuelle saksforhold på en forsvarlig måte*
  - *Rådgi og tilrettelegge for beslutninger knyttet til valg av selskapsform og – modell ved opprettelse av nye selskaper*
  - *Sørge for rettidig behandling av saker som de respektive styrer har fremmet til behandling i eierorganene (generalforsamling eller representantskap)*
  - *Bidra til aktivt eierskap ved å fange opp og presentere for folkevalgt behandling saker vedrørende eierskapet som kommunen bør fremme selv, uavhengig av initiativ fra selskapets organer (endringer i eierstruktur, kjøp/salg av selskaper eller deler av disse, vedtektsendringer, forslag til eierstrategi, forslag til aksjonæravtale etc.)*
  - *Tilrettelegge for behandling av kommunens direkte forpliktelser gjennom eierskapet (berører IKS og FKF)*

ROLLA TIL KONTROLLUTVALET

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen sine rekneskap blir revidert på ein trygg måte. Kontrollutvalet skal vidare sjå til at det blir ført kontroll med at den økonomiske forvaltinga går føre seg i samsvar med gjeldande avgjerder og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, måloppnåing og verknader ut frå vedtak og føresetnader frå kommunestyret (forvaltningsrevisjon).

Dette gjeld automatisk også KF, som juridisk er ein del av kommunen. Gjennom lovføresegner om selskapskontroll i kommuneloven § 80 har kontrollutvalet også, i IKS eller AS der kommunen aleine eller i lag med andre kommunar eller fylkeskommunar eig alle aksjane (inkl. deira datterselskap), rett til å krevje dei opplysningane som kjennest nødvendige for kontrollen deira. Kontrollutvalet og kommunerevisoren kan etter eiga vurdering sjølv gjere undersøkingar i selskapet.

Kontrollutvalet og kommunerevisoren skal varslast og har rett til å vere til stades på generalforsamling i eit AS eller representantskap i eit IKS.

I tillegg til tradisjonelle kontolloppgåver skal kontrollutvalet sjå til at det blir ført kontroll med forvaltinga av eigarinteressene til kommunen. I dette ligg ei vurdering om kor vidt eigarinteressene blir utøvd i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader. Denne forvaltingskontrollen bør utnyttast for å sikre at kommunen sine eigarinteresser er langsiktige og heilskaplege sett i samanheng med kommunen sin totale tenesteproduksjon.

Kontrollutvalet har inga rolle i høve til stiftingar. Kontrollen med stiftingar blir utførd av stiftningstilsynet.

Nærmore reglar om arbeidet til kontrollutvalet går fram av kommunelova § 77 jf. forskrift om kontrollutvalg i kommune og fylkeskommuner (F15.06.2004 nr 905).

DEL 3 EIGARARSKAP, STRATEGIAR OG NYKELINFORMASJON

A. Eigarskap Seljord kommune

Oversyn over verksemder der Seljord kommune er eigar.
Oversynet bør bli oppdatera årleg pr .1. juli.

Ved sida av formalisering av samarbeid gjennom ulike selskapsformer, er kommunen deltakar i avtalt regionsamarbeid. Som ein liten distriktskommune er Seljord avhengig av å samarbeide tett med nabokommunane, både om tiltak knytt til samfunnsutvikling og næringsutvikling og om tenesteproduksjon. Vest-Telemark-rådet er vårt organ for koordinering av denne type tiltak. Alternativ til selskapsdanning kan vere vertskommunesamarbeid, som er ein del av kommunal tenesteproduksjon. Barnevernssamarbeidet i Vest-Telemark er eit vertskommunesamarbeid, der Kviteseid kommune har ansvaret for tenesta på vegner av Vest-Telemarksommunane, og utgiftene vert fordelt på kommunane etter avtale.

B. Representantar oppnemnde av Seljord kommune

Oversyn over kvens som er valt til å representere kommunen.
Oversynet bør bli oppdatera årleg pr .1. juli.

c. Eigarstrategi

Eigarstrategi utgjer kommunen si konkrete vurdering i høve til eigarskapet overfor den einskilde verksemda, for å sikre at verksemda ivaretar dei måla som eigarane har sett.

Generelle tilhøve som eigaren bør vurdere for alle verksemder:

- Er vedtekten oppdaterte og tilpassa status for verksemda?
- Er det behov for ytterlegare styringsdokument i verksemda?
- Er det storleiken på styret føremålstenleg?
- Er det ynskjeleg med styrerrepresentasjon i alle verksemder der kommunen har eigardel?
- Er det grunnlag for å vurdere organisasjonsforma for verksemda?

Eigarstrategiarbeidet skal baserast på vedtatt eigarskapspolitikk. Eigarskapsutvalet vil arbeide vidare med eigarskapsstrategi for dei ulike selskapa. Sak om dette vil bli fremja i løpet av hausten.

Eigarstrategiane for dei einskilde verksemndene blir utarbeidd etter at kommunestyret har vedteke Del 1, 2 og 3 som grunnlag.

Samla eigarskapsmelding vil bli lagt fram for kommunestyret når eigarstrategiar for verksemder der kommunen eig meir enn 15 % i del 4, er ferdig.

Verksemder der kommunen eig meir enn 15 %, og som ein vil prioritere å utarbeide eigarstrategi for:

1. Granvin kulturhus AS
2. Interkom. Brannvernsamarbeid i Vest-Telemark IKS
3. Møtestad Seljord AS
4. Renovest IKS
5. Seljord Næringshage As
6. Seljord Personal AS
7. Vest-Telemark Pedagogisk Psykologiske Teneste PPT IKS
8. Vest-Telemark Kraftlag AS
9. Århus Næringspark AS

A. EIGARSKAP - SELJORD KOMMUNE pr Pr 15. des 2015

	Eigardel (%)	Selskaps kontroll (årstal)	Motivasjon P Politisk F Finansiell	Nykel opplys	Eigar strategi
Aksjeselskap					
Attføringsenteret i Rauland AS	0,10				
E134 og Rv36 Telemark AS	2,50				
Granvin kulturhus AS	27,00			X	
Haukelivegen AS	3,03				
Hjalarhornet AS	6,67				
Kommunekraft AS	0,32				
Kulturlandskapssenteret AS	2,84				
Møtestad Seljord AS	40,00			X	
Norsk Bane AS	0,80				
Seljord Næringshage AS	23,26			X	
Seljord Personal AS	100,00	2007/2014		X	
Telemark Bilruter AS	2,87				
Vest-Telemark Blad AS	7,00				
Vest-Telemark kraftlag AS	19,00	2007/2015		X	
Vest-Telemark Næringsbygg AS	9,10			X	
Visit Telemark AS	0,96				
Århus Næringspark	50				
Samverkeføretak /andelslag					
Biblioteksentralen A/L	0,08				
Ämotsdal grendehus L/L	21,32				
Interkommunale selskap					
Interkommunalt arkiv for BVT IKS	1,33				
Interkom. Brannvernsamarbeid i Vest-Telemark IKS	20,00				
Renovest IKS	22,50				
Telemark Kommunerevisjon IKS	1,11				
Telemark og Agder Kontrollutvalg-sekretariat IKS	1,6				
Vest-Telemark Pedagogisk Psykologiske Teneste PPT IKS	15,00	2013			
Andre					
Eigarlaget ved Seljord Folkehøgskule					
KLP (eigenkapitalinnskot)		Kunde = eigar			
§ 7 Vest-Telemark Rådet					
Stiftingar					
Stiftinga Sauherad Samtun	0			X	
Stiftinga Seljordutstillinga Dyrsku'n	0				

B. REPRESENTANTANTAR OPPNEMNDE AV KOMMUNEN

Pr 5. mai 2015

AKSJESELSKAP

Granvin kulturhus AS :

- Styremedlem Asbjørn Storrusten vara Frid Berge

Møtestad Seljord AS

- Styremedlem: Frid Berge
- Styremedlem: Asbjørn Storrusten

Seljord Næringshage As

- Styremedlem Asbjørn Storrusten Vara Frid Berge

Seljord Personal AS:

- Styreleiar Bjarne Nenseter (leiar)
- Styremedlem Kine Cecilie Jordbakke.
- Styremedlem Hallgeir Ofte
- Styremedlem Hilde Fjellheim
- Styremedlem Svein Erik Sletta

Telemark Bilruter 2011 - 2015

- Styremedlem Hilde Fjellheim (styreleiar)

Vest-Telemark Blad AS

- Styremedlem Aud Jonskås (styreleiar)

Vest-Telemark Kraftlag AS

- Styremedlem Magne Reinstaul
- Styremedlem Margit Karlsen Rinde

Århus Næringspark AS

- Styremedlem Halfdan Haugan
- Styremedlem Magne Reinstaul

Ingen styre representantar i

- Attføringsssenteret i Rauland AS
- E134 og Rv36 Telemark AS
- Haukelivegen AS
- Hjalarhornet Rado
- Kommunekraft AS
- Kulturlandskapssenteret AS
- Norsk Bane AS
- Vest-Telemark Næringsbygg AS
- Visit Telemark AS
- Kulturlandskapssenteret AS

SAMVERKEFØRETAK /ANDELSLAG

Åmotsdal Grendehus L/L Representantskapet

- Representant: Ordførar Personleg vara: Varaordførar
- Representant: Sigrun Dyrland Eidal (SP) Personleg vara: Heidi Eiesland (SV)

INTERKOMMUNALE SELSKAP (IKS)

Renovest IKS

- Styremedlem Magne Reinstaul (styreleiar) Vara; Aud Jonskås

Interkom. Brannvernsamarbeid i Vest-Telemark IKS

- Styremedlem Kåre Groven

Vest-Telemark Pedagogisk Psykologiske Teneste PPT IKS

- Styremedlem Ronde Schade

Telemark Kommunerevisjon IKS - Ingen representasjon

Telemark og Agder Kontrollutvalgs sekretariat IKS

- Ingen representasjon

Interkommunalt arkiv for BVT IKS - Ingen representasjon

STIFTINGAR

Stiftinga Seljordutstillinga Dyrskun

- Styremedlem: Eivind Skogheim (eit år 2014)
- Styremedlem: Harriet Slaaen (to år 2014) Vara: Jan T. S. Tveit (to år)

Stiftinga Sauherad Samtun

- Styremedlem; Ronde Shade

ANNA

Eigarlaget ved Seljord Folkehøgskule

- Representantskapet ordførar / vara; varaordførar

Krisesenteret Telemark 2011 - 2015

- Representantskap medlem: Ordførar Pers. vara: Hanne Nordgaard (AP)

Sparebanken Din Representantskap (2015 -2019

- Medlem: Trond Johnsen
- Medlem: Ingunn Haugland
- Vara: Kjellaug W. Abrahamsen

Styremedlem Edvard Mæland og Solveig Sundbø Abrahamsen

Seljord Frivilligsentral

- Styremedlem; Asbjørn Storrusten

Telemark interkommunale næringsfond (TIN) – ingen styre rep.

Biblioteksentralen A/L - Ingen representasjon

C. EIGARSTRATEGAR / NYKELOPPLYSINGAR

1. Granvin kulturhus AS
2. Interkom. Brannvernsamarbeid i Vest-Telemark IKS
3. Møtestad Seljord AS
4. Renovest IKS
5. Seljord Næringshage As
6. Seljord Personal AS
7. Vest-Telemark Pedagogisk Psykologiske Teneste PPT IKS
8. Vest-Telemark Kraftlag AS
9. Århus Næringspark AS

DØME

4.4 Renovest IKS

Selskapsform: Interkommunalt selskap (IKS)
Organisasjonsnr.: 980 018 725
Forretningskontor: Kviteseid
Adresse: Ordalsvegen 63, 3850 KVITESEID
Telefon: 35068000
Nettadresse: www.renovest.no
Kontaktperson: Dagleg leiar

Vedtekter:

Renovest IKS blei etablert i 1998. (Innsamling av avfall i regi av Renovest starta i januar 2000.)

Selskapet er bygd opp etter vilkåra i forureiningslova.

Renovest IKS er eit interkommunalt selskap med delt ansvar. Deltakarane heftar proratisk for selskapet sine forpliktingar i samsvar med eigardelar. Deltakarane sine eigardelar i selskapet er fordelte i høve til folketalet.

Deltakarane er:

Vinje	29,0 %
Seljord	22,5 %
Kviteseid	19,5 %
Tokke	19,0 %
Fyresdal	10,0 %

Selskapet sitt føremål er å ta vare på alt avfall i regionen på ein miljømessig, teknisk og økonomisk forsvarleg måte ved at kommunane overfører dette ansvaret til selskapet.

Selskapet skal:

- etablere, eige og drive anlegg for mottak, handsaming og deponering av avfall for dei fem kommunane i samsvar med forureiningslov og konsesjonsvilkår.
  - vere ansvarleg for innsamling, transport og handsaming av alle avfallstyper etter lovverk og føresegner.
  - ta seg av all innsamling og vidare handsaming av slam frå reinseanlegg, septiktankar og lukka anlegg.
  - drive informasjon, samordning, rådgjeving og tilrettelegging om det som vedkjem avfallshandtering.
- (Jf § 4 i selskapsavtala.)

Selskapet sitt høgste organ er representantskapet og styret.

Kvar av eigarkommunane skal ha 2 medlemmer med varamedlemmer i representantskapet.

Representantskapet skal m.a.:

- fastsetje budsjett og økonomiplan
  - gjere vedtak om større utbyggingsprosjekt, kjøp og sal av fast eigedom og opprettning av avtaler som har stort omfang for selskapet eller deltaking i andre selskap
  - fastsetje handlingsplanar og langsiktige mål for selskapet
  - gjere vedtak om om å ta opp lån innafor rammene i selskapsavtala
- (Jf §§ 6 og 8 i selskapsavtala).

Styret i selskapet skal ha 5 medlemmer med personlege varamedlemmer. Dei blir valde for 2 år om gongen.

Alle eigarkommunane skal vera representert i styret.
(Jf § 9 i selskapsavtala).

Styremedlemmer/varamedlemmer oppnemnde av Seljord kommune, sjå vedlegg 6.

Mål/utfordringar:

Mål:

- Gjera om avfall frå eit problem til ein ressurs.
- Avklare ressursar.
  - Ny råvare
  - Gjenbruk
  - Ombruk
  - Energi
  - Gjødsel
- Hindre at farleg avfall kjem på avvegar.

Utfordringar:

- Gje informasjon og auka forståing hos avfallsprodusentane om dei krava styresmaktene set.
- Få avklaring på framtidig handsaming av restavfall.
- Auke sorteringsgraden.
- Finne effektive innsamlingsordningar som er brukarvenlege og som gjev ein optimal logistikk.
- Utnytte av avfallsressursane best mogeleg, gjenbruk, ombruk, energigjenvinning.
- Avklaring av langtidskompostering av slam. Luktpproblem og omsetnad av ferdigprodukt.
- Redusere misbruk av hyttecontainarane.
- Logistikk. Renovest IKS har i heile området 5.500 hushaldningsabonnement og 9.500 hytteabonnement. Dei er spreidde over eit stort område (3 gonger større enn Vestfold fylke).

Strategi:

Seljord kommune meiner Renovest IKS i sin strategi bør medverke til at innsamla avfall i størst mogeleg grad blir nytiggjort i regionen. Samarbeidet med IATA IKS om handsaming av avfall bør bli arbeidd vidare med.

Innsamling og handsaming av avfall er ei utfording i område med spreidd busetnad.

Renovest bør informere tydelege til abonnentane om kva därleg avfallssortering fører til av meir arbeid/meirkostnad for selskapet, og dermed høgare abonnementsavgift.

Seljord kommune

Arkiv: 038
Saksnr.: 2016/671-1
Sakshand.: Asbjørn Storrusten
Direkte tlf.: 35065155
Dato: 30.03.2016

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Kommunestyret	30/16	07.04.2016

Val av styrekandidatar i eksterne verksemder**Saksutgreiing:**

Seljord kommune må velje kandidatar til styrer i verksemder der kommunen er eigar, medeigar eller kommunen er beden om å vere representert.

Det er den einskilde generalforsamling/representantskap som vel styremedlem, gjerne etter forslag frå eigar/eigarar eller grupper av eigarar.

Når det gjeld kommunen sine val av kandidatar til styrer vil det vere ulike reglar alt etter kva slags verksemder det er snakk om (jamfør informasjon frå Fylkesmannen v/ jurist S. Elseth).

Dei aktuelle selskapsformene for Seljord kommune er:

1. Interkommunale selskap - IKS-loven, § 6:

Kommunestyra vel representantar til selskapet sitt representantskap. § 10: Representantskapet vel styremedlemer med dei unntak som føljer av same bestemmelse.

2. Aksjeselskap – aksjeloven § 6-3:

Generalforsamlinga vel styremedlemene. Kommunestyret kan delegere mynde til å velje kommunens styrerekvisitasjons i selskapa.

Seljord kommune må velje kandidatar til følgjande styre:

Aksjeselskap:

Granvin kulturhus AS, Møtestad Seljord AS, Seljord Næringshage As, SN Eigedom AS, Seljord Personal AS, Vest-Telemark Kraftlag AS og Århus Næringspark AS.

Stiftingar:

Sftinga Seljordutstillinga Dyrsku'n.

Anna:

Seljord Frivilligsentral

IKS:

Renovest IKS, Interkommunale Vest-Telemark Pedagogisk Psykologiske Teneste IKS og Brannvernsamarbeid i Vest-Telemark IKS.

Rådmannen si tilråding:

Rådmannen rår kommunestyre til å fatte følgjande vedtak:

Kommunestyret gjev den politiske valnemnda fullmakt til å velje/foreslå kommunens representantar til styrer i aktuelle aksjeselskap, stiftingar og IKS.

Rådmannen tiltarer valnemnda når det administrativt skal veljast/foreslåast styremedlemmer jamfør Eigarskapsmeldinga for Seljord kommune.

Utskrift til: Politisk valnemnd, Eivind Skogheim og Henry Mæland

Seljord kommune

Arkiv: C09
Saksnr.: 2016/659-1
Sakshand.: Asbjørn Storrusten
Direkte tlf.: 35065155
Dato: 29.03.2016

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Kommunestyret	31/16	07.04.2016

Val av representantar i nemnd for kulturpris/-stipend 2016-2019**Saksutgreiing:**

Seljord kommune og Sparebankstiftelsen Seljord delar kvart år ut ein kulturpris og eit kulturprisstipend.

Kulturprisen består av ein sjekk på kr. 20.000,- og ein bronseskulptur laga av Ellen Grøstad Barstad. Kulturstipendet består av ein sjekk på kr. 20.000,- og eit diplom.

Det er "kulturprisnemnda" i Seljord som avgjer kven som skal tildelast både kulturstipendet og kulturprisen. Kulturprisnemnda er samansett av tre personar frå Seljord kommune og tre personar frå styret for Sparebankstiftinga Seljord.

Kulturprisen og kulturstipendet lysast ut i februar kvart år med 1. april som frist for innsending av skriftleg framlegg til kandidatar.

Seljord kommune er sekretariat for kulturprisnemnda.

Kommunens representantar har den siste perioden vore ordførar, varaordførar og leiar av opposisjonen.

Rådmannen tilrår at Kommunestyret veljar tre medlemmer til kulturprisnemnda.

Rådmannen si tilråding:

Saka leggast fram utan tilråding.

Utskrift til: Sparebankstiftinga Seljord v/ Morten Olav Dyrud.

Seljord kommune

Arkiv: C60
Saksnr.: 2012/1290-5
Sakshand.: Frid Berge
Direkte tlf.: 35065152
Dato: 09.02.2016

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap/økonomiutval	42/16	17.03.2016
Kommunestyret	32/16	07.04.2016

Planleggingsmidlar til bibliotek Granvin kulturhus

Saksdokument:

Saksutgreiing:

I kommunestyremøte 17. desember 2015 blei det i sak 145/15 "Kommuneplan - handlingsdel med handlingsprogram, budsjett og økonomiplan med kommentarar 2016-2019" fatta følgjande vedtak:

Felles framlegg frå Ap, H, Krf, V. og Sp:

Det vert sett av kr 400.000 i planleggingsmidlar til bibliotek på Granvin kulturhus. I planleggingsperioden må det også bli tatt hensyn til eit eventuelt badeanlegg i tilknyting til kulturhuset. Kostnaden vert dekt av disposisjonsfond.

Samrøystes vedteke.

Beløpet er budsjettera på post 440/3700/12701 Kultur og næring/bibliotek/konsulenttenester.

Nye lokalar for folkebiblioteket i Seljord har vore eit ynskje i lang tid, og har fylgt planane til kommunen utan at det er fatta vedtak om midlar til nytt Bibliotek. Kommunestyret fatta samrøystes eit intensjonsvedtak om kr 400.000,- i planleggingsmidlar for nytt Bibliotek på Granvin kulturhus i budsjettvedtaket for 2016. Administrasjonen vil i saksframstillinga kome med ei tilråding om korleis kommunen best mogleg kan løyse oppdraget.

Litt historikk og tilbakeblikk:

På bakgrunn av vedtak i formannskapet sak 29/10 "Symjehall og bibliotek i Seljord kommune", vart det sett ned ei arbeidsgruppe med to representantar frå kommunen og to frå Granvin, for å planlegge nye lokale i tilknyting til Granvin kulturhus. Arbeidsgruppa har sett på arealbehov og kravspesifikasjonar knytt til bibliotekdrift på Granvin, samt tilrådd at det utlysast ein arkitektkonkurranse for å få på plass skisser til korleis oppdraget kunne løysast.

Arbeidet blei satt på vent i 2012 etter vedtak i formannskapet sak 100/12, vedtaket lyder slik:
 "Seljord kommune vil utsette vidare framdrift med økonomiske konsekvensar i
 bibliotekprosjektet til gjennomgang av kommunal tenesteproduksjon er sluttført."

Vurdering:

Seljord kommune har behov for nye lokalitetar til bibliotekdrifta, kommunestyret har vedtatt at nytt bibliotek skal lokaliseras til Granvin kulturhus. Likevel er det slik at kommunen ikkje kan gå i gang med eit prosjekt for å realisere nytt bibliotek på Granvin slik vedtaket lyder. Etter ei grundig vurdering og dialog med KS advokat har ein sett at det er vanskeleg å effektuere vedtaket til kommunestyret av 17.12.2015.

Både kr 400.000,- i tilskot som planleggingsmidlar til Granvin kulturhus AS og at dei eventuelt byggjer nye lokale for leige, strir mot forskrift samt lov om offentleg anskaffing.

Midlar til planlegging på kr 400.000,- skal gå til prosjektering av biblioteket, og fell difor inn under regelverket. For at unnataket for eigenregi skal vere oppfylt må Kulturhuset være heileigd av kommunen. Eit tilskot på planleggingsmidlar til Granvin vil stride med § 3- 8 rådgjevingshabilitet – noko som i ettertid kan gjere Granvin Kulturhus AS inhabil og ekskludert som utbyggjar.

Dersom om ein skulle gå vidare med planane om nytt Bibliotek på Granvin så ville ein leigekontrakt på lokalar til nytt Bibliotek handsamast som ein bygge – og anleggskontrakt noko som krevjar konkurranseutsetting. Her kan andre lokalitetar og utbyggjarar vinne ein eventuell kontrakt.

Rådmannen meiner at spørsmålet om lokalisering av bibliotek og kva for posisjon denne viktige demokratiske arenaen og møtestaden skal representere i framtida bør bli grundig vurdert før val av framtidige løysingar. Mellom anna bør ein sjå på kva for konsekvensar lokalisering vil ha med omsyn til skulen og deira bruk av biblioteket.

For å møte intensjonen om nytt Bibliotek, ser rådmannen for seg to moglegheiter:

Alternativ 1.

Starte arbeidet med ei to trinns anskaffing der trinn 1 er å lage ein plan og design-konkurranse, med eit skisseprosjekt der lokalisering, design og funksjonalitet må vere kravspesifikke. Vidare må trinn to fokusere på ein OPS «offentleg – privat samarbeid» der sjølve leigekontrakten er objektet. Det er tilrådd å fyrst få plass ein dialogkonferanse med aktuelle tilbydarar/bransjar for å få innspel til konkuransegrunnlaget og ikkje minst lokaliseringa av nytt bibliotek.

Alternativ 2.

Lokalisering er valt, og kommunen vil ha nytt bibliotek i tilknyting til Granvin kulturhus AS. Kommunen må då be Granvin kulturhus AS om løyve til å kjøpe delar av deira eigedom og seksjonere ut deler av eigedomen gnr45/ bnr19 til tomt for nytt bibliotekbygg. Seljord kommune må så sjølve planleggje, bygge og drifta denne delen av kulturhuset.

Båe alternativ gir kommunen nye lokalar til bibliotek, og såleis er dette i tråd med intensjonen til kommunestyret. Alternativ 1, opnar opp for at ein kan sjå på lokalisering av bibliotek på andre stader i sentrum, samt at kommunen ikkje eig og driftar bygget. Ein plan- og design konkurranse kan gje nye og spanande momenta som ikkje tidligare har vore vurdera. Granvin kulturhus AS kan likevel ende opp som beste alternativ og intensjonen til kommunestyret blir fylgt i tråd med lova. Alternativ 2, fylgjer intensjonen til kommunestyret om nytt bibliotek lokalisera på Granvin, utfordringa er at kommunen må planleggje, bygge og drifta sjølve.

Rådmannen si tilråding:

Rådmannen rår formannskapet fatte følgjande vedtak:

Formannskapet rår kommunestyret til å gjere om på budsjettvedtak av 17.12.2015: "Det vert sett av kr 400.000 i planleggingsmidlar til bibliotek på Granvin kulturhus. I planleggingsperioden må det også bli tatt hensyn til eit eventuelt badeanlegg i tilknyting til kulturhuset. Kostnaden vert dekt av disposisjonsfond."

Nytt vedtak lyder: Det vert sett av kr 400.000 i planleggingsmidlar til nytt bibliotek. I planlegginga skal det takas omsyn til skulen sitt behov for biblioteknester. Seljord kommune skal gjennomføre ei to trinns anskaffing, kor det skal gjennomførast ein dialogkonferanse i tråd med innovativ innkjøp, der trinn 1 er ein plan- og design konkurranse, som grunnlag for vidare avklaring. Innhaldet i konkuransegrunnlaget vil vere innspel frå dialogkonferansen, samt at lokalisering, design og funksjonalitet må vere kravspesifikke.

Kostnaden vert dekt av disposisjonsfond.

Handsaming i Formannskap/økonomiutval - 17.03.2016

Gunnar Eilefstjønn var erklært inhabil i saka.

Framlegg frå H. v/ Jon Svartdal:

Rådmannen sitt framlegg med følgjande tillegg til nytt vedtak:

Dersom nytt bibliotek vert planlagt i tilknyting til Granvin, må det takas omsyn til ev. badeanlegg i tilknyting til kulturhuset.

Framlegget frå H. v/ Jon Svartdal

Samrøystes vedteke med 6 røyster

Vedtak i Formannskap/økonomiutval - 17.03.2016

Det vert sett av kr 400.000 i planleggingsmidlar til nytt bibliotek. I planlegginga skal det takas omsyn til skulen sitt behov for biblioteknester. Seljord kommune skal gjennomføre ei to trinns anskaffing, kor det skal gjennomførast ein dialogkonferanse i tråd med innovativ innkjøp, der trinn 1 er ein plan- og design konkurranse, som grunnlag for vidare avklaring. Innhaldet i konkuransegrunnlaget vil vere innspel frå dialogkonferansen, samt at lokalisering, design og funksjonalitet må vere kravspesifikke.

Dersom nytt bibliotek vert planlagt i tilknyting til Granvin, må det takas omsyn til ev. badeanlegg i tilknyting til kulturhuset.

Kostnaden vert dekt av disposisjonsfond.

Utskrift til:

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap/økonomiutval	25/16	19.02.2016
Kommunestyret	33/16	07.04.2016

Tilstandsrapporten for grunnskulen 2015**Saksdokument:****Vedlegg:**

1 Tilstandsrapporten for grunnskulen 2015 - rapporten
Tilstandsrapporten 2015

Saksutgreiing:

Det er fastsett i opplæringslova og privatskolelova at skuleeigar pliktar å utarbeide ein årleg rapport om tilstanden i opplæringa. I Stortingsmelding nr. 31 (2007-2008) går det fram at det er viktig at styringsorgana i kommunar og fylkeskommunar har eit bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringa. Dette er nødvendig for å følgje opp utviklinga av sektoren på ein god måte. Rapporten om tilstanden (tilstandsrapporten) i opplæringa skal omhandle læringsresultat, fråfall og læringsmiljø.

Den årlege rapporten skal **drøftast** av skuleeigaren, dvs. kommunestyret, fylkestinget og den øvste leiinga ved dei private grunnskolane (jf. opplæringslova § 13-10 andre ledd). Det er opp til skuleeigar å definere innhaldet av denne drøftinga.

Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem

Tilstandsrapporten er eit sentralt element i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Regjeringa har fastsett mål knytte til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø som grunnlag for å vurdere kvaliteten i grunnopplæringa, jf. St.meld. nr 31 (2007-2008). Til dei nasjonale målsetjingane har regjeringa sett opp indikatorar som skal gi grunnlag for å vurdere kor langt skuleeigaren er kome i å nå måla.

Lokalt kvalitetsvurderingssystem

Tilstandsrapportering er ein del av kvalitetsvurderingssystemet i Seljord kommune, "System for kvalitetsvurdering av Seljord grunnskule" som er utarbeidd etter føringane i Opplæringsloven § 13-10. Skal vi lykkast med å utvikle skulen må vi vere i stand til å vurdere tilstanden, utvikle tiltak, evaluere tiltaka og justere måla våre undervegs.

**Vedtak i Kommunestyret -
2014**

*Seljord kommune ynskjer å vere aktive skuleeigarar som tek ansvar for arbeidet som blir gjort i skulen og vi vil vere med på å skape **kultur for læring** i vår kommune. Det kan vi oppnå gjennom å vere engasjerte, spørjande og stille krav til skule, elevar og foreldre. Kommunestyret ynskjer at tilstandsrapporten blir lagt fram for formannskap tidleg kvar haust og at dette frå og med hausten 2014 skal bli eit dialogmøte mellom skule og politisk nivå der ein vurderer detaljane i tilstandsrapporten for grunnskulen.*

2015

Kommunestyret tek rapporten til vitande og ber skulane samarbeide med skulefagleg ansvarleg for å:

- 1. Vurdere særskilte tiltak for å styrke resultatnivået i engelskfaget.*
- 2. Styrke leseopplæringa på mellom- og ungdomstrinnet.*
- 3. Vurdere om større grad av involvering av foreldre og det politiske miljøet kan føre til positive ringverknader for resultatnivået på sikt.*

Tilstandsrapportering skal gjennomførast i tidsrommet januar/februar kvart år.

Tilstandsrapporten for Seljord kommune 2015 viser at vi oppfyller fleire av dei lokale måla i kommuneplanen 2006-2021 og Handlingsplan for undervisningssektoren.

Vi kan vere godt nøgde med resultatnivået etter fullført grunnskule 2015. Seljord kommune hadde eit av dei beste resultata i Telemark og landet med 43,9 grunnskulepoeng.

"Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet, legges sammen og deles på antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Deretter ganges gjennomsnittet med 10. Elever som har færre enn halvparten gyldige karakterer er ikke med i beregningene (se Forskrift til opplæringsloven § 6-26)." Kjelde: Utdanningsdirektoratet.

Jentene i 10. klasse hadde eit snitt på 47 grunnskulepoeng, medan gutane hadde eit snitt på 40 grunnskulepoeng. Det er altså relativt stor skilnad mellom gutter og jenter etter gjennomført grunnskule. Dette er ein tendens i heile landet.

Resultata frå nasjonale prøver hausten 2015 viser at vi har litt dårligare resultat enn tidlegare år. Resultatet skuldast i hovudsak at vi har mange elevar på lågaste faglege meistringsnivå. Denne utviklinga er det ekstra viktig å fylge med på, og skulane bør setje inn relevante tiltak på skule- og elevnivå for å betre situasjonen.

Elevundersøkinga viser at elevane i Seljord trivst godt på skulen saman med lærarane sine. Det er eit godt utgangspunkt for arbeidet på skulane.

Seljord kommune har gjennom mange år hatt få elevar med spesialundervisning, og har slik sett realisert sentrale styresmakter sitt mål om å redusere talet på elevar med spesialpedagogiske behov. Frå forskinga veit vi at det i alle skular er om lag 20 % elevar som opplever faglege utfordringar som dei treng ekstra hjelp med. Andelen elevar i Seljord med spesialundervisning er om lag 6 % - det inneber at det reint matematisk er om lag 14% av elevgruppa som har behov for ekstra støtte/tiltak. Lykkast ein ikkje med å tilføre ressursar og fagleg innsats til desse elevane/elevgruppene, så aukar risikoen for manglande fagleg utvikling.

Det bør vere eit mål at resultatnivået etter fullført grunnskule skal vere på nivå med andre kommunar i regionen. Da vil elevgruppa vår vere konkuransedyktige med elevar frå andre skular og kommunar.

Resultata i Seljord kommune og Telemark fylke har i fleire år vore svake. Telemark og Finnmark fylke presterer dårligast i Noreg. Det er med andre ord eit stort potensiale for å auke dei skulefaglege prestasjonane i vår region.

Ein klar tendens i landet er at vi er gode på "sosial reproduksjon" – det inneber at elevar av foreldre med lågt utdanningsnivå har svakare resultat enn elevar av foreldre med høgare utdanningsnivå. Dette er ein situasjon som ikkje er ynskjeleg. Det bør vere eit mål at vi skal snu denne utviklinga lokalt i Seljord. Noreg er eit høgkompetansesamfunn. Elevane i Seljord skal ut i ein arbeidsmarknad der fullført skulegang og gode resultat vil vere avgjerande for om ein lykkast og får arbeid. Gode skuleprestasjoner vil vere viktige for å skape vekst og utvikling også i vår region. Så langt ser det ut til at andre fylke og kommunar har betre fagleg utvikling enn det vi ser i Seljord og Vest-Telemark. Da blir i så fall elevane frå vår region taparar i ein konkurrancesituasjon. Det er ein situasjon vi har felles ansvar for å unngå – her må administrasjon, politikarar, lærarar, elevar og foreldre arbeide saman for å endre denne utviklinga.

Rådmannen si tilråding:

Formannskapet rår til at

- Det blir utarbeidd ein ny handlingsplan 2016-2030 for undervisningssektoren med tiltak for å auke resultatnivået i grunnskulen i Seljord.
- Det blir gjennomført årleg kompetansesamling for politikarar og skuleleiarar i Seljord. Administrasjonen får ansvar for å utarbeide innhaldet i denne samlingen. Tilstandsrapportering for grunnskulen blir ein sentral del av denne samlingen.
- Seljord kommune tek initiativ til ein skuleeigarsamling i Vest-Telemark der andre kommunar i VT blir invitert med til planlegging og gjennomføring. Målsettinga bør vere korleis ein skal utvikle grunnskulen i heile regionen.
- Mål for grunnskulen bør vere:
  - 1) **Resultatnivå etter fullført grunnskule:** 40 grunnskulepoeng eller meir.
  - 2) **Resultatnivå nasjonale prøver:** Skulane skal arbeide systematisk for å redusere andelen elevar på lågaste ferdighetsnivå og resultata skal vere på nasjonalt nivå eller høgare.
  - 3) **Resultatnivå for elevane i Elevundersøkinga:** Resultat skal vere like gode eller betre enn nasjonalt nivå. Skulane skal arbeide aktivt for at alle elevar skal ha eit godt fysisk og psykososialt miljø.

Handsaming i Formannskap/økonomiutval - 19.02.2016

Rådmannen si tilråding samrøystes vedteke med 5 røyster.

Vedtak i Formannskap/økonomiutval - 19.02.2016

- Det blir utarbeidd ein ny handlingsplan 2016-2030 for undervisningssektoren med tiltak for å auke resultatnivået i grunnskulen i Seljord.
- Det blir gjennomført årleg kompetansesamling for politikarar og skuleleiarar i Seljord. Administrasjonen får ansvar for å utarbeide innhaldet i denne samlingen. Tilstandsrapportering for grunnskulen blir ein sentral del av denne samlingen.
- Seljord kommune tek initiativ til ein skuleeigarsamling i Vest-Telemark der andre kommunar i VT blir invitert med til planlegging og gjennomføring. Målsettinga bør vere korleis ein skal utvikle grunnskulen i heile regionen.

- Mål for grunnskulen bør vere:
  - 4) **Resultatnivå etter fullført grunnskule:** 40 grunnskulepoeng eller meir.
  - 5) **Resultatnivå nasjonale prøver:** Skulane skal arbeide systematisk for å redusere andelen elevar på lågaste ferdighetsnivå og resultata skal vere på nasjonalt nivå eller høgare.
  - 6) **Resultatnivå for elevane i Elevundersøkinga:** Resultat skal vere like gode eller betre enn nasjonalt nivå. Skulane skal arbeide aktivt for at alle elevar skal ha eit godt fysisk og psykososialt miljø.

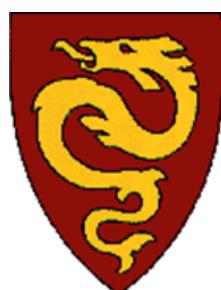
Utskrift til:

- Skulane
- Utdanningsforbundet

Tilstandsrapport

for grunnskulen i Seljord kommune

2015

Flatdal skule 1.-7.kl

Seljord barneskule 1.-7.kl

Seljord ungdomsskule 8.-10.kl

Den årlege tilstandsrapporten inngår som ein del av det ordinære plan-, budsjett- og rapporteringsarbeidet hos skuleeigaren og har kvalitetsutvikling som siktemål.

Lovkravet

Det er fastsett i opplæringslova og privatskolelova at skoleeigarar pliktar å utarbeide ein årleg rapport om tilstanden i opplæringa. I St.meld. nr. 31 (2007-2008) går det fram at det er viktig at styringsorgana i kommunar og fylkeskommunar har eit bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringa. Dette er nødvendig for å følgje opp utviklinga av sektoren på ein god måte.

Den årlege rapporten skal drøftast av skoleeigaren, dvs. av kommunestyret, fylkestinget og den øvste leiinga ved dei private grunnskolane, jf. opplæringslova § 13-10 andre ledd. Det er fastsett i privatskolelova § 5-2 andre ledd bokstav k at styret skal drøfte den årlege rapporten om tilstanden i desse skolene.

Desse har ansvar for å utarbeide den årlege tilstandsrapporten:

- Kommunar
- Fylkeskommunar
- Private grunnskolar som er godkjende etter opplæringslova § 2-12
- Private skolar med rett til statstilskott

Innhald i tilstandsrapporten

Tilstandsrapporten skal som eit minimum omtale læringsresultat, fråfall og læringsmiljø, men skoleeigaren kan omtale andre resultat og bruke andre data ut frå lokale behov. Når det blir gjera vurderinger av tilstanden, er det viktig å synleggjere kva for målsetjingar hos skoleeigaren og skolane som danner grunnlag for vurderinga.

Tilstandsrapporten skal innehalde vurderinger knytte til opplæringa av barn, unge og voksne. Dei data som er tilgjengelege i Skoleporten, innheld ikkje data om voksne. Skoleeigaren skal derfor bruke andre kjelder for datainnhenting på dette området.

Tidleg innsats er vesentleg for å betre elevane sine ferdigheiter og den faglege utviklinga. Kartlegging av elevane sitt ferdighetsnivå må følgjast opp med tiltak for dei som har behov for ekstra opplæring frå første stund. Den spesialpedagogiske innsatsen er her sentral.

Kvalitetsvurderingssystemet

Tilstandsrapporten inngår i kvalitetsvurderingssystemet. Kvalitetsvurdering er å samanstille informasjon og data som grunnlag for å drøfte kvaliteten på opplæringa internt på ein skole eller i ein kommune/fylkeskommune, og for å drøfte kvaliteten i større delar av eller i heile utdanningssektoren. Målet er kvalitetsutvikling og læring. Kvalitetsvurderinga er ein prosess der dialogen om kva som er god kvalitet, står sentralt. Det er naturleg at det blir stilt spørsmål ved samanhengen mellom kvaliteten på opplæringa ved den enkelte skolen og mellom skolane og resultata i dialogen med skoleeigaren.

Det generelle systemkravet

Skoleigarane si plikt til å utarbeide årlege rapportar om tilstanden i grunnopplæringa er ein del av oppfølgingsansvaret knytt til det generelle systemkravet (internkontroll), jf. opplæringslova § 13-10 andre ledd og privatskolelova § 5-2 tredje ledd. Ver merksam på at kravet til internkontroll omfattar alle plikter som skoleeigaren har etter lov og forskrift. Det generelle systemkravet er derfor meir omfattande enn det tilstandsrapporten sitt minimum skal dekkje.

Personvern

Tal som blir lasta direkte inn frå Skoleporten, kan for små einingar innehalde indirekte identifiserbare

opplysningars. Dette kan være teiepliktige opplysningar etter forvaltningslova § 13 og/eller personopplysningars etter personopplysningslova § 2 nr. 1. Tilsvarande kan også gjelde for lokale indikatorar. Desse opplysningane må behandlast i tråd med reglane i forvaltningslova og/eller personopplysningslova.

Merk: Denne versjonen av tilstandsrapporten er på nynorsk. Uttrekk av innhald frå Skoleporten, som ikkje finst på begge målformer, kan likevel vere på bokmål.

Innhold

1.	Samandrag	5
2.	Hovudområder og indikatorar	6
2.1.	Elevar og undervisningspersonale.....	6
2.1.1.	Lærartettleik	6
2.1.2.	Talet på elevar og lærarårsverk	7
2.1.3.	Ressursinnsats	8
2.1.4.	Spesialundervisning	9
2.2.	Læringsmiljø	11
2.2.1.	Elevundersøkinga.....	11
2.2.2.	Andel elevar som har opplevd mobbing 2-3 gonger i måneden eller oftare (prosent)	14
2.3.	Resultat	15
2.3.1.	Nasjonale prøver 5. steget	15
2.3.2.	Nasjonale prøver ungdomssteg	18
2.3.3.	Karakterar - matematikk, norsk og engelsk	20
2.3.4.	Grunnskolepoeng	21
2.4.	Gjennomføring	22
2.4.1.	Overgang frå grunnskole til VGO	22
3.	System for oppfølging (internkontroll).....	23
4.	Konklusjon	23

For å oppdatere innholdsfortegnelsen, markerer du denne setningen - så klikker du F9.

1. Samandrag

Tilstandsrapporten for Seljord kommune 2015 viser at vi oppfyller mange av dei lokale måla i kommuneplanen 2006-2021 og Handlingsplan for undervisningssektoren.

Vi kan vere ekstra godt nøgde med resultatnivået etter fullført grunnskule 2015. Seljord kommune hadde eit av dei beste resultata i Telemark og landet. Jentene i 10. klasse hadde eit snitt på 47 poeng, medan gutane hadde eit snitt på 40 grunnskulepoeng. Det er altså relativt stor skilnad mellom gutter og jenter etter gjennomført grunnskule.

Resultata frå nasjonale prøver høsten 2015 viser at vi har dårlegare resultat enn tidlegare år. Det dårlege resultatet skuldast i hovudsak at vi har mange elevar på lågaste faglege meistringsnivå. Dette er ein tendens det er ekstra viktig å fylgje med på og skulane bør fylge utviklinga tett og setje inn relevante tiltak på skule- og elevnivå for å betre situasjonen.

Elevundersøkinga viser at elevane i Seljord trivst godt på skulen saman med lærarane sine. Det er eit godt utgangspunkt for arbeidet på skulane.

Seljord kommune har gjennom mange år hatt få elevar med spesialundervisning og har slik sett realisert sentrale styresmakter sitt mål om å redusere talet på elevar med spesialpedagogiske behov.

Det bør vere eit mål at resultatnivået etter fullført grunnskule skal vere på nivå med andre kommunar i regionen. Da vil elevgruppa vår vere konkurransedyktige med elevar frå andre skular og kommunar.

Det blir arbeidd mykje med å tolke resultatnivået i skulen og tiltak som er relevante for å heve resultatnivået. Vi veit mellom anna at positive haldningar til skule og utdanning i eit lokalmiljø er viktige faktorar for å utvikle skulen.

Med få elevar i grunnskulen i Seljord vil naturleg nok resultata variere frå år til år. Det er risiko for at tiltak på grunnlag av enkeltresultat kan ha negativ effekt. Skuleeigar bør difor vurdere rapporten som ei melding der ein kan vurdere tendensar over tid **og ikkje konkludere år for år**. Det er viktig at ein har tillit til skulane og etablerer politisk og fagleg vilje til å utvikle skulen i Seljord.

2. Hovudområder og indikatorar

2.1. Elevar og undervisningspersonale

2.1.1. Lærartettleik

Lærartettleik 1.-7. steget og 8.-10. steget

Indikatoren viser gjennomsnittleg lærartettleik på 1.- 7. steget ned på skolenivå. Lærartettleik er rekna ut med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimar og lærartimar, og gir informasjon om storleiken på undervisningsgruppa. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og til andre lærartimar som blir tildelte på grunnlag av individuelle elevrettar.

Lærartettleik i ordinær undervising

Lærartettleik i ordinær undervising er ein indikasjon på tal på elevar per lærar i ordinær undervising, der ressursar til spesialundervisning og undervisning i særskild språkopplæring ikkje vert medrekna. I andre samanhengar vert dette målet kalla gruppestorleik 2. Mål på lærartettleik er hefta med usikkerheit. Dette kjem av at nokre kommunar fører lærarressursar på kommunen sentralt, mens andre kommunar fører dei på skolen i GSI. Dette kan til dømes vere timer til spesialundervisning eller til særskild norskopplæring.

Lokale mål

Handlingsplan for undervisningssektoren 2013-17, punkt 2.2.3. Den einskilde elev skal få ei undervisning som er tilpassa eleven sine evner og føresetnader.

Seljord kommune skoleeier | Samanlikna geografisk

Offentleg | Alle | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Lærertetthet 1.-7. trinn	11,5	11,3	12,8	13,4
Lærertetthet 8.-10. trinn	11,5	13,0	14,1	14,3
Lærertetthet i ordinær undervisning	13,5	14,5	16,8	17,0

Vurdering

Lærartettleiken i Seljord kommune er framleis høgare enn Telemark og nasjonalt nivå, men lågare enn samanliknbare kommunar i Kostragruppe 02. Små grupper ved Flatdal skule og Seljord ungdomsskule fører til gjennomsnittleg lærartettleik på 11,5 på 1. til 10. trinn.

2.1.2. Talet på elevar og lærarårsverk

Talet på elevar

Indikatoren opplyser om talet på elevar som er registrerte ved grunnskolar per 1. oktober det aktuelle skoleåret. Indikatoren omfattar barn og unge som etter opplæringslova § 2-1 har rett og plikt til grunnskoleopplæring, og som får denne opplæringa ved ein grunnskole. Tala omfattar ikkje vaksne elevar som får grunnskoleopplæring.

Årsverk for undervisningspersonale

Indikatoren viser summen av årsverk for undervisningspersonalet. Summen inkluderer berekna årsverk til undervisning og berekna årsverk til anna enn undervisning. Årsverka er berekna ved å dividere årstimer på årsramma. Det er brukt 741 timer på barnesteget og 656 timer på ungdomsseget. I denne indikatoren høyrer følgjande delskår med: Årsverk til undervisning.

Del av årstimer gitt av personale med godkjend utdanning

Indikatoren viser kor stor del av årstimane som er gjennomførte av undervisningspersonale med godkjend utdanning i dei fag og trinn dei underviser i.

Seljord kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentleg | Alle | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Talet på elevar	336	336	335	335	333
Årsverk for undervisningspersonale	42,4	38,9	43,0	39,5	37,0
Andel årstimer til undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	99,8	98,4	98,8	95,6	99,0

Vurdering

Strukturendringa i 2013 har ført til ein nedgang i talet på årsverk. Dette stadfestar at det har vore ein reell reduksjon av stillinger etter nedlegging av Åmotsdal skule hausten 2013.

2.1.3. Ressursinnsats

Lokale mål

Handlingsplan for undervisningssektoren 2013-17, punkt 2.1.2. Det økonomiske grunnlaget for sektoren må sikrast og ein må ha effektiv utnytting av ressursane.

Seljord kommune samanlikna med kommunar i Vest-Telemark

Indikator og nøkkeltall	2012	2013	2014
Fyresdal kommune - Driftsutgifter per elev	142 641	146 586	156 500
Kviteseid kommune	110 338	114 347	126 656
Nissedal kommune	151 391	160 727	162 676
Seljord kommune	111 054	113 006	120 787
Tokke kommune	153 990	156 823	159 494
Vinje kommune	141 846	148 410	165 803
	108 453	111 123	118 188
Fyresdal kommune - Lønnsutgifter per elev			
Kviteseid kommune	92 497	95 737	107 132
Nissedal kommune	119 987	128 656	133 801
Seljord kommune	91 804	93 334	98 065
Tokke kommune	120 445	125 438	131 193
Vinje kommune	115 494	121 138	135 495
	1 359	618	1 029
Fyresdal kommune - Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev			
Kviteseid kommune	1 319	547	1 040
Nissedal kommune	3 933	2 766	1 393
Seljord kommune	1 120	1 236	1 305
Tokke kommune	4 218	1 457	2 491
Vinje kommune	1 388	1 176	2 049
	1 721	1 876	1 776
Fyresdal kommune - Driftsutgifter til undervisningsmateriell per elev			
Kviteseid kommune	2 292	2 568	2 559
Nissedal kommune	2 175	2 340	2 156
Seljord kommune	1 433	1 651	1 377
Tokke kommune	3 303	2 228	1 890
Vinje kommune	2 634	2 622	4 035

Vurdering

Seljord kommune har ein kostnadseffektiv skulesektor. Kostratal for viser at vi brukar minst pengar på skule i heile Vest-Telemark. Vi brukar framleis meir på skule enn kommunar i sentrale område og det nasjonale nivået. Den låge ressursinnsatsen vil over tid føre til slitasje og manglende utskifting av inventar, lærebøker, læremiddel m.m.

2.1.4. Spesialundervisning

Lokale mål

Handlingsplan for undervisningssektoren 2013-17, punkt 2.2.3. Den enkelte elev skal få ei undervisning som er tilpassa eleven sine evner og føresetnader.

Tiltak:

- **Tilpassa opplæring skal vere berande i heile opplæringa.**
- Tilpassa opplæring skal skje ved at alle elevane får god fagleg, sosial og personleg utvikling.
- **Det skal gjennomførast spesialundervisning for elevar som etter sakkunnig vurdering har rett til slik undervisning.**
- Spesialundervisninga skal i størst mogeleg grad leggjast opp slik at elevane får undervisning i klasse eller gruppe.
- **Det bør skje ein overgang frå individbasert spesialundervisning til grupperelatert tilpassa opplæring.**
- Den enkelte skule bør vurdere leksehjelp som eit tiltak.

Spesialundervisning grunnskulen samla.

		2012	2013	2014	Snitt 12-14
Seljord	Andel elevar med spes.underv. §5-1	7,5	6,3	5,4	6,4
Kviteseid	Andel elevar med spes.underv.	11,4	10,5	8,2	10,0
Nissedal	Andel elevar med spes.underv.	8,7	8,6	6,8	8,0
Fyresdal	Andel elevar med spes.underv.	12,2	9,7	6,7	9,5
Tokke	Andel elevar med spes.underv.	12,5	9,7	4,4	8,9
Vinje	Andel elevar med spes.underv.	11,9	11,2	7,9	10,3

Spesialundervisning grunnskulen – 1. til 4. trinn

		2012	2013	2014	Snitt 12-14
Seljord	Andel elevar med spes.underv. §5-1	4,2	2,9	2,4	3,2
Kviteseid	Andel elevar med spes.underv.	9,6	8,4	5,3	7,8
Nissedal	Andel elevar med spes.underv.	3,6	3,6	2,9	3,4
Fyresdal	Andel elevar med spes.underv.	8,5	5,8	3,2	5,8
Tokke	Andel elevar med spes.underv.	7,5	4,3	1,1	4,3
Vinje	Andel elevar med spes.underv.	8,4	7,8	5	7,1

Spesialundervisning grunnskulen – 5. til 7. trinn

		2012	2013	2014	Snitt 12-14
Seljord	Andel elevar med spes.underv §5-1	11,7	8,6	6,2	8,8
Kviteseid	Andel elevar med spes.underv	13	11,7	10,7	11,8
Nissedal	Andel elevar med spes.underv	10,6	12,2	2,9	8,6
Fyresdal	Andel elevar med spes.underv	14,6	13,2	9,4	12,4
Tokke	Andel elevar med spes.underv	14,6	14,9	9,2	12,9
Vinje	Andel elevar med spes.underv	15	12,1	8,8	12,0

Spesialundervisning grunnskulen – 8. til 10. trinn

		2012	2013	2014	Snitt 12-14
Seljord	Andel elevar med spes.underv §5-1	8,2	8,7	8,5	8,5
Kviteseid	Andel elevar med spes.underv	11,7	11,7	8,4	10,6
Nissedal	Andel elevar med spes.underv	12,8	11,1	15,9	13,3
Fyresdal	Andel elevar med spes.underv	15,1	11,3	8,3	11,6
Tokke	Andel elevar med spes.underv	15,6	10,8	4,3	10,2
Vinje	Andel elevar med spes.underv	13,3	14,3	10,7	12,8

Vurdering

Kostratal for perioden 2012-14 viser at vi har stabilt nivå med spesialundervisning i skulen mellom 5 og 7 %. Det bør no vere eit mål for skulen å redusere nivået spesialundervisning på mellomtrinnet og ungdomsskulen og styrke innsatsen på 1.-4. trinn, slik at vi handlar førebyggande i staden for "å reparere". Dette kan skje med målretta tiltak og godt tilrettelagt tilpassa opplæring.

2.2. Læringsmiljø

2.2.1. Elevundersøkinga

Alle elevar og lærlingar skal inkluderes og oppleve meistring. Det er obligatorisk for skoleeigarar og skoleleiarar å gjennomføre Elevundersøkinga for elevar på 7. og 10. steget og for Vg1. Ein del av spørsmåla i Elevundersøkinga er sett saman til indeksar som blir viste i Skoleporten. Resultata for alle spørsmåla i Elevundersøkinga blir viste i ein eigen rapportportal. I tilstandsrapporten er desse læringsmiljøindeksane obligatoriske:

- **Støtte frå lærarane:** Indeksen viser korleis elevane opplever emosjonell og fagleg støtte frå lærarane.
- **Vurdering for læring:** Indeksen kartlegg elevane si oppleveling av dei fire prinsippa i vurdering for læring.
- **Læringskultur:** Indeksen viser om elevane opplever at skolearbeidet er viktig for klassen, og om det er rom for å gjere feil i læringsarbeidet.
- **Meistring:** Indeksen viser elevane si oppleveling av meistring i samband med undervisning, lekser og arbeid på skolen.
- **Elevdemokrati og medverknad:** Indeksen viser elevane si oppleveling av om det er mogleg å medverke i arbeidet med faga, og om dei får vere med og avgjere klasseregler og delta i elevrådsarbeid.
- **Mobbing på skolen:** Gjennomsnittsverdien for indikatoren Mobbing på skolen er berekna ut frå kor mange som opplever at dei blir mobba, og kor ofte dei blir mobba. Verdien viser ikkje talet på elevar som i snitt blir mobba. Ein og same verdi kan anten indikere at mange kryssar av at dei blir mobba sjeldan, eller at færre kryssar av at dei blir mobba hyppig. I Skoleporten tyder eit gjennomsnitt ned mot verdien 1 på lite mobbing i skolen.
- **Andel elevar som har opplevd mobbing:** 2-3 gonger i måneden eller oftare (prosent). Se eget diagram.

Skala: 1-5. Høg verdi vil seie positivt resultat. Unntaka er mobbing på skolen der låg verdi er positivt og del av elevar som er i prosent.

Lokale mål

Skulen skal ivareta elevane sitt omsorgsbehov og sørge for at dei føler seg trygge på skulen.

Tiltak:

- Kvar skule skal ha ein plan for haldningsskapande arbeid.
- Elevane skal opparbeide forståing for andre menneske og ulikskapane skal vere ei styrke for skolemiljøet og samhandlinga.
- Skulane skal ha særskilte tiltak mot mobbing.
- Fysisk aktivitet skal vere ein del av eleven sin daglege skulegang.
- Den sosialpedagogiske funksjonen til skulen må ivaretakast.
- Skolemiljøet skal tilretteleggjast for elevar med ulike funksjonshemningar.

Seljord kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, 2014-2015

Offentleg | Trinn 7 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Støtte fra lærerne	4,8	4,4	4,4	4,4
Vurdering for læring	4,4	3,9	3,9	4,0
Læringskultur	4,3	4,1	4,1	4,1
Mestring	4,1	4,1	4,1	4,1
Elevdemokrati og medvirkning	4,2	3,8	3,8	3,8
Mobbing på skolen	1,2	1,3	1,2	1,2

Seljord kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, 2014-2015

Offentleg | Trinn 7 | Jenter | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Støtte fra lærerne	4,7	4,4	4,4	4,4
Vurdering for læring	4,3	3,9	3,8	3,9
Læringskultur	4,4	4,1	4,1	4,1
Mestring	4,2	4,1	4,1	4,1
Elevdemokrati og medvirkning	4,2	3,8	3,8	3,8
Mobbing på skolen	1,1	1,3	1,2	1,2

Seljord kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, 2014-2015

Offentleg | Trinn 7 | Gutar | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Støtte fra lærerne	4,8	4,4	4,5	4,4
Vurdering for læring	4,5	4,0	4,0	4,0
Læringskultur	4,2	4,1	4,1	4,1
Mestring	4,0	4,1	4,1	4,1
Elevdemokrati og medvirkning	4,2	3,8	3,8	3,8
Mobbing på skolen	1,3	1,3	1,2	1,2

Seljord kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, 2014-2015

Offentleg | Trinn 10 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Støtte fra lærerne	4,3	4,0	4,0	4,0
Vurdering for læring	3,6	3,2	3,2	3,2
Læringskultur	4,3	3,8	3,7	3,7
Mestring	4,0	3,9	3,9	4,0
Elevdemokrati og medvirkning	3,5	3,2	3,1	3,2
Mobbing på skolen	1,2	1,3	1,2	1,2

Seljord kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, 2014-2015

Offentleg | Trinn 10 | Jenter | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Støtte fra lærerne	4,3	4,0	3,9	3,9
Vurdering for læring	3,5	3,1	3,1	3,1
Læringskultur	4,4	3,8	3,8	3,7
Mestring	4,0	3,9	3,9	3,9
Elevdemokrati og medvirkning	3,5	3,2	3,1	3,2
Mobbing på skolen	1,1	1,3	1,2	1,2

Seljord kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, 2014-2015

Offentleg | Trinn 10 | Gutar | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Støtte fra lærerne	4,2	4,0	4,0	4,0
Vurdering for læring	3,7	3,4	3,3	3,3
Læringskultur	4,2	3,8	3,7	3,7
Mestring	4,0	4,0	4,0	4,0
Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,2	3,1	3,2
Mobbing på skolen	1,3	1,2	1,2	1,2

Vurdering

Det er veldig gode resultat for Seljord kommune på Elevundersøkinga (læringsmiljø). Gutar og jenter opplever situasjonen i skulen ganske likt.

2.2.2. Andel elevar som har opplevd mobbing 2-3 gonger i måneden eller oftare (prosent)

Prosentdelen Mobbing på skolen viser den prosentdelen elevar som opplever å bli mobba 2 eller 3 gonger i månaden eller oftare. Prosentdelen elevar som opplever mobbing på skolen, er summen av den prosentdelen elevar som har kryssa av på svaralternativa «2 eller 3 gonger i månaden», «Omtrent 1 gong i veka» og «Fleire gonger i veka». Prosentdelen Mobba på skolen seier med andre ord ingen ting om kor ofte elevane opplever å bli mobba.

Lokale mål

- **Innhaldet i undervisninga skal samsvare med mål og hovudmoment i læreplanen.**

Tiltak:

- Læreplanen skal vere den viktigaste arbeidsreiskapen for det pedagogiske personalet.
- Undervisninga skal vere tufta på det verdigrunnlaget som er nedfelt i formålsparagrafen.
- Skulane skal utarbeide lokale læreplanar for fag der måla er konkretisert på kvart årssteg.
- Undervisninga skal ha tydeleg målfokus og læraren skal synleggjere læringsmåla for kvar enkelt av elevane.
- **Undervisninga skal vere inkluderande og fremje toleranse og respekt for ulikskapar.**

Seljord kommune skoleeier | Samanlikna geografisk

Offentleg | Trinn 7 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftare (prosent)	*	5,9	3,5	4,7

Seljord kommune skoleeier, Grunnskole, Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftare (prosent), 2014-2015

Seljord kommune, Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftare (prosent), 2014-2015

Offentleg | Trinn 10 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftare (prosent)	*	4,8	4,7	4,7

Vurdering

Tala er unntatt offentlegheit grunna publiseringssreglar. Det er for få elevar på dei aktuelle trinna til publisering.. Skulane har arbeidd med saker som gjeld elevane sin rett til eit godt psykosocialt og det er utarbeidd ein lokal plan for dette arbeidet.

2.3. Resultat

Alle elevar som går ut av grunnskolen, skal meistre grunnleggjande ferdigheiter. Dette er ferdigheiter som gjer dei i stand til å delta i vidare utdanning og i arbeidslivet.

2.3.1. Nasjonale prøver 5. steget

Om lesing

Nasjonale prøver i lesing kartlegg i kva grad ferdigheitene til elevane er i samsvar med mål for den grunnleggjande ferdigheita lesing, slik ho er integrert i kompetansemål i læreplanar for fag i LK06. Dei nasjonale prøvene i lesing omfattar tre aspekt. Elevane skal vise at dei kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere form og innhald i teksten

Om rekning

Nasjonale prøver i rekning skal kartleggje i kva grad ferdigheitene til elevane er i samsvar med mål for den grunnleggjande ferdigheita rekning, slik ho er integrert i kompetansemål i læreplanar for fag i LK06. Dette inneber at nasjonale prøver i rekning ikkje er ei prøve i matematikk som fag. Dei nasjonale prøvene i rekning dekkjer tre innhaldsområde:

- tal
- måling
- statistikk

Prøvene i rekning tek utgangspunkt i korleis elevane bruker rekning i ulike faglege og daglegdagse samanhengar. Dette inneber at elevane forstår korleis dei:

- kan løyse ei gitt utfordring
- kan løyse problemet ved hjelp av rekneoperasjonar
- kan vurdere om svara er rimelege
- kan ha effektive strategiar for enkel talrekning

Om engelsk

Engelsk er ikkje ein del av dei grunnleggjande ferdigheitene som er integrerte i kompetansemål i læreplanane i alle fag i LK06. Prøvene tek utgangspunkt i kompetansemål i eitt fag – engelsk. Oppgåvane (på 5. steget) er knytte til desse ferdigheitene:

- finne informasjon
- forstå hovudinnhaldet i enkle tekstar
- forstå vanlege ord og uttrykk knyttta til dagleidiv og fritid
- forstå kva ord og uttrykk tyder ut frå samanhengen dei er brukte i
- bruke vanlege grammatiske strukturar, småord og enkle setningsmønster

På 5. trinn vert elevane plasserte på 3 meistringsnivå, der meistringsnivå 1 er lågast.

Lokale mål

Vedtak i Kommunestyret - 13.02.2014

Kommunestyret tek rapporten til vitande og ber skulane samarbeide med skulefagleg ansvarleg for å:

1. Vurdere særskilte tiltak for å styrke resultatnivået i engelskfaget.
2. Styrke leseopplæringa på mellom- og ungdomstrinnet.
3. Vurdere om større grad av involvering av foreldre og det politiske miljøet kan føre til positive ringverknader for resultatnivået på sikt.

Tilstandsrapportering skal gjennomførast i tidsrommet januar/februar kvart år.

Seljord kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver 5. trinn, 2015-2016

Offentleg | Trinn 5 | Begge kjønn | Periode 2015-16 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Lesing	44	48	50	50
Regning	45	49	50	50
Engelsk	46	48	49	50

LESING

Seljord kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver 5. trinn, Lesing, 2015-2016

Offentleg | Trinn 5 | Begge kjønn | Periode 2015-16 | Grunnskole

Delskår	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	37,5	29,3	23,4	24,2
Mestringsnivå 2	58,3	49,2	49,6	49,3
Mestringsnivå 3	4,2	21,5	26,9	26,5

REKNING

Seljord kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver 5. trinn, Rekning, 2015-2016

Offentleg | Trinn 5 | Begge kjønn | Periode 2015-16 | Grunnskole

Delskår	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	37,0	27,1	23,8	23,4
Mestringsnivå 2	55,6	50,9	52,5	51,1
Mestringsnivå 3	7,4	22,0	23,6	25,5

ENGELSK

Seljord kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver 5. trinn, Engelsk, 2015-2016

Offentleg | Trinn 5 | Begge kjønn | Periode 2015-16 | Grunnskole

Delskår	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	37,0	30,4	25,8	25,3
Mestringsnivå 2	48,1	50,0	52,7	50,6
Mestringsnivå 3	14,8	19,6	21,5	24,1

Vurdering

Nasjonale prøver hausten 2015 viser at vi inneverande skuleår har stor nedgang i resultatnivået fra sist år. Dette er truleg naturlege variasjonar frå år til år mellom dei ulike gruppene/årstrinna. Det er verdt å merkje seg at ein har relativt mange på meistringsnivå 1 og få på meistringsnivå 3. Skulane må vurdere tiltak som kan vere relevante for å forbetra resultatnivået og følgje nøye utviklinga til kvar einskild elev i tida framover.

2.3.2. Nasjonale prøver ungdomssteg

Om lesing

Nasjonale prøver i lesing skal kartleggje i kva grad ferdighetene til elevane er i samsvar med måla for den grunnleggjande ferdigheita lesing, slik ho er integrert i kompetansemål i læreplanar for fag i LK06. Dette inneber at nasjonale prøver i lesing ikkje er ei prøve i norskfaget.

Dei nasjonale prøvene i lesing omfattar tre aspekt ved lesing. Elevane viser at dei kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere form og innhald i teksten

Om rekning

Nasjonale prøver i rekning kartlegg i kva grad ferdighetene til elevane er i samsvar med mål for den grunnleggjande ferdigheita rekning, slik ho er integrert i kompetansemål i læreplanar for fag i LK06. Dette inneber at nasjonale prøver i rekning ikkje er ei prøve i matematikk som fag. Dei nasjonale prøvene i rekning dekkjer tre innhaldsområde:

- tal
- måling
- statistikk

Prøvene i rekning tek utgangspunkt i korleis elevane bruker rekning i faglege og daglegdagse samanhengar. Dette inneber at dei:

- forstår og kan reflektere over korleis dei best kan løyse ei gitt utfordring
- kan løyse problemet ved hjelp av rekneoperasjonar
- kan vurdere om svara dei får er rimelege
- kan vise effektive strategiar for enkel talrekning

Om engelsk

Engelsk er ikkje ein del av dei grunnleggjande ferdighetene som er integrerte i kompetansemål i læreplanane i alle fag i LK06. Prøvene tek utgangspunkt i kompetansemål i eitt fag – engelsk. Oppgåvane for ungdomssteget er knytte til desse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå og reflektere over innhaldet i tekstar av ulik lengd og forskjellige sjangrar
- rå over eit ordforråd som dekkjer daglegdagse situasjonar
- forstå kva ord og uttrykk tyder ut frå samanhengen dei er brukte i
- forstå bruken av grunnleggjande reglar og mønster for grammatikk og setningstypar

På 8. trinn vert elevane plasserte på 5 meistringsnivå, der meistringsnivå 1 er lågast.

Seljord kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver ungdomstrinn, 2015-2016

Offentleg | Trinn 8 | Begge kjønn | Periode 2015-16 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Lesing	46	49	49	50
Regning	51	50	49	50
Engelsk	48	48	49	50

LESING

Seljord kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver ungdomstrinn, Lesing, 2015-2016

Offentleg | Trinn 8 | Begge kjønn | Periode 2015-16 | Grunnskole

Delskår	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	20,7	9,1	10,3	8,6
Mestringsnivå 2	17,2	23,9	21,1	21,2
Mestringsnivå 3	31,0	38,5	39,9	37,9
Mestringsnivå 4	17,2	20,2	19,9	21,4
Mestringsnivå 5	13,8	8,4	8,8	10,8

REKNING

Seljord kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver ungdomstrinn, Rekning, 2015-2016

Offentleg | Trinn 8 | Begge kjønn | Periode 2015-16 | Grunnskole

Delskår	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	10,3	8,2	9,4	7,6
Mestringsnivå 2	13,8	23,5	23,6	21,9
Mestringsnivå 3	44,8	37,7	38,5	37,5
Mestringsnivå 4	24,1	21,2	19,4	22,0
Mestringsnivå 5	6,9	9,3	9,1	11,0

ENGELSK

Seljord kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver ungdomstrinn, Engelsk, 2015-2016

Offentleg | Trinn 8 | Begge kjønn | Periode 2015-16 | Grunnskole

Delskår	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	17,2	10,5	9,2	8,5
Mestringsnivå 2	17,2	23,0	22,1	19,2
Mestringsnivå 3	37,9	43,1	41,8	42,2
Mestringsnivå 4	27,6	15,5	17,5	19,2
Mestringsnivå 5	0,0	7,9	9,4	10,8

2.3.3. Karakterar - matematikk, norsk og engelsk

Standpunkt-karakterar og karakterar frå eksamen i grunnskolen og i vidaregåande opplæring utgjer sluttvurderinga. Denne vurderinga gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget. Vurderinga skal ta utgangspunkt i måla i læreplanverket. Graderinga beskriv at karakteren:

- 1 uttrykkjer at eleven har svært låg kompetanse i faget
- 2 uttrykkjer at eleven har låg kompetanse i faget
- 3 uttrykkjer at eleven har nokså god kompetanse i faget
- 4 uttrykkjer at eleven har god kompetanse i faget
- 5 uttrykkjer at eleven har mykje god kompetanse i faget
- 6 uttrykkjer at eleven har framifrå kompetanse i faget

Karakterskalaen er 1-6. Beste karakter er 6. Karakterane er viste som gjennomsnitt.

Seljord kommune, Grunnskole, Karakterer-matematikk, norsk og engelsk, 2014-2015

Offentleg | Trinn 10 | Begge kjønn | Periode 2014-15 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Norsk hovedmål skriftlig eksamen	✗	3,3	3,2	3,4
Norsk hovedmål standpunkt	4,2	3,8	3,7	3,8
Matematikk skriftlig eksamen	✗	2,8	2,6	2,9
Matematikk standpunkt	3,7	3,4	3,5	3,5
Engelsk skriftlig eksamen	3,7	3,6	3,6	3,7
Engelsk skriftlig standpunkt	3,9	3,8	3,8	3,9

2.3.4. Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er eit mål for det samla læringsutbyttet for elevar som får sluttvurdering med karakterar. Karakterane blir brukte som kriterium for opptak til vidaregåande skole. Grunnskolepoeng er rekna ut som summen av dei avsluttande karakterane til elevane, delt på talet på karakterar og gonga med 10. Dersom det manglar karakterar i meir enn halvparten av faga, skal det ikkje reknast ut poeng for eleven.

Grunnskolepoeng er presentert som karaktergjennomsnitt med ein desimal.

Kommuner i Telemark fylke, Grunnskole, Grunnskolepoeng, 2010-2015

Offentleg | Trinn 10 | Begge kjønn | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	2010- 11	2011- 12	2012- 13	2013- 14	2014- 15
Bamble kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	36,8	37,1	37,7	37,6	40,0
Bø (Telem.) kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	40,7	38,3	39,5	40,8	40,7
Drangedal kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	39,7	39,7	39,6	39,3	38,5
Fyresdal kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	40,0	38,7	41,0	41,1	39,8
Hjartdal kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	39,7	35,8	41,3	41,8	37,4
Kragerø kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	39,5	40,6	39,4	40,3	40,6
Kviteseid kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	40,8	40,5	40,6	41,8	39,1
Nissedal kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	36,1	37,6	41,0	37,2	40,2
Nome kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	41,5	40,1	40,0	40,4	41,0
Notodden kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	38,1	40,4	40,4	40,1	40,9
Porsgrunn kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	39,1	38,3	39,6	38,9	39,1
Sauherad kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	39,6	39,2	41,2	38,6	*
Seljord kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	38,3	37,8	37,3	37,9	43,9
Siljan kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	41,5	40,4	40,6	40,1	41,5
Skien kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	38,2	37,3	36,8	38,2	39,1
Tinn kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	40,2	40,4	41,1	41,4	39,7
Tokke kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	40,1	41,5	37,1	41,3	41,2
Vinje kommune - Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	41,0	41,0	41,9	40,2	39,1

2.4. Gjennomføring

Alle elevar og lærlingar som er i stand til det, skal gjennomføre vidaregåande opplæring. Kompetansebeviset skal sikre dei vidare studium eller deltaking i arbeidslivet. Utdanningsdirektoratet tilrår at skoleeigarane tek med denne indikatoren: Overgang frå GS til VGO.

2.4.1. Overgang frå grunnskole til VGO

Prosentdelen av elevkullet som er registrert i vidaregåande opplæring hausten etter uteksamining frå grunnskolen.

Seljord kommune, Overgangen fra grunnskole til VGO, 2014-2014

Offentleg | Alle | Begge kjønn | Periode 2014 | Grunnskole

Indikator og nøkkeltall	Seljord kommune skoleeier	Kommunegruppe 02	Telemark fylke	Nasjonalt
Elevar (16 år) som er registrert i vidaregående opplæring samme år som avsluttet grunnskole	100,0	98,0	*	98,0

Vurdering

Det er liten eller ingen grad av fråfall ved overgang grunnskule til vidaregåande skule lokalt i Seljord, men vi ser den same tendensen for våre elevar som for andre elevar i landet: det er noko fråfall målt over ein femårsperiode. Vi veit frå tidlegare at elevar som vel yrkesfagleg studieprogram har ein større fråfallsprosent enn dei som vel studieførebuande program. I og med at Telemark har lang tradisjon med at elevar vel yrkesfagleg utdanning er vi ein sårbar region for denne fråfallstendensen. Dette er utfordringar som ein må løyse på eit overordna politisk nivå m.a. i høve til korleis ein legg til rette for gjennomføring av vidaregåande utdanning.

3. System for oppfølging (internkontroll)

Tilstandsrapporten er innarbeidd i system for kvalitetsvurdering i grunnskulen, jf. Opplæringsloven §13-10. Dette systemet blir fylgt opp av administrasjonen i samarbeid med rektorane på skulane. Tilstandsrapportering blir gjennomført kvart år med orientering og drøftingar i formannskap og kommunestyre.

4. Konklusjon

Det bør vere eit mål for kommunen at resultatnivået etter fullført grunnskule skal vere på nivå med andre kommunar i regionen.

Det er gledeleg at resultatnivået i form av grunnskulepoeng viste særleg høgt nivå for kullet som gikk ut frå grunnskulen våren 2015. Resultatnivået elles i grunnskulen er vanskeleg å tolke grunna få elevar på kvart trinn. Skulane må arbeide for å fylgje resultatutviklinga til den enkelte elev og elevgruppe over eit lengre tidsrom. Det må vere eit mål for kvar klasse og skule at ein skal setje inn relevante tiltak så raskt som mogleg dersom elevar eller grupper viser ei negativ fagleg eller sosial utvikling. Det er ynskjeleg at slike tiltak skal skje innanfor ramma av tilpassa opplæring og ikkje som spesialpedagogisk innsats.

Det går fram av nasjonale prøver at vi i enkelte fag har relativt store elevgrupper med låge faglege ferdigheitar – dette må det rettast eit særskilt fokus mot i oppfølginga ved kvar skule. Det er grunnlag for uro dersom resultatspraket mellom dei svakaste og dei sterkeste elevane blir større.

Frå forskinga veit vi at det i skulen er om lag 20 % elevar som opplever faglege utfordringar som dei treng ekstra hjelp med. Andelen elevar i Seljord med spesialundervisning er om lag 6 % - det inneber at det er om lag 15% av elevgruppa som har behov for ekstra støtte/tiltak. Lykkast ein ikkje med å tilføre ressursar og fagleg innsats til desse elevane/elevgruppene så aukar risikoien for at dei får ein negativ oppleving av tida i skulen – som igjen kan føre til negativ sosial utvikling.

Lokalt i Seljord må vi arbeide for å sikre at også denne delen av elevgruppa får kvalifisert opplæring. Dette kan vi m.a. sikre gjennom auka ressursinnsats på alle trinn. Skuleåret 2015/16 arbeider barneskulane for å ta i bruk "Spangereidmodellen". Sentralt i denne modellen er satsing på lese- og skriveopplæringa og ein ressursmodell som prioritærer ressursar til elevane i 1. til 4. klasse. Det er krevjande å snu ressursinnsatsen nedover i skuleløpet, men forsking viser at slike satsingar har god effekt og førebyggjer lese- og skrivevanskår og reduserer behovet for spesialundervisning.

Ein vurderer samla sett at resultatnivået i 2015 er innanfor normalvariasjonen i høve til prestasjonar frå år til år. Men at skulane må analysere resultata og vurdere tiltak for å motverke den negative tendensen med opphoping av elevar på lågaste mesitringsnivå.

Endeleg konklusjon vil gå fram av den politiske handsaminga i formannskap og kommunestyre

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap/økonomiutval	43/16	17.03.2016
Kommunestyret	34/16	07.04.2016

Justering av alkoholpolitiske retningsliner etter lovendring

Saksdokument:

Vedlegg:

- 1 Alkoholforskrifta kap 10
- 2 alkoholpolitiske
retningsliner

Saksutgreiing:

Alkoholpolitiske retningsliner for Seljord kommune var sist oppe til handsaming i kommunestyret juni 2015. Framlegg til endringar er ein fylgje av endringar i Alkohollova og i forskrift til denne med verknad frå 01.01.16, i tillegg er det gjort framlegg om einskilde mindre endringar.

Alkoholpolitiske retninger med endringar (merka med gult) fylgjer vedlagt denne saka.

Merknadar til dei einskilde endringsframlegg:

3.3 Nytt punkt:

*"Verksemder med løyve til tilverking av alkoholhaldig drikk, kan få løyve til sal av eigne varer med høgst 4,7 volumprosent alkoholinnhald (gruppe 1) i godkjende lokalar.
Slike løyve gjeld ikkje skjenkestader med tilverkingsløyve for skjenking i eiga verksem."*

Det har vore praksis at verksemder med løyve til produksjon av alkoholhaldig drikk for sal i butikk og pol også har hatt høve til å søkje om eit kommunalt løyve for sal av eigne varer gruppe 1 til besökande. I dei gjeldande retningsliner er dette ikkje presisert.

4.1, 2. ledd er ein presisering:

Alminneleg skjenkeløyve for all alkoholhaldig drikk (gruppe 1, 2 og 3) kan gjevast til hotell/gjestgjevari, spiserestaurant, pub, diskotek/danserestaurant, gardsturisme.

"Til kulturhus ved offentlege arrangement, til arrangement på Dyrsku'plassen utan om Dyrsku'n og til andre offentlege arrangement i på førehand godkjende lokalar/arenaer kan det også gjevast slikt løyve så fremt personar under 18 år ikkje har tilgang."

Presiseringa er eit ynskje om å være tydeleg på at det ikkje gjevast skjenkeløyve arrangement som opnar for at barn og unge under 18 år har tilgang.

4.3 Nytt punkt:

Verksemder med løyve til tilverking av alkoholhaldig drikk, kan få løyve til skjenking av eigne varer med alkoholinnhald lågare enn 22 volumprosent (gruppe 1 og 2) i godkjende lokalar.

Det har vore praksis at verksemder med løyve til produksjon av alkoholhaldig drikk for sal i butikk og pol også har hatt høve til å søkje om eit kommunalt løyve for skjenking av eigne varer gruppe 1 og 2 til besökande. I dei gjeldande retningsliner er dette ikkje presisert.

6.2 Nytt punkt. Erstattar tidlegare punkt 6.2:

Løyve, når det ikkje er tale om ambulerande løyve, vert gjeve inn til vidare.

Ved endringar i driftskonsept, innreiing av lokale, eigarskap m.v. må det søkjast om nytt løyve.

Alkohollova § 1-6 er endra med verknad frå 1. januar 2016:

Kommunale løyve til sal og skjenking av alkoholhaldig drikk gjevast for ein periode på inntil 4 år med opphør seinast 30. september (endra frå 30 juni) året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Kommunen kan vedtaka at ingen løyver skal opphøyra eller fastsetje nærmere retningsliner for kva løyver det må søkjast om fornying for.

Vedtak om dette kan berre fattast dersom kommunen etter kommunevalet har hatt ein gjennomgang av alkoholpolitikken i kommunen, herunder vurdert løyvepolitikken.

Vedtak om dette vil medføre at alle gjeldande og nye sals- og skjenkeløyver vil gjelde "inn til vidare".

Å la sals- og skjenkeløyvene gjelde "inn til vidare" vil spare både løyvehavarane og administrasjonen for ein del arbeid. Samarbeidet med løyvehavarane fungerer godt og vi har få meldingar om problem knytt løyva.

Ved å presisere i retningslinene at endringar i driftskonsept krev nytt løyve, vil ein unngå at ein skilde løyve kan utvikle seg til noko anna enn det som løyvet opphavleg har vore gjeldande for.

8.1 – 8.4 Nye punkt. Erstattar tidlegare 8.1 – 8.5. Som ein fylgje av dette er dette er punkt 7.3 også endra.

7.3 *Manglande oppfylling av vilkår fører til tildeling av prikker.*

8. Kontroll og reaksjonar ved brot på løyvevilkår.

8.1 *Kontroll skal skje i samsvar med forskrift til Alkohollova kap. 9.*

Rådmannen avgjer korleis alkoholkontrollen skal utføres.

8.2 *Ved brot på Alkohollova, føresegnene til lova, vilkår eller anna i strid med Alkohollova sit føremål, vil verksemda bli tildela ei bestemt mengd prikker, i høve til alvor og karakter på brotet, i samsvar med forskrift til Alkohollova kap. 10.*

12 prikker i løpet av 24 månadar vil medføre inndraging av løyvet for minimum ei veke.

8.3 *Ved prikktildeling får løyvehavaren ei skrifteleg åtvaring/melding med pålegg om å rette opp tilhøva innan 2 veker. Er ikkje tilhøva retta opp innan neste kontroll, vert det ny prikktildeling.*

8.4 *Kontrollsaker som kan føre til tildeling av prikker og inndraging av løyve hansamast av formannskapet. Løyvehavar skal varslast på førehand.*

Reglar for sakshandsaming og klage fylgjer forvaltningslova når ikkje anna er bestemt i Alkohollova med forskrifter.

Seljord kommune vedtok ved siste gjennomgang av dei alkoholpolitiske retningsliner, juni 2015, å innføre prikkbelasting ved brot på alkohollovgjevnaden, forskrift m.v. Retningsliner for tildeling av prikker vart gjort etter modell og røynsle frå andre kommunar.

Frå og med 1. januar 2016 er det gjennom forskrift til Alkohollova innført sentrale reglar for tildeling av prikker, gjeldande for alle landets kommunar. Dette medfører at Seljord kommune sine vedtekne retningsliner for tildeling av prikker nå er tilslidesett. Alkoholforskrifta kap. 10 om inndraging av løyve fylgjer vedlagt denne saka.

Rådmannen si tilråding:

Formannskapet rår kommunestyret til å vedta alkoholpolitiske retningsliner for Seljord kommune, slik det går fram av saksutgreiinga.

Handsaming i Formannskap/økonomiutval - 17.03.2016

Samrøystes vedteke.

Vedtak i Formannskap/økonomiutval - 17.03.2016

Formannskapet rår kommunestyret til å vedta alkoholpolitiske retningsliner for Seljord kommune, slik det går fram av saksutgreiinga.

Utskrift til:

Alkoholforskriften Kapittel 10

Kapittel 10. Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger

§ 10-1.Bestemmelsene om prikktildeling og inndragning i § 10-2 til § 10-6 gjelder der kontroll gjennomført i henhold til kapittel 9 i denne forskriften eller rapport fra andre myndigheter, avdekker at innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke har oppfylt sine plikter etter alkoholloven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket.
0 Tilføyd ved forskrift 26 okt 2015 nr. 1225 (i kraft 1 jan 2016, gjelder overtredelser begått fra og med denne dato).

§ 10-2.Ved overtredelser som nevnt i § 10-3 skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker. Likeartede brudd avdekket ved samme kontroll skal anses som ett enkelt brudd. Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal kommunestyret inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker skal kommunestyret øke lengden på inndragningen tilsvarende.

Ved beregning av toårsperioden skal overtredelsestidspunktene legges til grunn.

Toårsperioden gjelder uavhengig av om bevillingen er fornyet i løpet av perioden, jf. alkoholloven § 1-6. Ved overdragelse begynner ny periode på overdragelsestidspunktet, jf. alkoholloven § 1-10 første ledd.

0 Tilføyd ved forskrift 26 okt 2015 nr. 1225 (i kraft 1 jan 2016, gjelder overtredelser begått fra og med denne dato).

§ 10-3.Følgende overtredelser fører til tildeling av åtte prikker:

- salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. alkoholloven § 1-5 annet ledd
- brudd på bistandsplikten, jf. § 4-1 annet ledd i denne forskriften
- brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholloven § 3-9 og § 4-7
- hindring av communal kontroll, jf. alkoholloven § 1-9.

Følgende overtredelser fører til tildeling av fire prikker:

- salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 3-1 i denne forskriften, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd i denne forskriften
- brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene, jf. alkoholloven § 3-7 og § 4-4
- skjenking av alkoholholdig drikke gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholloven § 1-5 første ledd
- brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikke, jf. alkoholloven § 1-5 tredje ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av to prikker:

- det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. § 4-1 i denne forskriften
- mangler ved bevillingshavers internkontroll, jf. alkoholloven § 1-9 siste ledd, jf. kapittel 8 i denne forskriften
- manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. alkoholloven § 1-7c
- gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd
- gjentatt diskriminering, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av én prikk:

- brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6 i denne forskriften
- brudd på regler om skjenkemengde, jf. § 4-5 i denne forskriften
- konsum av medbrakt alkoholholdig drikke, jf. § 4-4 i denne forskriften
- gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. § 4-4 i denne forskriften
- brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikke på salgssted, jf. § 3-3 i denne forskriften
- brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholloven § 3-2 og § 4-3
- brudd på reklameforbudet, jf. alkoholloven § 9-2, jf. kapittel 14 i denne forskriften
- andre overtredelser som omfattes av alkoholloven § 1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholloven § 3-1 sjette ledd, § 4-1 annet ledd, § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13.

0 Tilføyd ved forskrift 26 okt 2015 nr. 1225 (i kraft 1 jan 2016, gjelder overtredelser begått fra og med denne dato).

§ 10-4. Dersom det foreligger helt spesielle og svært formildende omstendigheter, kan kommunen tildele færre prikker for en overtredelse enn det som følger av § 10-3.
 Dersom det foreligger svært skjerpende omstendigheter, kan kommunen tildele flere prikker for en overtredelse enn det som følger av § 10-3. Kommunestyret kan ved svært skjerpende omstendigheter også øke lengden på inndragningen utover det som følger av § 10-2, i de alvorligste tilfellene for resten av bevillingsperioden.

Dersom omstendigheter som nevnt i første og annet ledd vektlegges, skal dette begrunnes særskilt i vedtaket.

0 Tilføyd ved forskrift 26 okt 2015 nr. 1225 (i kraft 1 jan 2016, gjelder overtredelser begått fra og med denne dato).

§ 10-5.Der det foreligger grunnlag for prikktildeling, skal kommunen sende ut forhåndsvarsle om tildeling av prikker, jf. forvaltningsloven § 16.

Kommunestyret fatter enkeltvedtak om tildeling av prikker. Bevillingshaver skal i forbindelse med vedtaket orienteres om mulige konsekvenser ved ytterligere prikktildelinger.

Vedtak etter annet ledd kan påklages etter forvaltningslovens regler. Der klageretten ikke benyttes, kan tildelingen av prikker likevel påklages i forbindelse med klage på senere vedtak om inndragning hvor tildelingen av prikker inngår som grunnlag.

0 Tilføyd ved forskrift 26 okt 2015 nr. 1225 (i kraft 1 jan 2016, gjelder overtredelser begått fra og med denne dato).

§ 10-6.Dersom tildeling av prikker danner grunnlag for inndragning, skal kommunen sende ut forhåndsvarsle om inndragning av bevillingen, jf. forvaltningsloven § 16.

Kommunestyret fatter enkeltvedtak om inndragning av bevilling på grunnlag av tildeling av prikker.

Kommunen bør iverksette vedtak om inndragning innen fire uker etter vedtakelsesdato.

0 Tilføyd ved forskrift 26 okt 2015 nr. 1225 (i kraft 1 jan 2016, gjelder overtredelser begått fra og med denne dato).

§ 10-7.En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året.

Bevillingen kan likevel ikke inndras dersom årsaken til manglende bruk av bevillingen er en hindring utenfor bevillingshavers kontroll og som han ikke med rimelighet kunne unngå eller overvinne følgene av. Dette gjelder bare i den utstrekning det kan antas at driften kan gjenopptas innen rimelig tid.

0 Endret ved forskrift 26 okt 2015 nr. 1225 (i kraft 1 jan 2016, tidligere § 10-1).

ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINER FOR SELJORD KOMMUNE

1. Overordna struktur:

- 1.1 Alkoholpolitiske retningsliner for Seljord kommune inngår som ein del av den Rusmiddelpolitisk handlingsplanen.
Dei alkoholpolitiske retningslinene vedtakast av kommunestyret, evaluerast fortløpande og rullerast min. ein gong i kvar kommunestyreperiode.

2. Målsetting:

- 2.1 Seljord kommune sitt overordna mål med alkoholpolitiske retningsliner er at sal og skjenking av alkoholhaldig drikk skal skje i ryddige og kontrollerte former i samsvar med Alkohollova sin målsetting.

3. Salsløyve:

- 3.1 Løyve for sal av alkoholhaldig drikk med høgst 4,7 volumprosent alkoholinnhald (gruppe 1), vert gjeve til daglegvareforretningar.
- 3.2 Salsløyvet kan søkjast utvida til også å gjelde innførsel av alkoholhaldig drikk med høgst 4,7 volumprosent alkoholinnhald for sal i eigen verksemد.
- 3.3 Verksemder med løyve til tilverking av alkoholhaldig drikk, kan få løyve til sal av eigne varer med høgst 4,7 volumprosent alkoholinnhald (gruppe 1) i godkjende lokalar.
Slik løyve gjeld ikkje skjenkestader med tilverkingsløyve for skjenking i eiga verksemد.
- 3.4 AS Vinmonopolet har løyve for sal av alkoholhaldig drikk med høgare alkoholinnhald enn 4,7 volumprosent i eit utsal i Seljord kommune.

4. Skjenkeløyve:

- 4.1 Alminneleg skjenkeløyve for all alkoholhaldig drikk (gruppe 1, 2 og 3) kan gjevast til hotell/gjestgjevari, spiserestaurant, pub, diskotek/danserestaurant, gardsturisme.
Til kulturhus ved offentlege arrangement, til arrangement på Dyrsku'plassen utan om Dyrsku'n og til andre offentlege arrangement i på førehånd godkjende lokalar/arenaer kan det også gjevast slike løyve så fremt personar under 18 år ikkje har tilgang.
- 4.2 Alminneleg skjenkeløyve for alkoholhaldig drikk med alkoholinnhald lågare enn 22 volumprosent (gruppe 1 og 2) kan gjevast til vegkroer og til kafeteriaer som klart skil seg ut frå gatekjøkken/hurtigmatrestaurant.
Skjenkeløyvet kan utvidast til også å gjelde alkoholhaldig drikk med 22 volumprosent alkohol eller meir (gruppe 3) i slutta selskap.
- 4.3 Verksemder med løyve til tilverking av alkoholhaldig drikk, kan få løyve til skjenking av eigne varer med alkoholinnhald lågare enn 22 volumprosent (gruppe 1 og 2) i godkjende lokalar.
- 4.4 Ambulerande skjenkeløyve for all alkoholhaldig drikk kan gjevast for eit avgrensa tidsrom i slutta selskap.
- 4.5 Eit skjenkeløyve (ikkje ambulerande) kan utvidast til også å gjelde tilverking og/eller innførsel av alkoholhaldig drikk som ikkje er brennevin for skjenking i eigen verksemد.
Vilkår for tilverking av alkoholhaldig drikk er at dette inngår som ein del av verksemdas totale tilbod og karakter. Tilverking kan berre skje i godkjend lokale. Kommunen skal underrettast kvar gong produksjon setjast i gang.

- 4.5 Eit skjenkeløyvet er knytt til bestemte lokalar og/eller uteareal med godkjend skjerming mot omgjevnadane.
- 4.6 Kommunen vil før tildeling av løyve vurdere plassering, innreiing, konsept, meny m.m.

5. Sals- og skjenketider:

- 5.1 Sal av alkoholhaldig drikk med høgst 4,7 volumprosent alkoholinnhald kan skje i tidsrommet:
 Måndag – fredag, inklusiv dagen før Kristi Himmelfartsdag kl. 08.00 – kl. 20.00.
 Laurdag/dagar før son og heilagdagar kl. 08.00 – kl. 18.00.
- 5.2 Skjenking av alkoholhaldig drikk med alkoholinnhald lågare enn 22 volumprosent kan skje i tidsrommet:
 I skjenkelokale og ved arrangement på Dyrskuplassen: kl. 10.00 – kl. 02.00.
 I skjenkelokale ved slutta selskap: kl. 10.00 – kl. 03.00.
 Overnattingsstader kan til overnattingsgjester skjenke utan omsyn til tidsavgrensinga.
 Ved uteskjenking kvardag, sundag og høgtidsdag: kl. 10.00 – kl. 24.00.
 Ved uteskjenking fredag/laurdag og dag før høgtidsdag samt alle dagar ved slutta selskap: kl. 10.00 – kl. 02.00.
- 5.3 Skjenking av alkoholhaldig drikk med 22 volumprosent alkohol eller meir kan skje i tidsrommet:
 I skjenkelokale: kl. 13.00 – kl. 02.00.
 I skjenkelokale ved slutta selskap: kl. 13.00 – kl. 03.00.
 Ved uteskjenking kvardag, sundag og høgtidsdag: kl. 13.00 – kl. 24.00.
 Ved uteskjenking fredag/laurdag og dag før høgtidsdag samt alle dagar ved slutta selskap: kl. 13.00 – kl. 02.00.
- 5.4 Maksimal opningstid for skjenkestaden er lik skjenketida med tillegg av ei avviklingstid på 30 minutter.
 Elles gjeld alminnelige lover og føresegner for sal og skjenking.

6. Tildeling av løyve:

- 6.1 Formannskapet har fullmakt til avgjerd i alle sals- og skjenkeløyvesaker.
 Fullmakt til å gjeva ambulerande skjenkeløyve og skjenkeløyv/utviding av skjenkeløyve ved eit bestemt hove/einskilde arrangement blir delegera til rådmannen.
- 6.2 Løyve, når det ikkje er tale om ambulerande løyve, vert gjeve inn til vidare.
 Ved endringar i driftskonsept, innreiing av lokale, eigarskap m.v. må det søkjast om nyt løyve.

7. Vilkår:

- 7.1 For alle sals- og skjenkeløyver i Seljord kommune gjeld fylgjande vilkår:
- Løyvehavarane skal uoppfordra for kvart år sende inn oppgåve over omsetjing innan 15.februar året etter.
  - Løyvehavarane v/styrar og stedfortredar plikter å møte på eit årleg møte med kommunen og lensmannen for utveksling av erfaringar, gjennomgang av aktuelle sider ved lovverket, ordensmessige problem mv.
  - Internkontrollrutinar skal føreligge skriftleg. Frå kommunen si side blir det lagt vekt på kartlegging av risikotilhøve, rutinar for opplæring av tilsette, rutinar for å hindre sal/skjenking til mindreårige og rutinar for vakthald.
  - Pengespelautomatar skal ikkje finnast på stader med sals- eller skjenkeløyve.
- 7.2 Særskilde vilkår for løyvet kan fastsetjast for den einskilde sals- eller skjenkestaden

7.3 Manglande oppfylling av vilkår fører til tildeling av prikker.

8. Kontroll og reaksjonar ved brot på løyvevilkår.

8.1 Kontroll skal skje i samsvar med forskrift til Alkohollova kap. 9.
Rådmannen avgjer korleis alkoholkontrollen skal utføres.

8.2 Ved brot på Alkohollova, føresegnerne til lova, vilkår eller anna i strid med Alkohollova sit føremål, vil verksemda bli tildela ei bestemt mengd prikker i høve til alvor og karakter på brotet, i samsvar med forskrift til Alkohollova kap. 10.
12 prikker i løpet av 24 månadar vil medføre inndragning av løyvet for min. ei veke.

8.3 Ved prikktildeling får løyvehavaren ei skrifteleg åtvaring/melding med pålegg om å rette opp tilhøva innan 2 veker. Er ikkje tilhøva retta opp innan neste kontroll, vert det ny prikktildeling.

8.4 Kontrollsaker som kan føre til tildeling av prikker og inndragning av løyve hansamast av formannskapet. Løyvehavar skal varslast på førehand.
Reglar for sakshandsaming og klage fylgjer forvaltningslova når ikkje anna er bestemt i Alkohollova med forskrifter.

9. Gebyr:

9.1 Årleg gebyr for sal og skjenking av alkoholhaldig drikk vert fastsett på grunnlag av siste års omsetjingsoppgåve frå løyvehavarane, jf. § 6.2 i ”Forskrift om omsetjing av alkoholhaldig drikk mv.”

9.2 Gebyr skal dekke kontrolltiltak.
Gebyr som ikkje vert nytta til kontrolltiltak går til andre førebyggande tiltak.

10. Kunnskapsprøve

10.1 Kunnskapsprøve i Alkohollova kan tas ved å vende seg til koordinator for rusomsorg, avdeling for psykisk helse og rusarbeid..

Seljord kommune

Arkiv: 229
Saksnr.: 2016/480-1
Sakshand.: Kari Gro Espeland
Direkte tlf.: 35065106
Dato: 03.03.2016

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap/økonomiutval	44/16	17.03.2016
Kommunestyret	35/16	07.04.2016

Fullmakt til ev. kjøp av bustad til flyktninger

Saksdokument:

Saksutgreiing:

Kommunestyret fatta fylgjande vedtak i sak 1/16:

Kommunestyret vedtek busetting av 16 flyktninger i 2016, dette skal i hovudsak skal vere barnefamiliar og inntil 5 einslege mindreårige i alderen 0-18 år.

Seljord kommune kan i perioden 2017 til 2019 busette

2017 om lag 20 flyktningar.

2018 om lag 20 flyktningar.

2019 om lag 20 flyktningar.

Frå og med 2017 kan kommunen busette 10 einslege mindreårige i aldersgruppa 0-18 år.

Dersom ein ikkje lykkast med busetting etter plantalet det aktuelle året blir plassane overført til neste år i planperioden.

Vedtaket inkluderer ikkje familiesameinte.

For å kunne effektuere dette vedtaket, er administrasjonen avhengig av å ha eigna bustader til disposisjon. Dersom det kjem ein eigna bustader ut for sal, er det viktig at kommunen har høve til å vera med på anbodsrunde. Investeringar skal vedtakas av kommunestyret, men administrasjonen ber kommunestyret å gje rådmannen fullmakt til å leggje inn bod på bustader for å kunne realisere vedtaket i sak 1/16. Kjøp av bustad vil bli finansiert ved låneneopptak og ved å nytte Husbanken sine støtteordningar som gjeld for kjøp av bustad til det aktuelle føremålet.

Rådmannen si tilråding:

Kommunestyret gjev rådmannen fullmakt til å kjøpe husvære for å realisere kommunestyrevedtak 1/16 om mottak av flyktningar. Kjøpet vert finansiert ved låneneopptak og tilskot frå Husbanken.

Handsaming i Formannskap/økonomiutval - 17.03.2016

Samrøystes vedteke.

Vedtak i Formannskap/økonomiutval - 17.03.2016

Kommunestyret gjev rådmannen fullmakt til å kjøpe husvære for å realisere kommunestyrevedtak 1/16 om mottak av flyktningar. Kjøpet vert finansiert ved låneopptak og tilskot frå Husbanken.

Utskrift til:

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Plan, miljø og teknisk utval	17/16	16.03.2016
Eldreråd	4/16	29.03.2016
Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	2/16	29.03.2016
Kommunestyret	36/16	07.04.2016

Trafikktryggleiksplan 2016 - 2019

Saksdokument: Trafikktryggleiksplan for Seljord kommune 2016-2019.

Vedlegg:

- 1 Utkast til referat fra møte i ungdomsrådet 15.12.2015
- 2 Innspel trafikktryggleiksplan - Flatdal barnehage
- 3 Trafikktryggleiksplan 2016-2019 - Vegljoset i Seljord sentrum
- 4 Epost - Trafikktryggleiksplan
- 5 Innspel trafikktryggleiksplan - Heddeli barnehage
- 6 Tussejuv barnehage - Innspel Tryggleiksplan 2016-2019
- 7 Epost - Trafikktryggleiksplan
- 8 Innspel trafikktryggleiksplan - Seljord ungdomsskule
- 9 Innspel Gang- og sykkelveg i Nordbygdi
- 10 Fullfør gang- og sykkelveg i Nordbygdi
- 11 Førespurnad fra Åsmund Høgetveit om gang og sykkelveg fra Grunningsdalsvegen til Århus industriområde
- 12 Innspel til tiltak rundt traffiktryggleik i Seljord kommune
- 13 Epost - Høyningsuttale Trafikktryggleiksplan fra MDG
- 14 Miljøpartiet Dei Grøne - Høyningsuttale Trafikktryggleiksplan 2016 - 2019

Saksutgreiing:

Seljord kommune laga sin første trafikktryggleiksplan i 1996. Denne er seinare revidera, og må no opp til ny revidering. I samband med dette har planen vore ute på høyring, og den er sendt alle skulane og barnehagane samt lensmannen i Seljord til uttale. Det har kome inn i alt 11 uttaler til planen:

1. Margit Båkas Lofthus – ynskjer at det blir bygd fortaug langs Tømmeråsvegen for skuleborn og andre gåande. Vegen blir óg mykje bruka som turveg. Vidare foreslår ho at Brøløsvegen og Nordbygdividegen blir klassifisera som forkøysveg.
2. Miljøpartiet Dei Grøne – meinar oppsetting av vegljos er lite framtidsretta bruk av offentlege midlar, og stiller seg undrande til at planen opnar for slike tiltak. Meinar at meir vegljos har begrensa nytte som eit tiltak for å betre trafikktryggleiken. Ljosforureining er eit omgrep i miljødebatten, og partiet meinar Seljord må gå føre med eit godt eksempel og begrense ljosbruken. Som punkt 2 tek partiet opp vikeplikten på Brøløsvegen. Dei er samd i dette, men meinar at trafikantane bør gjerast merksame på dette ved at det skiltast med opphøyr av forkøysveg ved alle innkøyringane til Seljord.
3. Helen Rosnes Svartdal – ynskjer at det blir bygd gang/sykkelveg frå Svartdal og ned til Flatdal. Stor trafikk med mykje tungtransport og delvis smal og svingete veg gjer det farleg for gåande og syklande å ferdast langs denne vegen.
4. Åsmund Høgetveit – meinar at det bør planleggast og byggast gang/sykkelveg frå Lakshøl (der dagens g/s-veg sluttar) og opp til Århus ind.område. Det er fleire farlege punkt for gåande og syklande på strekninga.
5. Odd Vidar Rui m/fl. – bed om at gang/sykkelvegen i Nordbygda blir fullført frå Hegning og opp til skulen i Nordbygda, lengde ca 1200 m. Det er stor trafikk på Nordbygdividegen, både til industriområdet i Nordbygda og til Dyrskuplassen, og ellers trafikk til Seljord sentrum. I tillegg til sikrare tilhøve for mjuke trafikantar vil tiltaket bidraga til betre folkehelse ved å inspirere til å bruke beina og sykkelen meir.
6. Seljord Ungdomsskule – har to innspel. Sikker kryssing av Brøløsvegen når elevane skal til Granvin, og snuplass for bussar ved ungd.skulen.
7. Tussejuv barnehage – synes det er uoversiktleg ved Seljord ungdomsskule. Dette er felles tilkomstveg til ungdomsskulen, Kunstlåven, Misjonshuset, symjehallen, Seljord vgs. og barnehagen. Det er omlag 50 heimar som leverar barn til barnehagen, særelig på morgonen fører dette til at det er ein del bilar bussar og gåande på same tid. Vidare savnar dei trafiksikker adkomst over Brøløsvegen og over mot Granvin.
8. Heddeli barnehage – har ein lite oversiktleg utkørsel. Fartsgrensa på staden er 50 km/t, bed om at denne blir redusera til 30 eller 40 km/t.
9. Inge Nilsen – synest det er därleg vegljos i Seljord sentrum, dette gjer at det blir trafikkfarlege tilhøve langs vegen. Meinar vegljos generelt er eit klart ulykkesforebyggande tiltak.
10. Flatdal barnehage – opplyser at barnehagen er mykje på tur i Kyrkjesogen, og då må dei krysse E 134. Ynskjer difor at det blir vurdera fotgjengarfelt, undergang eller overgang for å krysse riksvegen.
11. Seljord ungdomsråd – har i møte 15.12.15 kome med fylgjande innspel: Gang/sykkelveg i Nordbygdi, vegljos i Sundbøhaugen og ljos veg bussholdeplassen i Håkkedalen.

Rådmannen har fylgjande kommentar til innspela:

1. Fortau i Tømmeråsen – lengda på eit fortau opp til det nyaste feltet i Tømmeråsen vil bli på omlag 1000 m. Dette gjev ein kostnad på 4-5 mill. kr. Dette synest rådmannen er ein høg kostnad for eit område der det tross alt er begrensa trafikk og ingen gjennomgangstrafikk. Føler at det er rett å prioritere andre område / andre tiltak der det er større trafikk.
Med omsyn til forkøysrett i Seljord sentrum har dette spørsmålet vore diskutera ved fleire høve, men det har ikkje blitt gjort vedtak om å innføre dette. For å gjera trafikantane merksame på tilhøva kunne ein gjera som MDG foreslår, å skilte 'Slutt på forkøysveg' ved alle innkøyringa til sentrum.

2. Det er vel liten tvil om at oppsetting av vegljos er eit tiltak som betrar trafikksikkerheten. Det er lettare å sjå vegtilhøve og kva som er i vegbanen dersom vegen er godt opplyst, og slik unngå ulykker. Når det gjeld kostnadene er det sjølv sagt eit poeng i å prøve å redusere desse, dette er mogleg ved innføring av ny teknologi og nye typer armaturar. Med omsyn til forkørsrett i Seljord sentrum er ein samd i vurderinga til MDG, og vil foreslå at det blir skilta ved innfartsvegane til sentrum.
3. G/s-veg frå Svartdal til Flatdal. Rådmannen ser at det er dårlege forhold for mjuke trafikantar på omtala vegstrekning. Med tanke på at vegen vil bli omklassifisera og at mykje av trafikken vil bli borte i 2019, bør tilhøva bli monaleg betre for gåande og syklende. Frå krysset E 134 – Svartdalsvegen til Flatdal skule er det 3,7km, og med svært krevjande forhold for bygging av gang/sykkelveg. Kostnaden vil truleg bli på fleire titals millionar. Ein vel difor å ikkje prioritere dette prosjektet i denne planperioden.
4. G/s-veg Lakshøl-Århus. Er enig i at dette er eit tiltak som må takast med, men det må koma når utbetring av E 134 på strekninga skal planleggast. Ved utbetring av E134 frå Lønnestad til Krokan skule som er under planlegging no, vil det bli avsett areal til g/s-veg.
5. G/s-veg i Nordbygdi. Er eit aktuelt område å bygge ut, det er ein hovudinnfarts-vegane til Seljord sentrum. Før dette kan skje må det lagast reguleringsplan for tiltaket.
6. Kryssing av Brøløsvegen og snuplass ved ungdomsskulen. Snuplass ved ungdomsskulen er planlagt utbetra i 2016. Når det gjeld kryssing av Brøløsvegen ved tidlegare RIMI ert det utfordringar å få til gode løysingar her pga. lite areal som kommunen har hånd om, og konflikt med gangfelt og avkjøringar til området. Rådmannen vil likevel minne om at det er fortau og gangveg med gangfelt over Brøløsvegen desom ein går rundt Funnemarktomta og ned til Granvin. Denne strekninga er omlag 100 m lengre.
7. Tilkomst til Tussejuv barnehage. Ved utbygging av snuplass for bussane ved ungdomsskulen vil det bli breiare veg inn til området, og det vil bli montera meir ljós. Dette bør betre på tilhøva som barnehagen nevner i sitt innspel. Når det gjeld adkomst til Granvin, visar ein til det som er skrive under pkt. 6 over.
8. Utkørsel frå Heddeli barnehage. Rådmannen er enig i at det er ei krevjande avkjøysle. Innføring av fartsbegrensning er eit tiltak som kan betre situasjonen, men for å få effekt av eit slikt tiltak bør det samtidig byggast fartsdemparar.
9. Ljostilhøva i Seljord sentrum. Ljosarmaturane som er monterte i sentrum gjev ikkje så godt ljós som 'vanleg' vegljos. Dette pga. at ved oppussinga av sentrum i -93 vart det montera ei anna type armaturar (parkbelysning) enn det som er brukta til vanleg vegljos.
10. Kryssing av E 134 i Flatdal. Kommunen har i fleire år vore i kontakt med Statens Vegvesen for å få gangfelt ved Flatdal skule, samt fleire andre stadar langs E 134. Svaret frå Vegvesenet er imidlertid at før det blir anlagt gangfelt må det vera eit minimum av trafikantar som kryssar vegen på den aktuelle staden. Dette er ikkje tilfelle i Flatdal, og dei vil difor ikkje anlegge gangfelt her.
11. Innspel frå Ungdomsrådet. G/s-veg i Nordbygdi- sjá kommentar under pkt. 5. I Sundøhaugen manglar det 8 ljospunkt i det øvre feltet. Dette har tidlegare ikkje vore prioriteta, dels pga at det er eit nyt felt og dels med at det er lite trafikk. Ljos ved bussholdeplassen i Hakkedalen meinar ein er eit positivt tiltak, men at dette egentleg er Vegvesenet sitt ansvar.

Rådmannen ser på framlegget til Trafikktryggleiksplan som eit godt verktøy for det vidare trafikktryggleiksarbeidet i kommunen. Får ein tanken på trafikktihøve til å bli ein del av kvardagen vil ein ta dette med seg i det daglege arbeidet. På denne måten vil ein etterkvart få utbetra trafikktihøve som gjer kvardagen sikrare for innbyggjarane. Når det blir sett av midlar i økonomiplanen kan ein planlegge tiltak på litt lengre sikt enn bare år for år.

Ser ein på framlegg til nye tiltak som er nevnt i planen, er det mange gode forslag, sett opp i uprioritera rekkefølge. Ein ser likevel at ikkje alle er gjennomførbare i løpet av neste fireårsperiode, men det er eit godt utgangspunkt for det vidare arbeidet med sikring av dei trafikale tilhøva i Seljord kommune. Rådmannen vil difor tilrå at planen blir godkjent slik den ligg føre.

Rådmannen si tilråding:

Rådmannen rår Plan, miljø og teknisk utval til å gjera følgjande vedtak:
Plan, miljø og teknisk utval tilrår at den revidera Trafikktryggleiksplanen for Seljord kommune 2016-2019 vert godkjent slik den ligg føre.
Planen vert oversendt kommunestyret for endeleg godkjenning.

Handsaming i Plan, miljø og teknisk utval - 16.03.2016

Avrøysting: Samrøystes vedteke.

Vedtak i Plan, miljø og teknisk utval - 16.03.2016

Vedtak:

Plan, miljø og teknisk utval tilrår at den revidera Trafikktryggleiksplanen for Seljord kommune 2016-2019 vert godkjent slik den ligg føre.
Planen vert oversendt kommunestyret for endeleg godkjenning.

Utskrift til:

Seljord kommune Ungdomsrådet

15/1729

Seljord, 26.01.2016

UTKAST
REFERAT MØTE I UNGDOMSRÅDET
TYSDAG 15. DESEMBER 2015 KL14.30 -15.40
Kommunehuset, Møterom 2

Til stades;		
Ungdomsråd;	Ingebjørg Skogheim Skræi	10 A
	Cassandra Bringsås	10 B
	Øyunn Ralle Lognvik	9 A
	Anna Nenseter Jensen	9 B
	Malin Tengren Person	8 A
	Marie Bjålid	8 B

Politiske representantar	Halfdan Haugan	Ordførar (delvis)
Administrative representantar	Kari Gro Espeland	Rådmann (delvis)
	Asbjørn Storrusten	Kultursjef/ sekretær
Ikkje møtt	Fredrik Flatland	Uavhengig unqd.

Sak 1 Orienteringar

Ordførar Halfdan orienterte om budsjett, flykningar, kommunereforma m.m.

Rådmann Kari Gro orienterte om oppgåver for administrasjonen og fikk ein diskusjon om utfordringane med mindreårige flykningar (under 18. år) som kjem utan familien.

Sak 2 Trafikktryggleiksplanen for Seljord kommune 2016-2019

Vedtak

Ungdomsrådet kom med følgjande innspel til planen

- **Gang og sykkelstig til Nordbygda er viktig**
  - **Veglys i Sundbøhaugen**
  - **Lys ved haldeplassen i Håkkadalen**

Ungdomsrådet kom med følgjande innspel til vedlikehald/ drift

- Opprusting av G/S langs Nordbygdividegen fra Gullnesvegen og vestover.
  - Det vert fleire gangportar i gjerde mellom U-skulen og Brøløsvegen
  - Kvifor må heile G/S strøast – om ein lett ein stipe ver ustrødd, kan spark nyttast.

Ungdomsrådet ber om

- At det vert vurdert lokalbussar til Flatdal – minibuss ein par gonger på fridagar og ettermiddag-/kveldstid.
  - Telemark Bilruter blir bedt om å oppdaterer rutetabellane plassert ut – t.d i Vefall/Brekke

Ungdomsrådet ber om tilbakemelding på desse forslaga.

Sak 3 Møteplan

Førerels møteplan

Tysdag 19. april kl 14.30

Tysdag 7. juni kl 14.30

Neste møte Tysdag 12. januar kl 14.30- 15.45**Sak 5. Eventuelt**

Fleire av ungdomsårets medlemmer meiner elevene på U-skulen får er lite informasjon om kommunen, dennes oppgåver, rolle til ordføraren og rådmannen (adm) og om aktuelle saker som kommunereforma og utfordringane om flykningar.

Kommunestyret har valt Pia Robertsen som representant i ungdomsrådet.

Måndag 28. desember 2015

Asbjørn Storrusten / referent
Kultur- og næringssjef
E-post as@seljord.kommune.no - tlf 917 96 785

15/1729

Flatdal barnehage

14.12.15.

Til

Kåre Groven

Teknisk sjef.

Ang. Trafikktryggleiksplan 2016 – 2019.

Barnehagen er mykje på tur i Kyrkjeskogen. Skogen er eit svært egna område for turar, skigåing og aking. For å bruke området må ein krysse E 134. Ein må krysse vegen utan noko sikring. Barnehagen ønsker at fotgjengarfelt, undergang eller overgang blir vurdera.

Helsing

Kristin Gaarder

styrar

Fra: Inge Nilsen[ih-nilse@online.no]

Dato: 15.12.2015 00:11:09

Til: Post Seljord Kommune

Tittel: Trafikktryggleiksplan 2016-2019

Til Seljord kommune teknisk avdeling

INNSPEL TIL TRAFIKKTRYGGLIKSPLANEN - VEGLJOSET I SELJORD SENTRUM

For å få tryggare tilhøve for trafikantane i Seljord sentrum i den mørke årstida, så vil eg råde til at det bli gjort tiltak for å få betre vegljos der enn der er no. Skulle ynskje at vegljoset langs sentrumsvegane kunne vera omlag på same nivå som vegljoset mellom sentrum og Nordgardsgrendi. Det finst dverre både uvørne bilistar og uvørne fotgjengerar og syklistar, så faren for at det kan skje ulykker er der, spesielt i kombinasjonen mørk årstid og dårlig vegljos. Ein må og ta omsyn til at svaksynte fotgjengerar og syklistar har særleg behov for godt vegljos. Vegljos er generelt eit klart ulukkesforebyggande tiltak.

Mvh. Inge Nilsen i Nordbygdivegen 93

Fra: Kåre Groven[kare.groven@seljord.kommune.no] Dato: 15.12.2015 07:19:29 Til: Post Seljord Kommune Tittel: VS: Trafikktryggleiksplan
Til ePhorte.

Med helsing

Kåre Groven

Tekn.sjef

Fra: Kristin Gaarder
Sendt: 14. desember 2015 12:54
Til: Kåre Groven
Emne: Trafikktryggleiksplan

Innspel til Trafikktryggleiksplan.

Heddeli barnehage

14.12.15

Til

Kåre Groven

Teknisk sjef

Ang. Trafikktryggleiksplan 2016-2019.

Heddeli barnehage har ein utkjørsel er lite oversikteleg dersom bilane kjem frå Brøløs i litt høg fart. Barnehagen kryssar og vegen her når dei gjeng på tur.

Litt forbi barnehagen er det 30 sone og på Brøløs er der 40 sone. Utkjørsel og kryssing av vegen vil bli meir oversikteleg dersom farten blei redusera frå 50 km./t. til 30 km./t eller 40 km./t.

Helsing

Kristin Gaarder

Styrar.

Seljord, 11.12.2015

Seljord kommune

Teknisk avdeling

v/ Kåre Groven

Tussejuv barnehage

Brøløsvegen 8

3840 Seljord

INNSPEL TIL TRYGGLEIKSPLAN 2016 – 2019.

1. Uoversiktleg ved Seljord Ungdomskule.

Spesielt om morgen. Tussejuv barnehage har om lag 50 heimar som skal levere barna sine. Barnehage opnar kl. 07.30 og mange barn kjem mellom kl. 7.30 og 8.15. Vegen inn til Ungdomskulen delar seg opp i bakken til Seljord Vidaregåande skule og til Tussejuv barnehage.

I tillegg er det parkeringsplass inn til venstre ved Kunstlåven.

Dette gjer at det i området om morgen er bilar, bussar og gåande på same tid.

TILTAK:

Skilt med KØYR FORSIKTIG

Skilt med PARKERING ved Kunstlåven kan hjelpe

Fleire lyspunkt.

2. Det manglar trafikksikker tilkomst til den nye gangvegen som er laga mellom Busstasjon og gamle "Rimi".

Skal den tilkomsten til Granvin bli brukta treng me eit gangfelt i nærleiken.

Barnehagen nyttar Granvin.

På vinteren vert snø frå områda rundt tippa i gangvegen så vegen er ikkje framkomleg !

Venleg helsing

Gunhild Sundbø

styrar

Fra: Kåre Groven[kare.groven@seljord.kommune.no] Dato: 09.12.2015 14:53:58 Til: Post Seljord Kommune Tittel: VS: Trafikktryggleiksplan

Med helsing

Kåre Groven

Tekn.sjef

Fra: Knut Haugan

Sendt: 8. desember 2015 15:01

Til: Kåre Groven

Emne: Trafikktryggleiksplan

Hei

Vedlagt ligg innspel frå Seljord ungdomsskule

Mvh

Knut Haugan

Rektor Seljord ungdomsskule

Seljord kommune

3840 Seljord

Tlf: 35051321 / 90056086

knut.haugan@seljord.kommune.no

Innspel Trafikktryggleiksplan 2016 – 2019

Seljord ungdomsskule

Seljord ungdomsskule har 2 innspel:

- I) Sikker kryssing av Brøløsvegen når elevane skal til Granvin
- II) Snuplass / p-plass for bussar.

I.

Pr i dag går elevane gjennom opning i gjerdet på leikeplassen før dei kryssar Brøløsvegen. Denne vegen er i rett line frå utgangsdøra på skulen. Naturleg at elevane vel ein slik veg.

Er sikkerheten ivaretatt ved at elevane nyttar denne vegen ?

II)

Leiringa ved skulen har vore ute og observera om morgonen og kvelden, samt hatt samtale med bussjåførar og dei som kjører taxi.

Fylgjande har kome fram:

- Om morgonen ser det ikkje ut til å vera kapasitetsproblem. Bussane kjem til ulik tid, slepper av elevane og kjører.
- Forholdsvis lite foreldre som kjører inn for å hente elevar.
- Nokon foreldre held høg fart.
- Parkering i rundkjøring hindrar bussane i å få snu. Skjeldan at dette skjer.
- Om ettermiddagen står alle bussane der til same tid. Veg til skule og barnehage får redusert framkommleghet. Det blir trøngt og uoversiktleg for anna trafikk. Situasjonen vil ytterlegare bli forverra til vinteren.

Konklusjon er eit ynskje om busslomme, slik at bussane kan parkere utanfor vegen.

Seljord, 08.12.15

Med helsing

Knut Haugan

Rektor

Fra: Odd Vidar Rui[oddvidarrui@outlook.com]

Dato: 28.10.2015 13:47:32

Til: Post Seljord Kommune

Tittel: Innspel Gang- og sykkelveg i Nordbygdi

Seljord kommune, Teknisk avdeling

Innspel om fullføring av gang- og sykkelveg i Nordbygdi er vedlagt.

For initiativtakarane

Odd Vidar Rui

Fullfør gang- og sykkelvegen i Nordbygdi nå!

Den store auken i trafikken etter år 2000 har ført til langt større press på Nordbygdrivegen i dag. Her er stor aktivitet på Dyrskuplassen, med stor tilstrøyming av folk og bilar, med to festivalar om sommaren og sjølve Dyrsku'n i september. I tillegg kjem den sterke auken i tungtrafikken på Nordbygdrivegen heile året, spesielt farleg i mørke delar av året og i utsette område, der det manglar gang- og sykkelveg som vegstykket frå Kastebrua – gjennom Juvesvingen og forbi oppkjøringa til Lid/Loftsgarden. Om vinteren er også Nordbygdrivegen spesielt farleg pga. dårlig brøyting, skraping og grusing.

Ved å fullføre gang- og sykkelvegen på Nordbygdrivegen kan vegen rettast opp forbi Juvesvingen, med gang- og sykkelvegen på høgre side frå Hegnin og oppover – inn på vegbanen i Juvesvingen, slik at det ikkje blir nødvendig å røre ved tunet og garasjen på haugen (nord). Vegen må leggast lenger ut på venstre side (sør) slik at ein også kan rette opp neste sving lenger opp.

Å fullføre gang- og sykkelvegen på Nordbygdrivegen vil også styrke næringsutvikling og gjera Nordbygdi næringsområde meir attraktiv og trekkje til seg næringsverksemd, slik Kommunedelplanen godkjent av Seljord kommunestyre 19.04.2012, legg opp til.

Det er også ei viktig målsetting for kommunen å auke busetjinga i kommunen. Da vil det vera heilt nødvendig å tilby attraktive og sentrumsnære tomteområde, lett tilgjengeleg og trafikksikre. Å fullføre gang- og sykkelvegen her vil legge til rette for bustadutbyggjing og skape trygge og trivelege bustadfelt, evt. fortetting i eksisterande bustadkrullar.

Ein samanhengande gang- og sykkelveg på omrent fem kilometer frå og til sentrum bidreg også til betre folkehelse ved å inspirere til å bruke beina og sykkelen meir. Dessutan sparar ein miljøet med mindre forureining og redusert utslipp frå biltrafikken i tråd med nasjonale klimamål.

Større trafikk og meir tungtrafikk fører til at mange føler seg utrygge, ikkje minst barnefamiliar som er redd for å sende barna på vegen. For det kan fort bli eit tidsspørsmål før det skjer alvorlege ulykker her. Gang- og sykkelvegen vil såleis skape ein heilt ny og trygg kvardag både for unge og gamle. Derfor ber vi Seljord kommune på det sterkaste om å prioritere dette:

Fullfør gang- og sykkelvegen i Nordbygdi nå!

Seljord 28.10.2015/Initiativtakarar:
Unni Bredesen – Arvid Øygarden – Inge Nilsen – Odd Vidar Rui

Seljord 291015

SELIJORD KOMMUNE		
År/Saksnr.	Dok.nr.	
30 OKT 2015		
Ark.kode P		
Ark.kode S		
Avd.	Saksb.	Grad.

Seljord Kommune

Gang og sykkelveg frå krysset Grunningsdalsvegen til Århushus industriområde.

Det bør I samband med ny 134 planleggast ein gang-sykkelveg frå krysset til Grunningsdalen vidare til Århushus industriområde. Her må sjølvsagt vegvesnet og sterkt inn I biletet. Denne strekninga får fleire livsfarlege kvirkje for gåande og syklande. Dei mjuke trafikkantane har på desse stadane ingen stad å "røme". Vegen nord for Krokan grøndehus er allt I dag gjort smalare med ny mur mot åi.

Trafikken mot industriområdet og hstesenteret vil I framtida truleg auke. Det bur og ein del I dette området.

Det kan ikkje vera meiningsa at ein ved bygging av nye vegar skal lage nye trafikkfeller?

Beste helsing Åsmund Høgetveit.

Fra: Kåre Groven[kare.groven@seljord.kommune.no] Dato: 02.11.2015 16:37:37 Til: Post Seljord Kommune Tittel: VS: Trafikksikkerhetsplan Seljord
Til ePhorte.

Med helsing

Kåre Groven
Tekn.sjef

Fra: Helen Rosnes Svartdal [mailto:hel-ro-s@online.no]

Sendt: 1. november 2015 13:16

Til: Kåre Groven

Emne: Trafikksikkerhetsplan Seljord

Hei,

Ser at de ynskjer innspel i forhold til tiltak rundt trafikktryggleik i Seljord kommune.

I den forbindelse vil eg gjerne få kome med eit ynskje om **gang-/sykkelveg frå Svartdal nedover til Flatdal**. Det er stor trafikk på strekninga, med mykje bilar og tungtransport, og farefullt å gå og sykle langs vegen både for barn og vaksne. Trafikkbildet vil nok endre seg når tunnellen Århus/Gvammen kjem, men det vil fortsatt vere ein del trafikk av bl.a. fastbuande, turistar, trafikk til Rauland (hyttefolk) osv. I Svartdal er det no ein del barnefamilier, og det er ikkje trygt for barn og unge å ferdast langs vegen, og dei må derfor køyrast til/frå vene og aktiviteter. Dersom det hadde vore gang-/sykkelveg hadde dei hatt mulighet til å sykle til aktiviteter i Flatdal, og meir aktive unger er jo eit mål i folkehelseprogrammet.

Sender ein kort mail vedr. dette no, og håper det kan bli vurdert når de skal revidere planen for trafikktryggleik i kommunen. Har ikkje sett at de ynskte innspel før no, så har derfor ikkje fått tatt dette opp med Svartdal grendelag. Dersom det kan vere aktuelt med vidare vurdering, kan eg ta det opp med grendelaget.

Med vennleg helsing

Helen Rosnes Svartdal
tlf. 48105903

Seljord kommune

Her kjem ei høyringsuttale frå Miljøpartiet Dei Grøne om Trafikktryggleiksplanen 2016-2019.

Mvh
Peter Fjågesund

Seljord, 23. november 2015

Høyringsuttale om «Trafikktryggleiksplan 2016–2019»

Miljøpartiet Dei Grøne har lese Trafikktryggleiksplanen og kjem med dette med følgjande uttale:

Punkt 1:

I planen er auka offentleg ljossetting eit sentralt tiltak. Kommunen har i dag 470 gateljos langs kommunale vegar. Kvart av desse kostar ifylgje teknisk sjef ca. 500 kroner i året å drifta (ifylgje tal vi har fått referert frå Bø kommune reknar ein der nærmare 1000 kroner i driftskostnader). I planen for dei neste åra vert det foreslått å auke talet med 30, fordelt på Kapteinsgata (Moen, Seljord sentrum), Flatdalsbyen og Langlim. Kostnaden for monteringen av desse ljosa aleine er kr. 300.000. Med desse ljosa i tillegg til dei alt eksisterande vil Seljord ha ein årleg driftskostnad på gateljos på kr. 250.000. Trafikktryggleiksplanen gjer og framlegg om omfattande ljossetting av fylkesvegar og riksvegar i kommunen, der aleine 1500 meter langs Åmotsdalsvegen vil koste nesten ein halv million kroner.

Vi i Miljøpartiet Dei Grøne meiner at dette er ein lite framtidsretta bruk av offentlege midlar, og vi er forundra over den ukritiske haldninga som kjem til syne i planen. Vi meiner og at meir gateljos har avgrensa nytte som eit tiltak for betre trafikktryggleik. Meir ljós gjev først og fremst bilane høve til å køyre fortare enn dei elles ville gjere. I tillegg har det skjedd ein revolusjon dei siste åra med omsyn til berbare ljós, hovudlykter, refleksvestar osb. som fotgengrarar i alle høve må vere medvitne om å bruke. Saman med dette vil fartsdumpar og fartregulering gjere vel så god nytte som forureinande og kostbar ljossetting. Det kan og nemnast at det dei siste ti åra berre har vore *ei* alvorleg ulykke på kommunale vegar. Dette tilseier ikkje at auka bruk av gateljos vil ha nokon målbar effekt.

Det er fleire grunnar til MDG sin skepsis: Det er i dag eit aukande medvit om at ljósbruk i det offentlege rom ikkje berre er eit kostnadsproblem, men og eit miljøproblem, og i mange kommunar vert det arbeidd aktivt for å redusere ljósbruken. *Ljósforureining* har for lengst vorte eit omgrep i miljødebatten. Det moderne, urbane samfunnet er prega av ein enorm bruk av kunstig ljós, og det er m.a. ei kjelde til omfattande, men lite omtalte, skadar på naturen. I ein nyleg utgitt rapport frå Norsk Institutt for Naturforskning (NINA), laga for Vegvesenet, går det fram at plantar og insekt vert påverka av det, trekkfuglar vert forvirra av det, og sjølv fisk vert forhindra i å vandre av t.d. sterkt opplyste bruer. Vi menneske godtek ikkje lenger at det er mørkt nokon stad. Resultatet er at vi krev ljós på stadig fleire stader. Som ein del av det grøne skiftet må vi sjå etter måtar å redusere heller enn å auke bruken av kunstig ljós. Som det første landet i verda har Tsjekkia innført ei lov mot ljósforureining, og fleire land er i gang med liknande lovgjeving. Det grøne skiftet kjem mao. og på denne fronten, og sjølv om Noreg så langt er ettertrykkeleg på etterskot også her, bør Seljord nytte høvet til å gå føre med eit godt eksempel.

På bakgrunn av dette gjer vi difor framlegg om at kommunen i staden for å auke bruken av gateljos arbeider aktivt for å redusere omfanget, og dermed kostnadene, den medfører, og at kommunen, i staden for ytterlegare utbygging, heller prioriterer moderne spareteknologi i form av LED-ljos og system for at ljosa slår seg av når det ikkje er trafikk.

Punkt II:

Dette temaet er ikkje nemnt eksplisitt i planen, men vi tillet oss å nemne det: Trafikken gjennom Brøløs er pålagt vikeplikt. Dette synes vi er bra, men det skaper ein del farlege situasjonar, særleg i sommarhalvåret og festivaltida, då bilistar som ikkje er kjent trur dei har forkøyrsrett. Dette er ikkje så rart, sidan den som svingar av frå E 134 ved Vallar eller Nordbygd ikkje får opplyst at det er slutt på forkøyrsveg. Det bør setjast opp skilt om dette ved både innfartane til sentrum for å redusere faren for trafikkuhell ved utkøyring frå sidevegar, der bilistane trur det er høgreregelen som er gjeldande.

På vegner av MDG

Peter Fjågesund

Tone Reiten

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Kommunestyret	37/16	07.04.2016

Avtale mellom Seljord kommune og Granvin kulturhus**Saksdokument:**

Vedlegg:

1 Leigeavtale Seljord kommune og Granvin kulturhus AS

Saksutgreiing:

Seljord kommune har sidan 2011 ei avtale med Granvin kulturhus AS. Endringar i avtalegrunnlaget har ført til behov for justering av avtalen. Dette gjeld m.a. Kulturskulen sitt behov for ombygging av lokale til bruk som lydstudio frå hausten 2016 og auka aktivitet i ungdomsklubben. Når Kulturskulen flyttar ut frå bandrommet i 1. etasje må korpset få nye lokale stilt til disposisjon og det er tenkt at dei frå hausten skal bruke kinosalen til øvingslokale. Det fører til auka kostnader for Granvin kulturhus i form av oppvarming/straumutgifter. I tillegg vil det vere behov for lagerplass for instrument.

Vedlagde utkast er forhandla fram i møter mellom Seljord kommune og Granvin kulturhus ved dagleg leiar.

Denne avtala erstattar tidlegare avtaler, men regulerer ikkje kommunen sin bruk av Sterke Nils-senteret.

Dei økonomiske tilhøva i avtala er litt endra. I og med leige av lydstudio i 2. etasje er det avtalt å forlenge perioden med leigesum kr 10 000,- fram til 2021 (tenkt avslutta i 2017/betaling av renter og avdrag piano). I og med auka aktivitet for ungdomsklubben aukar leiga frå 25.000 kr til 50.000 kr i året. For lagring av instrument til korpset betalar kommunen årleg leige 10.000 kr.

Rådmannen si tilråding:

Rådmannen rår formannskapet til å fatte følgjande vedtak:

Formannskapet vedtek å inngå justert samarbeidsavtale med Granvin kulturhus AS slik det går fram av vedlagt avtale. Revidert avtale gjeld frå 01.01.16.

Utgifter til ombygging av lokala til Kulturskulen kr 35 000 og utgifter til leige av lagringsplass for Kulturskulen kr 10 000 vert dekt av disposisjonsfond i 2016.

Utskrift til:

- Næringsssjef Seljord kommune
- Granvin kulturhus AS
- Kulturskulen

SAMARBEIDSAVTALE

MELLOM

GRANVIN KULTURHUS AS og SELJORD KOMMUNE

Pr 30.3.2016

Granvin kulturhus AS og Seljord kommune inngår følgjande samarbeidsavtale som gjeld for 2016 -2020. Denne samarbeidsavtala erstattar alle andre avtaler mellom partane.
Samarbeidsavtala inneheld plikter i høve til Seljord kommune sin aktivitet på Granvin kulturhus.

Seljord kommune (SK) ynskjer at Granvin kulturhus AS (GK) skal vere ein naturleg møteplass for alle som bur og besøker kommunen, og for lag og organisasjonar.

Kommunen har som intensjon å samle det meste av sine kulturaktivitetar på kulturhuset, slik at kulturhuset blir ein brei kulturell møteplass.

Mellom Granvin kulturhus AS og Seljord kommune blir det inngått følgjande samarbeidsavtale om leige og bruk av lokala på Kulturhuset .

1. BARNE- OG UNGDOMSSKULEN, SFO OG BARNEHAGANE

Skulane kan bruke idrettshallen og delar av aktivitetssenteret med garderobe og dusj til skulen si kroppsøvingsundervisning. Bruken følgjer timeplanen for kroppsøving i grunnskulen.

Inntil 7 arrangement innan den Kulturelle skulesekken må kunne haldast i høvelege lokale på kulturhuset. Kulturhuset legg til rette for arrangementa.

SFO kan nytte idrettshallen i inntil 2 timer i veka, denne bruken skal avtalast med kulturhuset. SFO kan bruke skulen sitt utstyr på same vilkår som skuleklassene. SFO-aktiviteten vil primært vera på tidleg ettermiddag mellom 14.30 og 15.30.

Barnehagane kan nytte idrettshallen i inntil 15 timer i året og Gamlesalen i 10 timer til song, dans og folkemusikk. Denne aktiviteten vil skje på føremiddagen.

Utstyr som skulen skaffar sjølv, skal haldast ved like og fornyast av skulen/ kommunen. Alle brukarane er sjølve ansvarlege for å rydde og låse utstyret inn i eigne avlukke som kulturhuset stiller til disposisjon.

Idrettshallen blir brukt etter timeplan for skulane og inkluderer det utstyret som naturleg tilhøyrar idrettshallen, t.d. benkar, og matter. Utstyret skal vere i god orden og godt vedlikehalde.

Skulane kan nytte delar av aktivitetssenteret med inntil 5 t per veke. I utgangspunktet med eigne instruktørar. Denne bruken skal avtalast i god tid og må tilpassast den faste timeplanen på senteret.

2. KULTURSKULEN

Kulturskulen disponerer fast omlag 120 m² lokale (øvingsrom) fordelt på 5 rom, samt noko reserveareal ved behov. Lokala skal leigast utan innreiing. Kulturhuset driftar, held vedlike og forsikrar det bygningsmessige.

Kulturskulen kan disponere Kinosalen til øving 2 gong i veka og inntil 5 gonger for "vanlege" kulturskulearrangement i året, der moglege billettinntekter går til GK.

Ved teateroppsetjingar, konserter og musikalar med store produksjonskostnader, må kulturskulen og GK avtale leiga for kvart einskilt arrangement. Leiga vil variere med tid for prøver og gjennomføring, samt mengde og tilstand på GK sitt tilgjengelege lyd- og lysutstyr.

Samarbeidstiltak i Kulturskulen, som t.d. korpsøvingane, blir rekna som ein del av kulturskulen og kjem inn under same leiga.

Skulemusikken har øvingar i kinosalen 2 timer kvar måndag.

Skulemusikken må vike for teaterframstillingar, konserter, musikalar, kurs og konferansar. GK gir melding om dette i god tid i forkant. GK vil gjere sitt beste for å tilby alternative øvingslokale. GK står ansvarleg for å flytte større instrument som står lagra i kinosalen. Skulemusikken er ansvarleg for å lagre mindre instrument i garderobe Heii. Når GK har bruk for Heii, vil GK lagre instrumenta på anna plass i gjeldande tidsrom.

SK betalar kr 10.000,- pr år i leiga av lager for instrument.

Avtala føresett at Kulturskulen flytter til NRK-rommet. GK lydisolerar og gjer NRK-rommet i stand så fort som mogleg. Seljord kommune utvidar nedbetaling på kr. 10.000,- (jf. rammeavtala) fram til og med 2021.

Seljord kommune gir kr. 35.000,- i eingongstilskot til materiale i 2016 for innreiing av det nye lydisolera rommet.

3. UNGDOMSKLUBBEN

SK er ansvarleg for Ungdomsklubben (UK), som for tida blir leia av ungdomspresten og eit valt ungdomsstyre.

UK er etablert i lokala i 2. høgda med møterom Loftet, dei 2 oppholdsromma, korridor og møterom Buret.

UK er ansvarleg for innkjøp og vedlikehald av UK-utstyr, all tilpassing av lokala må skje etter avtale med GK. UK må sjølv stå for evt. arbeid og materiale, dersom det ikkje noko anna er avtalt.

UK disponerer fast dei to oppholdsromma og hjørnerom i Loftet (diskjockeybur) og desse kan låsast. UK er ansvarleg for all rydding og vask av desse lokala.

Møteromma Loftet og Buret og korridor må ryddast av UK etter bruk, og må kunne brukast av andre møtedeltakrar når det ikkje er UK, m.a. må diskokule lagrast.

Ungdomsklubben er p.t.

- annan kvar fredag i haust- og vårsemesteret (i snitt 16 fredagar)
- onsdagsklubben på Loftet og gitarrommet, samt lekserom på Trevet på onsdagane gjennom skuleåret, i tida mellom kl 14.00-17.00.

Samlingar utover dette må avtalast med kulturhuset.

Klubben kan etter avtale og utan kostnad nytte seg av anna utstyr som tilhøyrer kulturhuset.

Ungdomsklubben må vike for bruk av Trevet dersom GK må bruke dette til møte. GK vil søkje å finne alternativt leksestad.

4. LAG MED KURS ETTER LOV OM VAKSENOPPLÆRING

Einskilde lag / organisasjonar har, etter Lov om vaksenopplæring, rett til gratis kurslokale frå kommunen. Kommunen ynskjer om mogleg å stille høvelege lokale til disposisjon på kulturhuset. Eventuelle lag som kjem under denne ordninga må få godkjent gratis bruk av

kurslokale av kommunen i kvart einskilt tilfelle. I denne avtala inngår kurslokalar for inntil to lag/organisasjonar med ein kursdag pr. veke. Bruken er jamfør lov om Vaksenopplæring, kvardagar og på kveldstid
For tida gjeld dette Seljord songlag og Seljord og Kviteseid Leikarring .

5. ANDRE LOKALE

Kommunen (også kulturskulen, skulane o.a.) kan disponere lokale på Granvin kulturhus til eigne møte, kurs, øvingar og arrangement. Denne bruken må planleggjast og tilpassast kulturhuset sin aktivitet, og gjeld berre for Seljord kommune sine eigne arrangement som ikkje er inntektsgjevande.

6. EVAKUERT OG PÅRØRANDE SENTER

Granvin kulturhus er evakueringssenter for kommunen. Dersom det oppstår ei hending som krev evakuering, disponerer kommunen heile eller delar av kulturhuset og dei tilsette, skalert etter behov. For dette betalar kommunen leige, løn for ekstraarbeid for tilsette og ekstramateriell som GK eventuelt må skaffe for å kunne fungere på ein god måte.

7. FELLES VILKÅR

All aktivitet må planleggjast og avtalast i så god tid som mogleg. I denne avtala inngår òg bruk av fellesareal.

Kommunens personell som er til stades, er ansvarlege for kontrollert bruk av kulturhuset og at utstyr blir brukt etter intensjonen. Kommunen må erstatte skade på bygning/ utstyr som ikkje skuldast normal bruk/slitasje.

Kommunen ventar at lokala og alt utstyr som naturleg høyrer til (som lyd og lys), verkar og er i orden, dersom det ikkje er meldt frå om noko anna.

Granvin kulturhus syter for at lokala tilfredsstiller offentlege krav til drift, ettersyn og vedlikehald av lokala og anlegga.

8. OPPGJER

Seljord kommune betalar Granvin kulturhus AS følgjande:

Leige Skulen, SFO, barnehage / kulturelle skulesekken	801 000,-
Kulturskulen, inkl straum	510 000,-
Ungdomsklubben	50 000,-
Leige lager store instrumentar	10 000,-
Lag og org. etter Vaksenopplæringslova	32 000,-
<u>Kommunal bruk av lokala som kultur-/ adm. lokale</u>	<u>401 000,-</u>
SUM leige eskl mva	1 804 000,-

Avdrag piano/ lydisolering ** fram tom 2021 10 000,-
Avdrag rom for Kulturskulen * fram tom 2022 45 000,- = 55 000,-

Årleg tilskot til kulturhuset for 2016 405 000,-
Sum totalt 2016 2 264 000,-

- **GK investert i bygningsmessige tilpassingar av rom for kulturskulen. Lån stort kr 500.000,- rente 7 %, nedbetaling 15 år frå 01.01.2008. som Lånet skal nedbeta last med kr 45.000 pr. år tom 2023.
- * Avdrag for kjøp av piano, kr 100.000, over 10 år, kr 10.000 pr. år fram tom 2017. Frå 2018 til og med 2021 nedbetaling av ekstra utgifter ved ombygging av NRK-rom til lydstudio

Leiga skal utbetalast etter faktura med 50% pr. 15. mai+ avdrag og resten per 15. oktober.
Driftstilskot føreset godkjente årlege løyvingar og kan utbetalast etter oppmoding frå per 15. januar.

Leiga blir regulert kvart år etter SSB sin konsumprisindeks, med basis i indeks pr. juli 2011.
Regulering for aktuelt leiger skjer etter indeks pr. juli året før.

9. LEIGEAVTALA

Avtala gjeld i 5 år (frå 01.01.2016).

Vesentlege bruksendringar i leigetida medfører gjensidig rett til reforhandling av avtala.

Avtala, heile eller delar av ho, kan i leigetida, av både partane, seiast opp med 12 månaders oppseiingstid.

10. FLAGGING

SK syter for å heise/fire flagga framfor kulturhuset på offisielle flaggdagar dersom dette arbeidet kan inngå i dagens ordning for flagging, og dersom ein finn ein god rutine for å oppbevare flagget.

11. DRIFTSTILSKOTTET

Driftstilskottet skal ikkje og kan ikkje nyttast til å finansiere Granvin Kulturhus si verksemd der dei konkurrerer på den kommersielle marknaden, det gjeld verksemd som kurs, konferanse, markeringar m.m.

12. STERKE NILS AKTIVITETSSENTER

Bruk av Sterke-Nils aktivitetssenter i samband med friskliv-/ folkehelseprogrammet vil bli regulert i eiga avtale.

13. LEIGE AV LOKALE TIL ANDRE FØREMÅL

Der Seljord kommune leiger eller brukar areal til andre føremål enn det denne avtala heimlar, skal kommune betale vanleg leige for denne bruken – om ikkje anna er avtala.

14. FØRESETNADAR

Avtala føreset at kommunen sine styrande organ godkjenner den endelege avtala.

Seljord 31. mars 2016

For Granvin kulturhus AS

For Seljord kommune

.....
Anne Aasmundtveit
Dagleg leiar

.....
Kari Gro Espeland
Rådmann

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap/økonomiutval	41/16	17.03.2016
Kommunestyret	38/16	07.04.2016

Arbeidsprogram programområda 2016

Saksdokument:

Vedlegg:

1 Arbeidsprogram 2016 - alle programområda pr. 4.3.16

Saksutgreiing:

Seljord kommune har i vedteken Kommuneplan – handlingsdel med handlingsprogram, budsjett og økonomiplan (Gul Bok) 2016 – 2019, gjeve føringar for at alle programområda skal utarbeide eit arbeidsprogram. Arbeidsprogrammet er ein viktig del av årshjulet og skal vedtakast av kommunestyret.

Dokumentets innhald:

1. Økonomi – Budsjett 2016 fordela på ansvar
2. Medarbeidar – Årsverk i stillingsplan 2016, fordela på funksjon og fagområde.
3. Oversikt over politiske føringar for oppgåver, tiltak og aktivitet i 2016.
4. Arbeidsprogram 2016. Her skal oppgåver, tiltak og aktivitet synleggjera korleis ein skal nå strategimål 1 - 5 i kommuneplanens samfunnsdel.

Dokumentet er eit viktig reiskap for intern kontroll, det sikrar at programområda har gode rutinar på kvalitet og fokus på resultat.

Arbeidsprogrammet skal rapporterast på til politisk nivå to gonger i året.

Rådmannen si tilråding:

Rådmannen rår formannskapet å fatte fylgjande vedtak:

Formannskapet rår kommunestyret å godkjenne arbeidsprogram 2016 for programområda. Rapportering og status på tiltak blir i samband med budsjettkontroll i juni og oktober 2016.

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskap/økonomiutval	41/16	17.03.2016
Kommunestyret	38/16	07.04.2016

Arbeidsprogram programområda 2016**Saksdokument:**

Vedlegg:

1 Arbeidsprogram 2016 - alle programområda pr. 4.3.16

Saksutgreiing:

Seljord kommune har i vedteken Kommuneplan – handlingsdel med handlingsprogram, budsjett og økonomiplan (Gul Bok) 2016 – 2019, gjeve føringar for at alle programområda skal utarbeide eit arbeidsprogram. Arbeidsprogrammet er ein viktig del av årshjulet og skal vedtakast av kommunestyret.

Dokumentets innhald:

1. Økonomi – Budsjett 2016 fordela på ansvar
2. Medarbeidar – Årsverk i stillingsplan 2016, fordela på funksjon og fagområde.
3. Oversikt over politiske føringar for oppgåver, tiltak og aktivitet i 2016.
4. Arbeidsprogram 2016. Her skal oppgåver, tiltak og aktivitet synleggjera korleis ein skal nå strategimål 1 - 5 i kommuneplanens samfunnsdel.

Dokumentet er eit viktig reiskap for intern kontroll, det sikrar at programområda har gode rutinar på kvalitet og fokus på resultat.

Arbeidsprogrammet skal rapporterast på til politisk nivå to gonger i året.

Rådmannen si tilråding:

Rådmannen rår formannskapet å fatte følgjande vedtak:

Formannskapet rår kommunestyret å godkjenne arbeidsprogram 2016 for programområda. Rapportering og status på tiltak blir i samband med budsjettkontroll i juni og oktober 2016.

2016

Arbeidsprogram

Seljord kommune

17.03.2016

1.1. Økonomi

Tab 1 Budsjett 2016

Ansvar	Tekst	Utgift	Inntekt	Netto utgift
100	Folkevalde	2 002 000,00	-4 000,00	1 998 000,00
101	Kontrollorgan m.m.	824 000,00	-16 000,00	808 000,00
110	Rådmannskontor og fellestenester	9 237 000,00	-554 000,00	8 683 000,00
111	Økonomiavdelinga	3 949 000,00	-205 000,00	3 744 000,00
112	IT	4 384 000,00	-1 380 000,00	3 000 000,00
113	Telefon	367 000,00	-60 000,00	307 000,00
114	Forsikringar	1 244 000,00	0,00	1 244 000,00
116	Personalavdelinga	4 535 000,00	-429 000,00	4 106 000,00
125	NAV-kommune	6 160 000,00	-1 000 000,00	5 160 000,00
130	Kyrkjeloge føremål	3 794 000,00	0,00	3 794 000,00
150	Tileggsløyvingar	3 440 000,00	0,00	3 440 000,00
180	Skattar og rammetilskot	513 000,00	-200 320 000,00	-199 808 000,00
190	Renter, avdrag og bruk av netto driftsresultat	13 014 000,00	-3 704 000,00	9 310 000,00
Totalt	Programområde 1	53 463 000,00	-207 670 000,00	-154 214 000,00
Ansvar	Tekst	Utgift	Inntekt	Netto utgift
200	Undervisningskontoret	5 984 000,00	-1 795 000,00	4 189 000,00
210	Barneskulen	17 620 000,00	-2 077 500,00	15 542 500,00
211	Ungdomsskulen	13 811 000,00	-1 440 500,00	12 370 500,00
212	Flatdal skule	9 274 000,00	-1 206 000,00	8 068 000,00
213	Åmotsdal skule	95 000,00	-35 000,00	60 000,00
220	Heddeli barnehage	8 386 000,00	-1 329 000,00	7 057 000,00
221	Tussejuv barnehage	10 382 000,00	-2 033 000,00	8 349 000,00
222	Flatdal barnehage	3 618 000,00	-1 054 000,00	2 564 000,00
223	Åmotsdal barnehage	3 563 000,00	-529 000,00	3 034 000,00
230	Kulturskulen	4 142 000,00	-994 000,00	3 148 000,00
Totalt	Programområde 2	76 875 000,00	-12 493 000,00	64 382 000,00
Ansvar	Tekst	Utgift	Inntekt	Netto utgift
310	Legetenester	13 076 000,00	-7 205 000,00	5 871 000,00
311	Fysioterapitenester	1 635 000,00	-452 000,00	1 183 000,00
312	Helsestasjon	2 353 000,00	-466 000,00	1 887 000,00
313	Drift helsecenter	634 000,00	-148 000,00	486 000,00
320	Sosiale tenester			
321	Barneverntenester	4 572 000,00	0,00	4 572 000,00
330	Pleie- og omsorgskontor	2 721 000,00	-108 000,00	2 613 000,00
331	Heimetnenester	14 599 000,00	-1 072 000,00	13 527 000,00
332	Habilitering og rehabilitering	4 347 000,00	-170 000,00	4 177 000,00
333	Sjukeheim	30 876 000,00	-6 549 000,00	24 327 000,00
334	Heddeli bu- og servicesenter	6 050 000,00	-1 556 000,00	4 494 000,00
335	Steinmoen bu- og servicesenter	4 391 000,00	-825 000,00	3 566 000,00
336	Omsorgsbustadar	201 000,00	-1 465 000,00	-1 264 000,00

Seljord kommune - Arbeidsprogram 2016

337	Butilbod og tiltak for funksjonshemma	10 178 000,00	-1 744 000,00	8 434 000,00
Totalt	Programområde 3	95 633 000,00	-21 760 000,00	73 873 000,00
Ansvar	Tekst	Utgift	Inntekt	Netto utgift
410	Plan og utvikling	1 124 000,00	-154 000,00	970 000,00
411	Landbruk og miljø	1 756 000,00	-339 000,00	1 417 000,00
440	Kultur og Næring	7 332 000,00	-2 515 000,00	4 817 000,00
Totalt	Programområde 4	10 212 000,00	-3 008 000,00	7 204 000,00
Ansvar	Tekst	Utgift	Inntekt	Netto utgift
500	Avdelingskontor teknisk	1 063 000,00	-41 000,00	1 022 000,00
510	Vedlikehaldsavd.	6 990 000,00	-420 000,00	6 570 000,00
520	Plan, byggje- og delesaker	1 769 000,00	-1 185 000,00	584 000,00
530	Vegar og grøntanlegg	3 730 000,00	-547 000,00	3 183 000,00
540	Brann- og feiarvesen	3 785 000,00	-1 515 000,00	2 270 000,00
550	Vatn	1 979 000,00	-4 966 000,00	-2 987 000,00
551	Avløp	3 464 000,00	-5 331 000,00	-1 867 000,00
552	Renovasjon	4 150 000,00	-4 401 000,00	-251 000,00
560	Utleigebustadar.	1 406 000,00	-2 243 000,00	-837 000,00
Totalt	Programområde 5	28 336 000,00	-20 649 000,00	7 687 000,00

1.2. Medarbeidarar

Tab 2 Årsverk i stillingsplan 2016 - fordelt på teneste/fagområde

Teneste/fagområde PO1	Årsverk i %
1000 Folkevalde	120
1200 Adm. Leiarteam	400
1201 Adm. Felle merkantil (HTV og HVO)	86
2010/2020 Løn lærling	100
2420 Flyktning	140
2530 Løn lærling	200
2750 Introduksjonsordninga	60
1202 Adm - Økonomiavdeling	570
1203 Personalavdelinga	200
1203 Merkantil avdeling	260
1203/1300 Internpostbod og reinhaldar	109
Nav kommune	340
Sum programområde 1	Totalt årsverk 25,85
Teneste /fagområde PO2	Årsverk i %
1208 Undervisningskontoret, konsulentstilling	100
2020 Grunnskule	4975
2150 Skulefritidstilbod	273
2220 Skulelokale	392
2130 Vaksenopplæring	226
2010 Barnehage	4135
2110 Styrkt tilbod førskulebarn, ansv. 200 og styrking i bhg	180
2210 Førskulelokale	166
3830 Kulturskule	468

Seljord kommune - Arbeidsprogram 2016

Sum programområde 2	Totalt årsverk 109,15
Teneste /fagområde PO3	Årsverk i %
2410 Legetenester	904,5
2411 Legevakt	225,1
2412 Fysioterapi	200
2320 Helsestasjon	210
2321 Helsestasjon, jordmor beredskap	60
2413 Drift helsecenter	70
1205 Tjenestekontor	280
2540 Heimesjukepleie	1262,4
2541 Heimehjelp	516,8
2341 Psykisk helse	493
2422/2430 Psykisk helse og rusomsorg	100
2431 Psykisk helse/rusomsorg-prosjekt	100
2530/2542/2543/2610 Nesbukti pleie- og omsorgssenter	3656,4
2542 Heddeli bu- og servicesenter	606,9
2543 Steinmoen bu- og servicesenter	512,3
2344 Aktivitetssenteret	329,6
2544 Heddelitunet	1006,8
Sum programområde 3	Totalt 105,18 årsverk
Teneste/fagområde PO4	Årsverk i %
1206 – Plan- og utvikling	40
3290/3600 – Landbruk- og miljø	180
3250/3851 – Kultur, næring og folkehelse	100
3700 - Bibliotek	200
3810 - Symjehallen	90
Sum programområde 4	Totalt 6,10 årsverk
Teneste/fagområde PO5	Årsverk i %
1207- Administrasjon	170
1900 – Utearbeidarane	600
3010/3020/3030 – Plan, bygg, oppmåling	200
3390 – Brannvesen	110
3400/3450 – Vatn	
3500/3530 – Avløp	100
Sum programområde 5	Totalt 11,80 årsverk

1.3 Politiske føringer 2016

Tabell 3, Politiske føringer for programområda sine prioriteringar i 2016

Sak	Tekst/føring
K-styresak 140/15	Omsorgsplan 2015 – 2018. Bukkollektiv og dagaktivitetssenter i Nesvegen 7 og tilbygg til demensavdelinga.
K-styresak 6/16	Initiativ frå Kviteseid kommune om utvida samarbeid innan helsetenesta.
K-styresak 145/15	Kommuneplan - handlingsdel med handlingsprogram, budsjett og økonomiplan med kommentarar 2016-2019
K-styresak 39/14	Rullering kommunedelplan Seljord sentrum
PMT-styresak 6/16	Endring reguleringsplan Seljord sentrum plankart II
K-styresak 55/13	Revisjon av konsesjonsvilkår Sundsbarm Kraftverk- Krav om opning av konsesjonssak

Seljord kommune - Arbeidsprogram 2016

PMT-styresak 64/14	Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken 2016-2021- tiltak for Seljord kommune
K-styresak 1/15	Plan for å sikre godt psykososialt miljø i Seljordskulen
K-styresak 20/15	Forprosjekt Vest-Telemark
K-styresak 21/15	Forprosjekt Lifjell rundt
K-styresak 26/15	Byregionsprogrammet fase 2-prosjekt Framtidas kompetansestruktur i Vest-Telemark
K-styresak 27/15	Byregionsprogrammet fase 2-prosjekt Vennskap bygges av delte gleder, ikke av delte bekymringer
K-styresak 31/15	Livsfasepolitikk i Seljord kommune
K-styresak 1/16	Busetting av flyktninger i Seljord kommune 2016-2019
K-styresak 105/15	Utbedring av uteområdet ved Flatdal skule og Seljord barneskule
K-styresak 4/16	Utvila barnehageopptak i Seljord kommune
F-skap 25/16	Tilstandsrapporten for grunnskulen 2015

1.4 Arbeidsprogram

Vision: Seljord kommune skal vere eit samfunn i vekst og utvikling som er bevisst kvalitetane sine og brukar dei for å styrke lokalsamfunnet slik at kommunen blir ein endå betre stad å bu i, arbeide i og besøke.

Samfunnsmål:

1. *Seljord kommune skal vere ein god stad å bu og ein attraktiv tilflyttingsstad.*
2. *Seljord kommune skal vere eit regionalt nærings- og servicesenter.*
3. *Seljord kommune skal vere eit populært reisemål og ein stoppestad for besökande.*

Mål for teneste:

4. *Seljord kommune skal utvikle gode service- og tenestefunksjonar i sams spel med innbyggjarane.*

Organisasjons- og utviklingsmål:

5. *Kommunen sin interne infrastruktur og organisasjonsutforming skal byggje opp under kommunen si rolle som serviceaktør.*

For kvar av desse måla i samfunnsplanen er det knytt strategiar. Arbeidsprogrammet skal syne kva for aktivitet/tiltak som skal gjennomførast for å nå måla. For temoplanar som skal rullerast eller ferdigstillast i 2016 så skal dette kome fram under punkt 6.

Nr	Aktivitet / tiltak / oppgåve knytt til:	Ansvar:	Frist:	Merknadar
1	Seljord kommune skal vere ein god stad å bu og ein attraktiv tilflyttingsstad.	Programområd e/ fagansvarleg		Fargekode grøn, gul, raud når ein rapporterer i juni og oktober
1.1	Gjennomføre risikovurdering, Ferdigstille overordna ROS- analyse, lukking av avvik	PO1/ KAESP	16.06	
1.2	Innbyggjarhøyring på intensjonsavtaler om	PO/1 KAESP	01.07	

Seljord kommune - Arbeidsprogram 2016

Nr	Aktivitet / tiltak / oppgåve knytt til:	Ansvar:	Frist:	Merknadar
	komunesamanslåing			
1.3	Satse på fleire og varierte nye bustadetableringar gjennom restmidlar frå ordninga bustadetablering i distrikta – tiltak i bustadpolitisk plan	PO4/FRBER	31.12	
1.4	Starte opp fleire prosjekt med X tal nye bueiningar, i form av "Hamarøymodellen".	PO4/FRBER	31.12	
1.5	Ferdigstille kommunedelplan for Seljord sentrum	PO4/FRBER	31.12	
1.6	Rullere samfunnsdelen, ferdigstille planprogram	PO4/FRBER	01.11	
1.7				
1.8	Starte opp prosjekt med turveg og park frå Nesbukti til Skipperbakken.	PO4/FRBER	01.10	
1.9	Gjennomføre reguleringsendring Seljord sentrum plankart II	PO4/FRBER	01.10	
1.10	Ferdigstille grøn-beplanting i bustadfelt Tømmeråsen	PO5/FRBER	01.08	
1.11	VA-plan oppstart	PO5/FRBER	01.08	
1.12	Fylgje opp tiltak i trafikktryggleiksplan	PO5/FRBER	01.08	
1.13	Ferdigstille nytt avløpssystem på Vallar	PO5/FRBER	31.12	
1.14	Renovere/ gjennoppbygge Bygdarå bru	PO5/FRBER	01.08	
2	Seljord kommune skal vere eit regionalt nærings- og servicesenter.			
2.1	Fylgje opp Seljord næringshage gjennom tilrettelegging og etablering av nye verksemder.	PO4/FRBER	31.12	
2.2	Fylgje næringsetableringar på Århusmoen og spesielt etablering av Vest-Telemark Teknologipark	PO4/FRBER	31.12	
2.3	Deltaking og satsing på Byregions-programmet prosjekt Notodden	PO4/FRBER	31.12	
2.4	Deltaking og satsing på Byregions-programmet prosjekt Vest- Telemark	PO4/FRBER	31.12	
2.5	Prosjektere ny avkjøring industriområde Nordbygdi	PO5/FRBER	31.12	
3	Seljord kommune skal vere eit populært reisemål og ein stoppestad for besøkande.			
3.1	Vera budd på å yte gode helse- og omsorgstenester til dei som oppheld	PO3/ROJEN	31.12	

Seljord kommune - Arbeidsprogram 2016

Nr	Aktivitet / tiltak / oppgåve knytt til:	Ansvar:	Frist:	Merknadar
	seg mellombels i kommunen			
3.2	Sørgje for tilstrekkeleg dimensjonering av tenesteapparatet ved store festivalar m.a. i høve til kommunens legevakt	PO3/ROJEN	31.12	
3.3	Ferdigstille forprosjekt opplevingsvegen om Nutheim	PO4/FRBER	31.12	
3.4	Fokusere på god kommunal vertskapsrolle og gjennomføre kurs	PO4/FRBER	31.12	
3.5	Vurdere ny struktur kring reiseliv og turisme	PO4/FRBER	01.10	
4	Seljord kommune skal utvikle gode service- og tenestefunksjonar i samspelet med innbyggjarane.			
4.1	Skulane skal arbeide for å redusere andelen elevar på lågaste ferdighetsnivå og resultat skal vere på nasjonalt nivå eller høgare.	PO2/ROSCH	31.12.	
4.2	Vidareutdanning av lærarar i og med deltaking i den statlege kompetansestrategien "Kvalitet for kompetanse" med inntil 6 nye lærarar.	PO2/ROSCH	15.03.	
4.3	Skulane skal starte arbeidet med å etablere boksamlingar som er målretta for brukargruppa 1.-10.kl.	PO2/ROSCH	31.12.	
4.4	Gjennomføre naudsynt vedlikehald og opprusting av skulane.	PO2/ROSCH	01.08.	
4.5	Etablere tilbod om lydstudio i nytt lokale i 2. etasje på Granvin.	PO2/ROSCH	01.08.	
4.6	Gjennomføre barnehageopptak for barn som fyller eitt år i tidsrommet september til og med desember.	PO2/ROSCH	31.12.	
4.7	Vurdere samarbeid og bruk av leiarressursane i barnehagesektoren.	PO2/ROSCH	31.12.	
4.8	Ta i bruk fleire språkpraksisplassar i barnehagane i samband med kjøkken og matservering.	PO2/ROSCH	01.08.	
4.9	Oppretthalde lokal bemanningsnorm i barnehagane.	PO2/ROSCH	01.08.	
4.10	Sikre barn av deltakarar på introduksjonsprogrammet plass i barnehagen.	PO2/ROSCH	31.12.	
4.11	Etablere grunnskule år 1 ved Vaksenopplæringa og vurdere lokal utviding av grunnskuletilbodet.	PO2/ROSCH	01.08.	
4.12	Etablere bufellesskap for inntil 5 einslege mindreårige flyktningar.	PO2/ROSCH	01.09.	
4.13	Gjennomføre kommunestyrets vedtak i sak 140/2015 om bukollektiv, dagaktivitetssenter og tilbygg demensavdelinga, vidare prosjektering og tilbodsprosessar fram mot byggestart.	PO3/ROJEN	01.12	
4.14	Greie ut ulike modellar i ei arbeidsgruppe om etablering av ny interkommunal legevakt for dei 6	PO3/ROJEN	31.12	

Seljord kommune - Arbeidsprogram 2016

Nr	Aktivitet / tiltak / oppgåve knytt til:	Ansvar:	Frist:	Merknadar
	kommunane i VT, etter initiativ frå samhandlingsprosjektet i VT.			
4.15	Delta i pilotprosjekt om auka samarbeid mellom Seljord legevakt og akuttmedisinsk avdeling ved STHF.	PO3/ROJEN	31.12	
4.16	Greie ut mogelegheiter for auka samarbeid mellom Kviteseid og Seljord kommunar innan helsetenesta.	PO3/ROJEN	31.12	
4.17	Etablira eit demensteam, greie ut retningsliner og naudsynte rammer og ressursar.	PO3/ROJEN	31.12	
4.18	Ta initiativ til å arrangere eit brukarrådsseminar i VT.	PO3/ROJEN	01.07	
4.19	Greie ut modellar for etablering av felles psykologteneste og ØHD-plassar innan rus og psykiatri i VT etter initiativ frå samhandlingsprosjektet i VT.	PO3/ROJEN	31.12	
4.20	Auka samarbeid med friviljuge krefter m.v. om betra livskvalitet for eldre og funksjonshemma.	PO3/ROJEN		
4.21	Vidareutvikle og implementera kvardagsrehabilitering som metode.	PO3/ROJEN	31.12	
4.22	Etablere forprosjekt nytt bibliotek	PO4/FRBER	01.08	
4.23	Støtte og sikre største mogleg aktivitet på Granvin kulturhus	PO4/FRBER	31.12	
4.24	Fylgje opp opning av revisjon av konsesjonsvilkår Sundsbarm kraftverk	PO4/FRBER	31.12	
4.25	Sikre tiltak i handlingsplan for midtre Telemark vassområde	PO4/FRBER	31.12	
4.26	Oppmode innbyggjarar/grunneigarar å sikre fleire stader i kommunen for flaumutfordringar, kommunen skal vere pådrivar mot sektormynde	PO4/FRBER	31.12	
4.27	Yte god bistand for å oppretthalde dagens nivå innafor landbruket	PO4/FRBER	31.12	
5	Kommunen sin interne infrastruktur og organisasjonsutforming skal byggje opp under kommunen si rolle som serviceaktør			
5.1	Ta i bruk digital post/ SvarUT	PO1/KAESP	01.03	
5.2	Kommunen si heimeside skal vere informativ, brukarvennleg og oppdatert. Sikre at Websida har gode grunnlagsdata.	PO1/INJEN	31.12	
5.3	Gjennom retningsliner og planer sikre at Seljord kommune er ein attraktiv arbeidsplass.	PO1/KAESP	31.12	

Seljord kommune - Arbeidsprogram 2016

Nr	Aktivitet / tiltak / oppgåve knytt til:	Ansvar:	Frist:	Merknadar
5.4	<p>Utvikle ein god og open kommunikasjon internt i organisasjonen, både mellom politisk og administrativt nivå og overfor innbyggjarane.</p> <p>Gjennomføre innbyggjarhøyring i samband med kommunereform.</p> <p>Bruke heimesida aktivt.</p> <p>Web-overføring av kommunestyremøte.</p>	PO1/KAESP	31.12	
5.5	Søkje samarbeid med andre kommunar der dette er tenleg ut frå eit økonomisk, brukar- eller fagleg perspektiv.	PO1/KAESP	31.12	
5.6	Omorganisering av tenestene Vaksenopplæring og flyktingetenesta – oppretting av ny avdeling "Integrering og kompetanse".	PO2/ROSCH	1.8.2016	
6	Tema planar			
6.1	Revidere bustadsosialhandlingsplan	PO1/ KAESP	31.12	
6.2	Ferdigstille Arkivplan	PO1/INJEN	31.12	
6.3	Ferdigstille Kompetanseplan	PO1/INJEN	31.12	
6.4	Revidere alkoholpolitiske retningslinjer jamfør lovendring	PO1/ KAESP	01.05	
6.5	Handlingsplan for undervisningssektoren	PO2/ROSCH	31.12.	
6.6	Plan for arbeid mot radikalisering	PO2/ROSCH	01.08.	
6.7	Rullere Plan for kultur i skulen	PO2/ROSCH	31.12.	
6.8	Rullere Plan for kompetanseutvikling i skulane	PO2/ROSCH	01.08.	
6.9	Handlingsplan for integrering og kompetanse	PO2/ROSCH	01.08.	
6.10	Ferdigstille Folkehelsemelding for Seljord kommune	PO4/FRBER	01.12	
6.11	Ferdigstille planstrategi 2016-2020	PO4/FRBER	10.09	